

Lagrådsremiss

Avtal med Amerikas förenta stater om utlämning och om internationell rättslig hjälp i brottmål

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 17 februari 2005

Jens Orback

Ulf Wallentheim
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att Sverige skall tillträda 2001 års bilaterala avtal mellan Sverige och Förenta staterna om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål, avtalen mellan EU och Förenta staterna om rättslig hjälp respektive utlämning samt två bilaterala överenskommelser mellan Sverige och Förenta staterna i samma ämnen. I remissen görs bedömningen att det inte behövs några lagändringar i Sverige med anledning av avtalen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. När det däremot gäller utlämning lämnas förslag till de lagändringar som föranleds av Sveriges tillträde till EU-avtalet och instrumentet om utlämning. Lagändringarna avser regler om oplanerade mellanlandningar i Sverige i samband med flygtransport av personer som utlämnas eller överlämnas mellan två andra stater. Förslaget innebär en reglering av s.k. transiteringstillstånd vid sådana oplanerade mellanlandningar i Sverige samt en möjlighet för polismyndigheten att omhänderta och ta i förvar den som skall utlämnas eller överlämnas, om det är nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2005.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	4
2	Lagförslag.....	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder	7
3	Ärendet och dess beredning.....	8
4	Bakgrund och utgångspunkter	9
5	Svensk lagstiftning	11
5.1	Svensk lagstiftning om utlämning	11
5.2	Svensk lagstiftning om internationell rättslig hjälp i brottmål m.m.	11
6	Avtalen om utlämning	14
6.1	Översikt över de avtal om utlämning som behandlas i ärendet.....	14
6.2	Avtalet mellan EU och Förenta staterna (EU-avtalet)	14
6.3	Det bilaterala instrumentet	19
6.3.1	Inledning	19
6.3.2	De enskilda artiklarna	19
6.4	Den konsoliderade versionen.....	21
7	Internationell rättslig hjälp i brottmål.....	26
7.1	Översikt över de avtal om internationell rättslig hjälp som behandlas i ärendet.....	26
7.2	Avtalsförhållandet mellan Sverige och Förenta staterna ..	26
7.3	Avtalet mellan EU och Förenta staterna (EU-avtalet)	27
7.4	Det bilaterala instrumentet	30
7.5	Den konsoliderade versionen.....	32
7.6	Övriga bestämmelser i 2001 års bilaterala avtal	43
8	Överväganden och förslag.....	45
8.1	Tillträde	45
8.2	Utlämning – avtalens förhållande till svensk rätt och behovet av lagändringar	46
8.3	Internationell rättslig hjälp i brottmål – avtalens förhållande till svensk rätt och författningsbehov	50
8.4	Lagändringar	65
9	Ikraftträdande	67
10	Ekonomiska konsekvenser	68
11	Författningskommentar	69
11.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott	69
11.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder	70

Bilaga 1: Bilateralt instrument och konsoliderad version av utlämningskonvention	71
Bilaga 2: Bilateralt instrument och konsoliderad version av avtal om ömsesidig rättslig hjälp mellan Sverige och Förenta staterna	86
Bilaga 3: Avtal om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater	118
Bilaga 4: Avtal om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater	125
Bilaga 5: Promemorians lagförslag	134
Bilaga 6: Förteckning över remissinstanser.....	137

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott,
2. lag om ändring i lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder.

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1957:668) om utlämning för brott skall införas en ny paragraf, 26 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 b §

Om det vid en transport som avses i 26 § sker en oplanerad mellanlandning i Sverige, skall tillstånd till transport enligt den paragrafen begäras, för det fall transporten inte fortsätter inom 24 timmar från landningen. Tillstånd till transport skall begäras inom 96 timmar från landningen.

Polismyndigheten får, om det är nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras, omhänderta och ta i förvar den som utlämnas, dock längst till dess en begäran om tillstånd till transport har prövats. Om tillstånd till transport inte begärs inom den tid som anges i första stycket, skall personen omedelbart friges.

Om tillstånd till transport meddelas, gäller därefter bestämmelserna i 26 § tredje stycket. Tidsfristen skall räknas från det att tillstånd meddelas.

I fråga om svenska medborgare gäller bestämmelserna i andra och tredje styckena endast under de förutsättningar som anges i 26 § andra stycket.

När transporten avser någon som utlämnas till en medlemsstat i Europeiska unionen, tillämpas 8 kap. 2 § lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder i stället för denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 2 § lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

2 §

Begärs tillstånd till transport genom Sverige av någon som överlämnas på grund av en arresteringsorder eller som utlämnas till en annan medlemsstat i Europeiska unionen skall Rikspolisstyrelsen bevilja sådant tillstånd och ange under vilka villkor transporten får ske.

Har tillstånd meddelats enligt första stycket får polismyndigheten, om det *bedöms vara* nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras, omhänderta och ta i förvar den som överlämnas eller utlämnas, dock längst under fyrtioåtta timmar.

Har tillstånd meddelats enligt första stycket får polismyndigheten, om det *är* nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras, omhänderta och ta i förvar den som överlämnas eller utlämnas, dock längst under fyrtioåtta timmar.

Om en oplanerad mellanlandning sker i Sverige, får polismyndigheten, om det är nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras, omhänderta och ta i förvar den som överlämnas eller utlämnas, dock längst till dess en begäran om tillstånd till transport har prövats. Om tillstånd till transport inte begärs inom 96 timmar från landningen, skall personen omedelbart friges.

Om tillstånd meddelas, gäller därefter bestämmelserna i andra stycket. Tidsfristen skall räknas från det att tillstånd meddelas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

3 Ärendet och dess beredning

Europeiska unionens råd bemyndigade den 26 april 2002 ordförandeskapet att inleda förhandlingar med Förenta staterna. Ordförandeskapet förhandlade fram två avtal, ett om ömsesidig rättslig hjälp och ett om utlämning (EU-avtalen). Båda avtalen undertecknades den 25 juni 2003. De träder i kraft vid det månadsskifte som infaller tre månader efter det att de avtalsslutande parterna underrättat varandra om att de har avslutat sina interna förfaranden för ikraftträdande.

Avtalen förutsätter att varje EU-medlemsstat med Förenta staterna i ett bilateralt instrument klargör förhållandet mellan respektive EU-avtals artiklar och eventuellt bilateralt avtal om utlämning respektive rättslig hjälp i brottmål. Sverige och Förenta staterna har i enlighet med EU-avtalen förhandlat fram två instrument som klargör hur respektive EU-avtal förhåller sig till den bilaterala regleringen. Instrumenten undertecknades den 16 december 2004.

Inom Justitiedepartementet har utarbetats en promemoria, Avtal mellan Sverige och Förenta staterna om utlämning och om internationell rättslig hjälp i brottmål (dnr Ju2004/1133/BIRS). I promemorian föreslås att Sverige skall tillträda EU-avtalen, de bilaterala instrumenten och 2001 års bilaterala avtal mellan Sverige och Förenta staterna om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. EU-avtalen och de bilaterala instrumenten finns i *bilaga 1–4*. Vidare föreslås den lagstiftning som krävs för att Sverige skall kunna uppfylla dem. Lagförslagen i promemorian finns i *bilaga 5*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. Remissyttrandena och en sammanställning av yttrandena finns tillgängliga på Justitiedepartementet (dnr Ju2004/1133/BIRS).

4 Bakgrund och utgångspunkter

Sverige deltar i ett omfattande internationellt samarbete i straffrättsliga frågor.

Samarbetet inom utlämningsområdet har för Sveriges del det senaste halvsekle bedrivits främst inom Europarådet. År 1957 antogs den grundläggande konventionen på utlämningsområdet, den europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957 (1957 års utlämningskonvention, SÖ 1959:65). Alla EU:s medlemsstater har anslutit sig till konventionen. De nordiska staterna har sedan 1950-talet ett utlämnings-samarbete som grundar sig på en harmoniserad lagstiftning, som innebär ett mindre komplicerat och därmed effektivare samarbete än enligt 1957 års utlämningskonvention. Sedan mitten av 1990-talet har utvecklingen beträffande utlämning huvudsakligen skett inom ramen för EU:s straffrättsliga samarbete. Inom EU har utarbetats 1995 års konvention om ett förenklat förfarande för utlämning mellan Europeiska unionens medlemsstater (SÖ 1998:43) och 1996 års konvention om utlämning mellan Europeiska unionens medlemsstater (SÖ 2001:49). Inom EU har emellertid samarbetet gått längre och bygger numera på rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 18.7.2002 s. 1)

Sverige lämnar också sedan länge andra länder rättslig hjälp i brottmål. Den svenska lagstiftningen är av tradition utformad så att den inte kräver ömsesidighet – reciprocitet – utan rättslig hjälp kan lämnas även till stater med vilka Sverige inte har några konventionsåtaganden.

Vissa länder kräver emellertid avtal med den andra staten för att lämna rättslig hjälp. Sådana avtal skapar också klarhet mellan länderna om under vilka förutsättningar den rättsliga hjälpen lämnas. Avtalen brukar dessutom innehålla bestämmelser som syftar till att underlätta det praktiska förfarandet.

Den mest betydelsefulla internationella regleringen om rättslig hjälp i brottmål är den inom Europarådet framförhandlade europeiska konventionen som den 20 april 1959 antogs i Strasbourg, konventionen om rättslig hjälp i brottmål (SÖ 1968:15). Konventionen trädde i kraft för Sveriges del den 1 maj 1968. Till konventionen finns två tilläggsprotokoll, det första av den 17 mars 1978 (SÖ 1979:12) och det andra av den 19 september 2001, vilket Sverige inte har ratificerat.

Sverige och Förenta staterna bedriver sedan länge ett samarbete som grundas på bilaterala överenskommelser mellan staterna. Sådana överenskommelser har också träffats mellan länderna när det gäller utlämning. Den 24 oktober 1961 undertecknades konventionen om utlämning mellan Sverige och Amerikas förenta stater (SÖ 1963:17). Konventionen fick sitt nuvarande innehåll genom tilläggskonventionen av den 14 mars 1983 (SÖ1984:34).

Den 17 december 2001 undertecknades ett avtal om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. Varken Sverige eller Förenta staterna har ännu ratificerat avtalet, men staterna samarbetar redan i dag i frågor om rättslig hjälp, utan något särskilt avtal.

Till detta kommer nu att det inom EU förhandlats fram två avtal med Förenta staterna, ett om utlämning och ett om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. Båda avtalen undertecknades i juni 2003. EU-avtalen innebär, bl.a. för Sverige, att olika frågeställningar om utlämning och rättslig hjälp regleras såväl i bilaterala överenskommelser som i EU-avtalen.

EU-avtalen förutsätter för ikraftträdande att samtliga medlemsstater inom EU i bilaterala överenskommelser med Förenta staterna klargör förhållandet mellan tidigare träffade bilaterala överenskommelser och motsvarande åtaganden i EU-avtalen.

Sverige och Förenta staterna har träffat överenskommelser som tydliggör vilka åtaganden som gäller mellan staterna i fråga om utlämning och rättslig hjälp på grund av de ovan nämnda konventionerna och avtalen.

I fråga om utlämning har i ett särskilt bilateralt instrument reglerats vilka bestämmelser som skall gälla i samarbetet. En konsoliderad version av den bilaterala utlämningskonventionen och EU-avtalet om utlämning har arbetats fram. Det bilaterala instrumentet med den konsoliderade versionen av utlämningskonventionen finns intagen som bilaga 1 i denna remiss.

I fråga om rättslig hjälp har samma metod använts, i ett särskilt bilateralt instrument regleras vilka bestämmelser som gäller och en konsoliderad version av avtalen har utarbetats. Det bilaterala instrumentet med den konsoliderade versionen av avtalen om ömsesidig rättslig hjälp finns intaget som bilaga 2 i denna remiss.

För att underlätta förståelsen utgör de konsoliderade versionerna av avtalen utgångspunkt i denna lagrådsremiss.

I avsnitt 5 lämnas en kort beskrivning av gällande rätt i fråga om utlämning och internationell rättslig hjälp i brottmål.

Såväl avsnitt 6 om utlämning som avsnitt 7 om internationell rättslig hjälp i brottmål inleds med en översikt över behandlade avtal, avsnitt 6.1 och 7.1.

I avsnitt 6.2 lämnas en beskrivning av avtalet mellan EU och Förenta staterna om utlämning och i avsnitt 6.3 redovisas det bilaterala instrumentet om utlämning. En redogörelse för den konsoliderade versionen återfinns i avsnitt 6.4.

I avsnitt 7.2 beskrivs avtalsförhållandet mellan Sverige och Förenta staterna i fråga om internationell rättslig hjälp i brottmål. Därefter redovisas i avsnitt 7.3 avtalet mellan EU och Förenta staterna. Vidare lämnas i avsnitt 7.4 en redogörelse för det bilaterala instrumentet om rättslig hjälp och i avsnitt 7.5 den konsoliderade versionen av avtalen. Eftersom 2001 års bilaterala avtal om rättslig hjälp i vissa situationer kommer att gälla i sin ursprungliga lydelse, redovisas i avsnitt 7.6 den ursprungliga versionen av de artiklar som får ny lydelse genom EU-avtalet.

5 Svensk lagstiftning

5.1 Svensk lagstiftning om utlämning

Bestämmelser om utlämning för brott från Sverige finns i lagen (1957:668) om utlämning för brott (utlämningslagen) och lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge (nordiska utlämningslagen).

Utlämningslagen innehåller bestämmelser om utlämning till utomnordiska stater. I den nordiska utlämningslagen finns bestämmelser om förutsättningar för och förfarandet vid utlämning till de nordiska länderna. Beslut om utlämning till andra nordiska länder fattas som regel av åklagare eller av Riksåklagaren. Vid utlämning enligt 1957 års utlämningskonvention och enligt de bilaterala utlämningsavtal som Sverige har ingått tillämpas utlämningslagen. Beslut om utlämning enligt denna lag fattas av regeringen efter, i de flesta fall, Högsta domstolens yttrande. Lagen är tillämplig även i de fall där det inte finns ett särskilt avtal om utlämning mellan Sverige och den andra staten. Förordningen (1982:306) med vissa bestämmelser om utlämning för brott innehåller bestämmelser om utlämning för brott till och från Sverige.

Rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och om överlämnande mellan medlemsstaterna har i Sverige genomförts genom lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder (arresteringsorderlagen), förordningen (2003:1179) i samma ämne och förordningen (2003:1178) om överlämnande till Sverige enligt en europeisk arresteringsorder.

I lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt och i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen finns bestämmelser om utlämning och överlämnande till dessa domstolar.

5.2 Svensk lagstiftning om internationell rättslig hjälp i brottmål m.m.

Lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål

I lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål regleras under vilka förutsättningar Sverige kan lämna rättslig hjälp till andra länder eller begära sådan hjälp utomlands. När det gäller lämnande av rättslig hjälp är grundtanken i lagstiftningen att samtliga åtgärder som kan vidtas i en svensk förundersökning eller rättegång också skall kunna vidtas av svenska åklagare och domstolar för att bistå utländska myndigheter. Utifrån samma synsätt skall åtgärderna vidtas under samma förutsättningar som gäller vid en svensk förundersökning eller rättegång. Principen "varken mer eller mindre" gäller alltså i sammanhanget. I vissa fall kan svenska åklagare och domstolar emellertid lämna bistånd även med åtgärder som är okända för oss, så länge det inte är fråga om en tvångsåtgärd. Därutöver kan svenska åklagare och domstolar acceptera att följa ett annat förfarande när man vidtar åtgärden om detta begärs av

den utländska myndigheten, under förutsättning att ett sådant förfarande inte strider mot grundläggande principer i den svenska rättsordningen.

När det gäller svenska myndigheters ansökningar om rättslig hjälp utomlands finns endast några få regler i den svenska lagstiftningen, vilket beror på att det är den andra statens regler som bestämmer under vilka förutsättningar bistånd kan lämnas till en svensk åklagare eller domstol.

Lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål upptar i sitt inledande kapitel frågor om området för lagens tillämpning.

I 2 kap. i den nämnda lagen finns allmänna bestämmelser om rättslig hjälp i Sverige. Där anges vem som får ansöka om rättslig hjälp, vad en sådan ansökan skall innehålla och till vem ansökan skall skickas samt vilken åklagare eller domstol som skall handlägga ärendet i Sverige. Utgångspunkten är att den instans som handlägger ärendet också prövar om förutsättningarna är uppfyllda för att vidta åtgärden enligt de svenska reglerna i främst rättegångsbalken. Är så inte fallet skall ansökan avslås. I kapitlet finns upptaget också vissa andra förutsättningar som måste vara uppfyllda. En sådan förutsättning är kravet på dubbel straffbarhet. Detta krav gäller generellt för samtliga åtgärder som innebär användande av tvångsmedel, t.ex. husrannsakan och beslag utom såvitt gäller ansökningar från EU-stater eller andra nordiska stater. I samma kapitel finns även vissa andra generella vägransgrunder, t.ex. att en ansökan skall avslås om ett bifall skulle kränka Sveriges suveränitet, medföra fara för rikets säkerhet eller strida mot svenska allmänna rättsprinciper eller andra väsentliga intressen. Det är regeringen – och inte en åklagare eller domstol – som skall avslå en ansökan om rättslig hjälp på dessa sistnämnda grunder.

I 3 kap. finns ett fåtal allmänna bestämmelser om rättslig hjälp utomlands. Anledningen till den sparsamma regleringen är, som ovan nämnts, att det i huvudsak är den andra statens regelverk som styr förfarandet. I 2 § finns huvudregeln om att en ansökan från en svensk åklagare eller domstol om att en åtgärd skall vidtas utomlands skall skickas till Justitiedepartementet för vidarebefordran till den utländska staten.

Det omfattande 4 kap. innehåller särskilda bestämmelser om olika former av rättslig hjälp, t.ex. bevisupptagning vid domstol, förhör genom videokonferens och överförande av frihetsberövade personer. Beträffande kvarstad, beslag samt husrannsakan och andra åtgärder som avses i 28 kap. rättegångsbalken, dvs. kroppsvisitation och kroppsbesiktning, finns särskilda bestämmelser i 14–24 §§. Ansökningar om sådana åtgärder i Sverige handläggs av åklagare och prövas i vissa fall av domstol.

Det avslutande 5 kap. reglerar disparata frågor som villkor om användningsbegränsning, immunitet, sekretess, delning av förverkad egendom mellan stater och återkrav av kostnader.

Gemensamma utredningsgrupper

Samarbete över landsgränser i utredningar om brott är inte ovanligt. Oftast sker samarbetet utan stöd av särskilda avtal eller med stöd av bestämmelser om rättslig hjälp i brottmål. Ett sätt att samarbeta sker i form av *gemensamma utredningsgrupper*.

En gemensam utredningsgrupp syftar till att tjänstemän från brottsutredande myndigheter i två eller flera stater tillsammans utreder brott

som har kopplingar till de stater som inrättat gruppen. Vad som särskiljer en gemensam utredningsgrupp från traditionella traktatreglerade samarbetsformer är att en utredningsgrupp är operativ. Genom utredningsgruppens arbete samordnas en eller flera konkreta brottsutredningar i staterna enligt de regler och befogenheter som gäller i respektive stat. Under utredningsgruppens ledare kan ett flertal olika konkreta utredningsåtgärder vidtas. När brottsutredningen är färdig upplöses utredningsgruppen. Tanken är att de olika samarbetsformerna skall komplettera varandra i kampen mot den gränsöverskridande brottsligheten.

Först genom lagen (2003:1174) om gemensamma utredningsgrupper för brottsutredningar författningsreglerade Sverige denna typ av gränsöverskridande samarbete. Lagen är emellertid begränsad till utredningsgrupper som inrättas med stöd av rådets (Europeiska unionens råd) rambeslut 2002/465/RIF av den 13 juni 2002 om gemensamma utredningsgrupper. För närvarande bereds ett förslag till utvidgning av tillämpningsområdet till grupper som inrättas med stöd av rambeslutet från år 2002, 2000 års EU-konvention om ömsesidig rättslig hjälp samt avtalet mellan EU och Island och Norge om tillämpning av vissa bestämmelser i 2000 års EU-konvention. Förslaget finns i departementspromemorian (Ds 2004:50) Internationell rättslig hjälp i brottmål: Tillträde till 2000 års konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater m.m.. Lagstiftningen om gemensamma utredningsgrupper påverkar inte det informella samarbete mellan brottsutredande myndigheter i olika länder som sker redan i dag, se prop. 2003/04:4 s. 12.

Delgivning

De svenska författningar som styr förfarandet i Sverige är kungörelsen (1933:618) ang. biträde av Justitiedepartementet för delgivning av handlingar i utlandet och kungörelsen (1909:24 s. 1) ang. delgivning av handling på begäran av utländsk myndighet. Den sistnämnda kungörelsen hänvisar i delar till förfarandet enligt delgivningslagen (1970:428).

6 Avtalen om utlämning

6.1 Översikt över de avtal om utlämning som behandlas i ärendet

I detta avsnitt (6) behandlas flera avtal om utlämning.

Sveriges konvention den 24 oktober 1961 med Amerikas förenta stater om utlämning benämns *den bilaterala utlämningskonventionen*. När inte annat anges, avses den bilaterala utlämningskonventionen i dess lydelse efter tilläggskonventionen.

Tilläggskonventionen den 14 mars 1983 till utlämningskonventionen den 24 oktober 1961 med Amerikas förenta stater benämns *tilläggs-konventionen*.

Avtalet den 25 juni 2003 mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om utlämning benämns *EU-avtalet*. EU-avtalet finns i *bilaga 3*.

Instrumentet som avses i artikel 3.2 i avtalet om utlämning mellan Amerikas förenta stater och Europeiska unionen om tillämpning av den bilaterala utlämningskonventionen benämns *det bilaterala instrumentet*. Det bilaterala instrumentet – undertecknat den 16 december 2004 – är intaget som *bilaga 1*.

Med *den konsoliderade versionen* avses det sammansatta avtalet, dvs. den bilaterala utlämningskonventionen med ändringar genom EU-avtalet och det bilaterala instrumentet, som har sammanförts till ett konsoliderat avtal med vissa ändringar i artikelnumreringen. Den konsoliderade versionen återfinns i bilaga 1 som en bilaga till det bilaterala instrumentet.

6.2 Avtalet mellan EU och Förenta staterna (EU-avtalet)

Bakgrund

EU:s medlemsstater samarbetar var för sig med Förenta staterna i bland annat frågor som rör straffrättsliga förfaranden. För att förbättra samarbetet, så att särskilt gränsöverskridande brottslighet och terrorism kan bekämpas effektivt, beslutade Europeiska unionens råd den 26 april 2002 att bemyndiga ordförandeskapet att inleda förhandlingar med Förenta staterna. Ordförandeskapet, i nära samarbete med medlemsstaterna, förhandlade fram ett avtal om utlämning. Rådet bemyndigade därefter den 6 juni 2003 rådets ordförande att utse den eller de personer som skulle ha befogenhet att underteckna avtalet på EU:s vägnar, med förbehåll för att de senare ingås (2003/516/EG). Den 25 juni 2003 undertecknades avtalet mellan Europeiska unionen och Förenta staterna om utlämning (EU-avtalet). Avtalsslutande parter är EU och Förenta staterna. Avtalet träder i kraft vid det månadsskifte som infaller tre månader efter det att de avtalsslutande parterna har underrättat varandra om att de har avslutat sina interna förfaranden för ikraftträdande. Det innebär i praktiken att varje medlemsstat skall ha avslutat sina interna förfaranden innan avtalet kan träda i kraft. I samband med rådets beslut om att bemyndiga ordförandeskapet att på EU:s vägnar underteckna

avtalet lämnade Sverige ett konstitutionellt förbehåll enligt artikel 24 i fördraget om Europeiska unionen, vilket innebär att de förfaranden som föreskrivs i regeringsformen skall vara uppfyllda innan staten Sverige kan bli bunden av EU-avtalet.

Skäl och inledande bestämmelser (artikel 1–2)

EU-avtalet inleds med en preambeltext. Av denna framgår att EU och Förenta staterna

- önskar att ytterligare underlätta samarbetet mellan Europeiska unionens medlemsstater och Förenta staterna,
- önskar bekämpa brottslighet på ett effektivare sätt för att skydda sina demokratiska samhällen och gemensamma värderingar,
- vederbörligen beaktar den enskildes rättigheter och rättsstatsprincipen,
- beaktar de garantier i sina respektive rättssystem som ger utlämnade personer rätt till en rättvis rättegång, inbegripet rätt att rannsakas av en opartisk domstol inrättad i enlighet med lagstiftningen,
- önskar ingå ett avtal om utlämning av brottslingar.

Även om preambeltexten inte är en del av avtalet har den betydelse vid tolkningen av de enskilda artiklarna.

Avtalets mål och syfte redovisas i artikel 1 så att EU och Förenta staterna förpliktar sig att i enlighet med bestämmelserna i avtalet förbättra samarbetet för utlämning av brottslingar.

De definitioner som krävs för avtalet finns i artikel 2. Med *avtalslutande parter* avses Europeiska unionen och Förenta staterna. Med *medlemsstat* avses en medlemsstat i Europeiska unionen. Termen *Justitieministerium* betyder beträffande Förenta staterna United States Department of Justice och för en medlemsstat i normalfallet dess justitieministerium.

Materiella bestämmelser (artikel 3–14)

Artikel 3 redovisar tillämpningsområdet för EU-avtalet i förhållande till bilaterala avtal om utlämning. I artikel 3.1 anges hur artikel 4–14, dvs. de övriga materiella bestämmelserna, skall förhålla sig till bilaterala avtal. För att det inte skall råda någon tveksamhet om detta förhållande, skall varje medlemsstat och Förenta staterna i ett skriftligt instrument klargöra hur gällande bilaterala avtal om utlämning skall tillämpas (artikel 3.2 a). Övriga bestämmelser i artikel 3 gäller enbart för nya medlemsstater i EU.

De materiella bestämmelserna i artikel 4–14 behandlar

- brott som kan leda till utlämning (artikel 4),
- översändande och vidimering av handlingar (artikel 5),
- översändande av framställningar om provisoriskt anhållande (artikel 6),
- översändande av handlingar efter provisoriskt anhållande (artikel 7),
- kompletterande information (artikel 8),
- tillfälligt överlämnande (artikel 9),
- framställningar om utlämning eller överlämnande som görs av flera stater (artikel 10),
- förenklade utlämningsförfaranden (artikel 11),
- transitering (artikel 12),

- dödsstraff (artikel 13), och
- känslig information i en framställning (artikel 14).

Flera av de materiella bestämmelserna har inte inverkan på det bilaterala förhållandet om utlämning mellan Sverige och Förenta staterna. Undantagen härifrån är i huvudsak regler om procedurer, men också två bestämmelser om konkurrens mellan flera staters ansökningar och om dödsstraffets betydelse för frågan om utlämning. Hur de materiella bestämmelserna skall förhålla sig till medlemsstaternas bilaterala avtal med Förenta staterna regleras, som ovan nämnts, i artikel 3.1 i EU-avtalet. Nedan följer en kortfattad genomgång av artikel 3.1 (punkt a–k) som klargör bestämmelsernas (artikel 4–14) inverkan på den bilaterala utlämningskonventionen.

Artikel 4 om brott som kan leda till utlämning skall tillämpas *i stället för* bilaterala avtalsbestämmelser som tillåter utlämning *endast för vissa brott eller enligt en förteckning* (punkt a). Den bilaterala utlämningskonventionen bygger emellertid, sedan tilläggskonventionen (artikel II), inte på en förteckning över vissa brott utan på en miniminivå i straffskalan, varför bestämmelsen inte har betydelse för Sveriges del.

Artikel 5 om översändande och vidimering av handlingar skall tillämpas *i stället för* bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar översändande, bestyrkande, vidimering eller legalisering av en framställning om utlämning och underlag som översänds av den ansökande staten (punkt b). Detta innebär att de bestämmelserna kommer att gälla i stället för nuvarande regler i den bilaterala utlämningskonventionen.

Artikel 6 om översändande av framställningar om provisoriskt anhållande skall tillämpas *i avsaknad av* bilaterala avtalsbestämmelser som tillåter direkt översändande av framställningar om provisoriskt anhållande mellan United States Department of Justice och den berörda medlemsstatens justitieministerium (punkt c). Artikeln påverkar i viss mån nuvarande bestämmelser.

Artikel 7 om översändande av handlingar efter provisoriskt anhållande skall tillämpas *utöver* bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar översändande av framställningen om utlämning (punkt d). Bestämmelsen påverkar i viss mån den bilaterala utlämningskonventionen.

Artikel 8 om kompletterande information skall tillämpas *i avsaknad av* bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar tillhandahållande av kompletterande information; *i avsaknad av* bilaterala avtalsbestämmelser som specificerar vilken kanal som skall användas, skall även punkt 2 i den artikeln tillämpas (punkt e). Bestämmelsen kommer endast delvis att få betydelse för förhållandet mellan Sverige och Förenta staterna.

Artikel 9 om tillfälligt överlämnande skall tillämpas *i avsaknad av* bilaterala avtalsbestämmelser som tillåter tillfälligt överlämnande av personer som är föremål för rättsliga förfaranden eller avtjänar ett straff i den anmodade staten (punkt f). Eftersom den bilaterala utlämningskonventionen artikel VI b (enligt tilläggskonventionen) redan tillåter sådant tillfälligt överlämnande, är det den bestämmelsen som även fortsättningsvis skall gälla.

Artikel 10 om konkurrens mellan flera samtidiga framställningar om utlämning eller överlämnande skall, utom då något annat stadgas i artikeln, tillämpas *i stället för* eller *i avsaknad av* bilaterala avtalsbestämmelser som gäller beslut om flera framställningar om utlämning

av samma person (punkt g). I den bilaterala utlämningskonventionen saknas reglering i denna fråga, vilket alltså innebär att artikeln skall tillämpas mellan Sverige och Förenta staterna.

Artikel 11 om förenklade utlämningsförfaranden skall tillämpas *i avsaknad av* bilaterala avtalsbestämmelser som tillåter avstående från utlämningsförfaranden eller förenklade utlämningsförfaranden (punkt h). Sådana bestämmelser finns inte i den bilaterala utlämningskonventionen och artikel 11 skall därför vara tillämplig i förhållande mellan Sverige och Förenta staterna.

Artikel 12 om transitering skall tillämpas *i avsaknad av* bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar transitering; *i avsaknad av* bilaterala avtalsbestämmelser som specificerar förfarandet för oplanerad landning av luftfartyg, skall även punkt 3 i den artikeln tillämpas (punkt i). Bestämmelser om transitering finns redan i artikel XIV i utlämningskonventionen. Däremot saknas i dag särskilda regler om förfarandet vid oplanerad landning av luftfartyg.

Artikel 13 om dödsstraff *får* tillämpas av den anmodade staten *i stället för* eller *i avsaknad av* bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar dödsstraff (punkt j). Det blir alltså en bedömningsfråga om artikeln skall tillämpas.

Artikel 14 om känslig information i en framställning skall tillämpas *i avsaknad av* bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar behandling av känslig information (punkt k). Några bestämmelser om detta finns inte i den bilaterala utlämningskonventionen, varför artikeln skall tillämpas.

Den genomgång som har gjorts i detta avsnitt motsvaras av de bedömningar som har gjorts i artikel 1 i det bilaterala instrument som upprättats mellan Sverige och Förenta staterna enligt artikel 3.2 a i EU-avtalet. Det närmare innehållet i det bilaterala instrumentet redovisas i avsnitt 6.3.2. Artiklarna 5–8 och 10–14 och deras förhållande till den bilaterala utlämningskonventionen behandlas närmare i avsnitt 6.4.

Samråd (artikel 15)

I artikel 15 i EU-avtalet regleras skyldighet för de avtalslutande parterna, dvs. Europeiska unionen och Förenta staterna, att samråda för att möjliggöra att avtalet utnyttjas så effektivt som möjligt och för att underlätta lösningen av tvister om tolkningen eller tillämpningen av avtalet.

Icke-avvikelse (artikel 17)

EU-avtalet innehåller i artikel 17 en bestämmelse om s.k. icke-avvikelse. Avtalet hindrar inte den anmodade staten från att åberopa skäl för vägran rörande en omständighet som inte regleras i avtalet men som omfattas av ett bilateralt utlämningsavtal mellan parterna. Bestämmelsen tydliggör att Sverige kan åberopa de vägransgrunder som finns i den bilaterala utlämningskonventionen och i utlämningslagen om t.ex. egna medborgare.

I bestämmelsen regleras också att samråd skall äga rum mellan den ansökande och anmodade staten om de konstitutionella principerna eller rättspraxis hindrar utlämning.

Nya avtal (artikel 18)

EU-avtalet utesluter enligt artikel 18 inte att bilaterala avtal ingås mellan en medlemsstat och Förenta staterna efter avtalets ikraftträdande, förutsatt att de är förenliga med EU-avtalet.

Ett exempel på när ett sådant avtal kan träffas nämns i en förklarandenot till EU-avtalet. Om tillämpningssvårigheter i EU-avtalet inte kan lösas genom samråd, kan man i ett bilateralt avtal fastställa en alternativ ordning rörande den aktuella bestämmelsen.

Utsedd myndighet och underrättelse (artikel 19)

Frågor om centralorgan och underrättelser behandlas i artikel 19. EU skall underrätta Förenta staterna om

1. vilka myndigheter i medlemsstaterna som utses som centralorgan om det inte är Justitiedepartementet, och
2. vilken myndighet som skall pröva en fråga om konkurrens mellan ett utlämningsärende och ett ärende om överlämnande enligt den europeiska arresteringsordern.

Tidsmässig och territoriell tillämpning (artikel 16 och 20-22)

Artikel 16 handlar om den tidsmässiga tillämpningen av EU-avtalet. Den frågan regleras också i artikel 3 och 4 i det bilaterala instrumentet, och behandlas i motsvarande del rörande det instrumentet, avsnitt 6.3.2.

I artikel 20 i EU-avtalet finns sedvanliga bestämmelser om territoriell tillämpning av avtalet. Sverige berörs inte av den särskilda regleringen av andra territorier eller länder.

De avtalsslutande parterna har i artikel 21 enats om att genomföra en översyn av EU-avtalet när det är nödvändigt och under alla omständigheter senast fem år efter dess ikraftträdande. Översynen skall i synnerhet röra avtalets genomförande i praktiken och kan även omfatta sådana frågor som vilka konsekvenser innehållet i detta avtal får för Europeiska unionens vidare utveckling.

EU-avtalet träder enligt artikel 22 i kraft vid det månadsskifte som infaller tre månader efter det att parterna underrättat varandra om att de har avslutat sina interna förfaranden för ikraftträdande, bl.a. att bilaterala instrument enligt artikel 3 i EU-avtalet har upprättats. En avtalsslutande part kan säga upp avtalet när som helst genom en skriftlig anmälan till den andra parten, varvid uppsägningen får verkan sex månader efter dagen för anmälan. Frågan behandlas i anslutning till motsvarande fråga i artikel 5 i det bilaterala instrumentet, avsnitt 6.3.2.

6.3 Det bilaterala instrumentet

6.3.1 Inledning

I EU-avtalet finns det, som framgår av beskrivningen i förra avsnittet, vissa bestämmelser som ersätter bilaterala bestämmelser och andra som skall komplettera motsvarande bestämmelser. Sverige och Förenta staterna har upprättat ett instrument som klargör förhållandet mellan artiklarna i EU-avtalet och bestämmelserna i den bilaterala utlämningskonventionen – det bilaterala instrumentet. Instrumentet undertecknades den 16 december 2004.

För Sveriges del innebär EU-avtalet förändringar i vissa delar men huvudsakligen kommer samma regelverk som gäller i dag att gälla också framöver. De frågor som innebär förändringar är frågor om dödsstraffets betydelse för frågan om utlämning, översändande och vidimering av handlingar, hantering av känslig information, transitering vid oplanerade landningar, förenklade förfaranden och konkurrens mellan samtidiga utlämningsframställningar.

Det sammansatta avtalet, dvs. den bilaterala utlämningskonventionen från 1961 i dess lydelse efter tilläggskonventionen från 1983 och med ändringar och kompletteringar genom EU-avtalet, har sammanförts till ett konsoliderat avtal med vissa ändringar i artikelnumreringen. Denna konsoliderade version kan ses som en "populärversion" och är inte i sig bindande. De överenskommelser som kommer att vara bindande mellan Sverige och Förenta staterna är den bilaterala utlämningskonventionen i dess lydelse efter tilläggskonventionen samt EU-avtalet och det bilaterala instrumentet.

Nedan följer en genomgång av bestämmelserna i det bilaterala instrumentet och av de förändringar som EU-avtalet föranleder. Även i de delar det inte krävs författningsändringar i Sverige kommer ändringar i den bilaterala utlämningskonventionen att få betydelse för tillämpningen i Sverige, se nedan under respektive avsnitt. Eftersom ett avtal av detta slag blir direkt tillämpligt i Förenta staterna ("self-executing") kommer ändringar att få direkt genomslag för tillämpningen på amerikansk sida. Frågor om förhållandet till svensk rätt och om behovet av lagändringar behandlas i avsnitt 8.

6.3.2 De enskilda artiklarna

Som ovan nämnts har Sverige och Förenta staterna förhandlat fram ett bilateralt instrument som klargör hur EU-avtalets artiklar förhåller sig till den bilaterala utlämningskonventionen. Till instrumentet är bilagt, som en konsoliderad version, de bestämmelser som avses gälla mellan Sverige och Förenta staterna i fråga om utlämning. Det bilaterala instrumentet har fem artiklar och en bilaga, den konsoliderade versionen, se avsnitt 6.4.

Artikel 1. Förhållandet mellan EU-avtalet och den bilaterala utlämningskonventionen

I artikel 1 i det bilaterala instrumentet erkänner ("acknowledge") Sveriges regering och Förenta staternas regering att EU-avtalet i enlighet med bestämmelserna i instrumentet skall tillämpas på den bilaterala utlämningskonventionen på visst sätt. Artikeln får anses vara den i materiellt hänseende väsentligaste i instrumentet och redovisningen i artikeln motsvarar den bedömning som har gjorts i avsnitt 6.2 om förhållandet mellan EU-avtalet (i instrumentet "utlämningsavtalet") och den bilaterala utlämningskonventionen. Artikeln föreskriver att:

a) Bestämmelserna i artikel 5 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel X.1 och X.5 i bilagan till instrumentet, skall reglera sättet för översändande och fordringar avseende bestyrkande, vidimering eller legalisering av utlämningsframställningen och av de handlingar som stöder denna.

b) Bestämmelserna i artikel 6 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel XIII.1 i bilagan till instrumentet, medger en alternativ väg för översändande av framställningar om provisoriskt anhållande.

c) Bestämmelserna i artikel 7.1 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel X.7 i bilagan till instrumentet, medger en alternativ metod för översändande av framställningen om utlämning och av handlingar som stöder denna efter provisoriskt anhållande.

d) Bestämmelserna i artikel 8 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel XII i bilagan till instrumentet, skall reglera vilken kanal som skall användas för att översända kompletterande uppgifter.

e) Bestämmelserna i artikel 10 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel XVI i bilagan till instrumentet, skall reglera avgöranden i fråga om framställningar som gjorts av flera stater om utlämning eller överlämnande av samma person.

f) Bestämmelserna i artikel 11 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel XVII i bilagan till instrumentet, skall reglera tillämpningen av förenklat utlämningsförfarande.

g) Bestämmelserna i artikel 12.3 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel XV.3 i bilagan till instrumentet, skall reglera förfarandet för transitering vid oplanerade landningar vid flygtransport.

h) Bestämmelserna i artikel 13 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel VII i bilagan till instrumentet, skall reglera utlämning för brott som är belagda med dödsstraff i den ansökande staten.

i) Bestämmelserna i artikel 14 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel XI i bilagan till instrumentet, skall reglera samrådsförfarandet när den ansökande staten överväger att överlämna särskilt känsliga uppgifter till stöd för en framställning om utlämning.

Genom EU-avtalet får alltså det bilaterala avtalsförhållandet om utlämning mellan Sverige och Förenta staterna flera ändrade bestämmelser.

Grunden för hur EU-avtalet skall förhålla sig till det bilaterala avtalet finns i artikel 3.1 i EU-avtalet, se vidare avsnitt 6.2. Där behandlas också varför artikel 1 i instrumentet har detta innehåll.

Artikel 2. Den integrerade texten

Artikel 2 förklarar att den integrerade texten till bestämmelserna i det bilaterala avtalet och EU-avtalet är intagen som en bilaga till instrumentet. Bilagan kallas i denna remiss för den *konsoliderade versionen*.

Artikel 3. Tidsmässig tillämpning på brott

Den bestämmelse i EU-avtalet som reglerar tidsmässig tillämpning (artikel 16) återspeglas delvis i artikel 3 i instrumentet. Av artikel 3 framgår att instrumentet skall tillämpas såväl på brott som har begåtts före instruments ikraftträdande som på brott som har begåtts efter den tidpunkten. Detta är det vanliga sättet att reglera tillämpningen i avtal om utlämning och regleringen avviker inte från vad Sverige normalt tillämpar.

Artikel 4. Tidsmässig tillämpning på framställningar

Artikel 4 avspeglar den andra delen av artikel 16 i EU-avtalet som rör tidsmässig tillämpning. Instrumentet skall inte tillämpas på framställningar som har gjorts före dess ikraftträdande. De två undantag från huvudregeln som finns intagna i EU-avtalet avser inte artiklar som rör förhållandet mellan Sverige och Förenta staterna.

Artikel 5 a. Ratificering

I artikel 5 a görs det klart att Sverige och Förenta staterna skall underrätta varandra när respektive stat har slutfört den interna processen för ratificering. För Sveriges del innebär det att underrättelse skall ske när riksdagen tagit ställning till instrumentet.

Instrumentet träder i kraft samma dag som EU-avtalet (se artikel 22 i EU-avtalet).

Artikel 5 b. Upphörande

Instrumentet reglerar i artikel 5 b vad som händer om EU-avtalet upphör. Då skall också instrumentet upphöra att gälla och den bilaterala utlämningskonventionen tillämpas. Sverige och Förenta staterna får dock komma överens om att fortsätta att tillämpa några eller alla bestämmelser i instrumentet.

6.4 Den konsoliderade versionen

Översikt

I avsnitt 6.3.1 anges att bilagan till det bilaterala instrumentet, dvs. den konsoliderade versionen, inte har någon självständig status i förhållandet mellan Sverige och Förenta staterna. Bilagan finns med för att åskådliggöra avtalsförhållandet och för att underlätta tillämpningen av alla över-

enskommelser. Avsikten är naturligtvis att bilagan på ett uttömmande och korrekt sätt skall återspegla avtalsförhållandet.

I bilagan har artikelnumreringen ändrats något i förhållande till den bilaterala utlämningskonventionen. Förhållandet mellan numreringen i bilagan och de ovan nämnda överenskommelserna är följande:

Artikel i bilagan	Från artikel i överenskommelse
I	Tilläggskonv., art. I
II	Tilläggskonv., art. II
III	Tilläggskonv., art. IV
IV	Utlämningskonv., art. V
V	Tilläggskonv., art. VI
VI	Tilläggskonv., art. VII
VII	EU-avtalet, art. 13
VIII	Utlämningskonv., art. IX
IX	Utlämningskonv., art. X
X	Tilläggskonv., art. XI, och EU-avtalet, art. 5 och 7.1
XI	EU-avtalet, art. 14
XII	EU-avtalet, art. 8
XIII	Tilläggskonv., art. XII, och EU-avtalet, art. 8
XIV	Tilläggskonv., art. XIII
XV	Utlämningskonv., art. XIV, och EU-avtalet, art. 12.3
XVI	EU-avtalet, art. 10
XVII	EU-avtalet, art. 11
XVIII	Utlämningskonv., art. XV
XIX	Utlämningskonv., art. XVI

Ett antal artiklar får alltså ny eller ändrad lydelse genom EU-avtalet och instrumentet. Hur dessa artiklar förhåller sig till svensk rätt redovisas i avsnitt 8.2.

Dödsstraff

Redan genom nuvarande bilaterala utlämningskonvention finns det möjlighet att vägra utlämning från Sverige till Förenta staterna om det brott som utlämningen avser kan medföra dödsstraff, om inte Förenta staterna före utlämningen försäkrar att sådant straff inte kommer att verkställas (artikel VIII).

Artikel 13 i EU-avtalet, artikel VII i den konsoliderade versionen, behandlar denna fråga. Enligt EU-avtalet får respektive medlemsstat och Förenta staterna avgöra om artikeln skall tillämpas dem emellan. Sverige och Förenta staterna har valt att tillämpa bestämmelsen. Detta innebär en större trygghet för personer som utlämnas från Sverige för brott där Förenta staterna tillämpar dödsstraff. Artikeln kan enligt sin lydelse tillämpas både när Sverige är ansökande stat och när utlämning begärs av Förenta staterna, men i praktiken är det bara Sverige som kommer att utnyttja möjligheten enligt artikeln. Enligt huvudregeln får utlämning från Sverige för ett brott som är belagt med dödsstraff beviljas på villkor att den eftersökte inte ens skall ådömas dödsstraff. I artikeln finns dock en möjlighet att i vissa fall tillämpa den nuvarande regeln, som alltså visserligen hindrar att dödsstraffet verkställs men inte att det döms ut. Om det nya och i förhållande till dagens reglering mer långtgående villkor av formella skäl inte kan uppfyllas, kan utlämning beviljas på

villkor att ett utdömt dödsstraff inte skall verkställas. I förhandlingarna framhöll Förenta staterna att det processuella regelsystemet i några delstater tvingar åklagaren att yrka dödsstraff för vissa brott och domstolen att välja den påföljden om den misstänkte fälls till ansvar för brottet. Undantaget är till för sådana situationer, men hindrar alltså – liksom i dag – att dödsstraffet verkställs.

Översändande och vidimering av handlingar

Den bilaterala utlämningskonventionen bygger på principen att handlingar skall överlämnas på diplomatisk väg, vilket normalt innebär att handlingar överlämnas till ministeriet i den anmodade staten genom den begärande statens diplomatiska personal i den anmodade staten. EU-avtalets reglering förenklar i någon mån tillvägagångssättet för översändande av utlämningsframställningar och kompletterande information.

Huvudregeln kommer även i fortsättningen att vara att handlingar i utlämningsärenden skall överlämnas på diplomatisk väg (artikel X.1 i den konsoliderade versionen).

En begäran om att en eftersökt person skall anhållas i avvaktan på en begäran om utlämning, s.k. provisoriskt anhållande, får, enligt artikel 6 i EU-avtalet, som ett alternativ till den diplomatiska vägen, översändas direkt mellan justitieministerierna i den ansökande och den anmodade staten. Vägen över Interpol får också användas för att översända en sådan framställning. Bestämmelsen har tagits in som en del av artikel XIII.1 i den konsoliderade versionen.

Om den eftersökte är provisoriskt anhållen, kan överlämnandet av utlämningsframställningen, i stället för att ske på diplomatisk väg som beskrivs ovan, ske genom att den ansökande staten lämnar utlämningsframställningen och övriga handlingar till den anmodade statens ambassad i den ansökande staten. Framställningen anses mottagen av den anmodade staten vid den tidpunkt handlingarna överlämnades till den anmodade statens ambassad. Detta har betydelse för beräkningen av den tidsfrist som gäller från det att den eftersökte gripits i den anmodade staten till dess att en utlämningsframställning skall ha överlämnats. Se vidare artikel X.7 i den konsoliderade versionen.

Slutligen bör i detta sammanhang nämnas att av artikel 5 i EU-avtalet, som i den konsoliderade versionen motsvaras av artikel X.5, följer att handlingar som är försedda med certifikat eller sigill från justitie- eller utrikesministeriet skall godtas i den anmodade staten utan ytterligare legalisering. Enligt nu gällande text avser regleringen handlingar som överlämnats på diplomatisk väg, men med anledning av det nämnda justerade förfarandet vid överlämnande av handlingar har också denna text justerats till att gälla även handlingar som överlämnas på annat sätt.

Kompletterande information

Nuvarande utlämningskonvention saknar särskilda bestämmelser om kompletterande information. Artikel 8 i EU-avtalet – artikel XII i den konsoliderade versionen – föreskriver dels att den anmodade staten får begära kompletterande information om de uppgifter som lämnats till stöd

för en utlämningsframställning inte är tillräckliga för att uppfylla kraven. Dessutom föreskrivs att sådan kompletterande information får begäras och lämnas direkt mellan justitieministerierna i de berörda staterna.

Känslig information

En nyhet i EU-avtalet är regleringen i artikel 14 om översändande av känslig information (artikel XI i den konsoliderade versionen). Om den ansökande staten överväger att överlämna särskilt känslig information som stöd för sin framställning om utlämning, kan den samråda med den anmodade staten för att avgöra i vilken utsträckning det är möjligt för den anmodade staten att skydda informationen. Om den anmodade staten inte kan skydda den på det sätt som den ansökande staten eftersträvar, får den ansökande staten avgöra huruvida informationen skall överlämnas trots detta.

Transitering

I fråga om transitering tillkommer genom EU-avtalet en bestämmelse om en udda situation, nämligen oplanerade landningar. Transitering med planerad landning eller annars genom ett lands territorium regleras i nuvarande artikel XIV, och överförs oförändrat till den konsoliderade versionens artikel XV.1 och XV.2. Någon ny reglering för det fallet blir alltså inte aktuell.

I fråga om en oplanerad landning gäller följande. Av artikel 12.3 i EU-avtalet (XV.3 i den konsoliderade versionen) följer att tillstånd inte krävs när flygtransport används och ingen landning på transiteringsstatens territorium planeras. Om det sker en oplanerad landning, kan emellertid den stat där landningen sker kräva en framställning om transitering. Av bestämmelsen framgår vidare att alla åtgärder som är nödvändiga för att hindra personen från att rymma skall vidtas tills transiteringen verkställs, om framställningen om transitering mottas inom 96 timmar efter den oplanerade landningen.

Samtidiga utlämningsframställningar

En annan nyhet i EU-avtalet är regleringen av hur den anmodade staten skall gå till väga om det är flera stater som begär utlämning av samma person. Den verkställande myndigheten skall då bedöma till vilket land personen skall utlämnas. I artikel XVI i den konsoliderade versionen finns en icke uttömmande lista på omständigheter som skall beaktas vid bedömningen. Listan omfattar

- a) huruvida framställningarna gjorts i enlighet med ett avtal,
- b) de orter där de enskilda brotten begicks,
- c) de ansökande staternas respektive intressen,
- d) brottens svårhetsgrad,
- e) offrets nationalitet,
- f) möjligheten till utlämning på ett senare stadium mellan de ansökande staterna, och

g) den kronologiska ordning i vilken framställningarna från de ansökande staterna mottogs.

Artikel 10 reglerar också, och på samma sätt, hur Sverige skall agera om Sverige som anmodad stat har att pröva dels en begäran från Förenta staterna om utlämning, dels en europeisk arresteringsorder utfärdad i en EU-stat.

I en förklarandenot till artikel 10 i EU-avtalet klargörs också att bestämmelsen inte är avsedd att påverka förpliktelseerna för de stater som, t.ex. Sverige, är parter i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen och inte heller påverka Förenta staternas rättigheter i egenskap av stat som inte är part när det gäller samma domstol.

Förenklade förfaranden

I EU-avtalet finns en särskild bestämmelse om förenklade utlämningsförfaranden. Bestämmelsen återfinns i artikel XVII i den konsoliderade versionen. Ett förenklat utlämningsförfarande kan tillämpas om den eftersökte samtycker till att överlämnas. I sådana fall får den anmodade staten i enlighet med de principer och förfaranden som gäller i dess rättssystem överlämna honom eller henne så snabbt som möjligt utan ytterligare förfaranden.

7 Internationell rättslig hjälp i brottmål

7.1 Översikt över de avtal om internationell rättslig hjälp som behandlas i ärendet

I detta avsnitt (7) behandlas flera avtal om internationell rättslig hjälp i brottmål.

Avtalet den 17 december 2001 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Konungariket Sveriges regering och Amerikas förenta staters regering benämns *2001 års bilaterala avtal*.

Avtalet den 25 juni 2003 mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om ömsesidig rättslig hjälp benämns *EU-avtalet*. EU-avtalet är intaget som *bilaga 4*.

Instrumentet som avses i artikel 3.2 i avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om tillämpning av 2001 års bilaterala avtal benämns *det bilaterala instrumentet*. Det bilaterala instrumentet finns i *bilaga 2*.

Med *den konsoliderade versionen* avses det sammansatta avtalet, dvs. 2001 års bilaterala avtal med ändringar genom EU-avtalet och det bilaterala instrumentet, som har sammanförts till ett konsoliderat avtal med vissa ändringar i artikelnumreringen. Den konsoliderade versionen återfinns i bilaga 2 som en bilaga till det bilaterala instrumentet.

7.2 Avtalsförhållandet mellan Sverige och Förenta staterna

Den 17 december 2001 undertecknades ett avtal om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Sverige och Förenta staterna (2001 års bilaterala avtal). Ett avtal av detta slag blir direkt tillämplig lag i Förenta staterna (avtalet är "self-executing"), medan det för Sveriges del enbart blir folkrättsligt bindande. Denna olikhet har medfört att Förenta staterna för vissa artiklar har krävt mycket tydliga skrivningar. Skrivningarna har inte alltid varit nödvändiga för att Sverige skall kunna uppfylla sin del av avtalet. Enligt artikel 22 träder avtalet i kraft den första dagen i den andra månaden efter utväxling av ratifikationsinstrument. Varken Sverige eller Förenta staterna har ännu ratificerat avtalet. Det bör dock poängteras att Sverige och Förenta staterna redan i dag, utan ett särskilt avtal, samarbetar i frågor om rättslig hjälp.

EU:s medlemsstater samarbetar var för sig med Förenta staterna i bland annat frågor som rör straffrättsliga förfaranden. För att förbättra samarbetet, så att särskilt gränsöverskridande brottslighet och terrorism kan bekämpas effektivt, beslutade Europeiska unionens råd den 26 april 2002 att bemyndiga ordförandeskapet att inleda förhandlingar med Förenta staterna. Ordförandeskapet, i nära samarbetet med medlemsstaterna, förhandlade fram ett avtal om ömsesidig rättslig hjälp. Rådet bemyndigade därefter, den 6 juni 2003, rådets ordförande att utse den eller de personer som skulle ha befogenhet att underteckna avtalet på EU:s vägnar, med förbehåll för att de senare ingås (2003/516/EG). Den 25 juni 2003 undertecknades avtalet mellan Europeiska unionen och

Förenta staterna om ömsesidig rättslig hjälp (EU-avtalet). Avtalsslutande parter är EU och Förenta staterna. Avtalet träder i kraft vid det månadsskifte som infaller tre månader efter det att de avtalsslutande parterna har underrättat varandra om att de har avslutat sina interna förfaranden för ikraftträdande. Det innebär i praktiken att varje medlemsstat skall ha avslutat sina interna förfaranden innan avtalet kan träda i kraft. I samband med rådets beslut om att bemyndiga ordförandeskapet att på EU:s vägnar underteckna avtalet lämnade Sverige ett konstitutionellt förbehåll enligt artikel 24 i fördraget om Europeiska unionen, vilket innebär att de förfaranden som föreskrivs i regeringsformen skall vara uppfyllda innan Sverige kan bli bunden av EU-avtalet.

Avtalet förutsätter att varje EU-medlemsstat med Förenta staterna skriftligen beskriver förhållandet mellan EU-avtalets artiklar och eventuellt bilateralt avtal om rättslig hjälp.

I EU-avtalet finns artiklar som i vissa delar ändrar innehållet i 2001 års bilaterala avtal, i vissa delar kompletterar detsamma. Sverige och Förenta staterna har därför – i enlighet med EU-avtalet – förhandlat fram ett bilateralt instrument som klargör hur de två avtalen skall förhålla sig till varandra. Instrumentet undertecknades den 16 december 2004. Det träder i kraft när såväl Sverige som Förenta staterna genomfört sina respektive nationella förfaranden för ikraftträdande och EU-avtalet träder i kraft.

Det sammansatta avtalet, dvs. det bilaterala avtalet med ändringar och kompletteringar genom EU-avtalet har sammanförts till en konsoliderad version, som är intagen som en bilaga till instrumentet. Denna konsoliderade text skall ses som en "populärversion" och är inte i sig bindande. De överenskommelser som kommer att vara bindande mellan Sverige och Förenta staterna är 2001 års bilaterala avtal samt EU-avtalet och det bilaterala instrumentet.

För tydlighets skull är det den konsoliderade versionen som är utgångspunkten i denna lagrådsremiss.

I avsnitt 7.3–7.5 följer en genomgång av avtalen. För en exakt lydelse av innehållet i det bilaterala instrumentet och det konsoliderade avtalet samt EU-avtalet, se bilaga 2 respektive 4. De artiklar i 2001 års bilaterala avtal som har fått ny lydelse genom EU-avtalet redovisas i sin ursprungliga form i avsnitt 7.6.

7.3 Avtalet mellan EU och Förenta staterna (EU-avtalet)

Skäl och inledande bestämmelser (artikel 1–2)

Avtalet mellan EU och Förenta staterna (EU-avtalet) inleds med en preambeltext. Av denna framgår att Europeiska unionen och Förenta staterna

- önskar att ytterligare underlätta samarbetet mellan Förenta staterna och Europeiska unionens medlemsstater,
- önskar bekämpa brottslighet på ett effektivare sätt för att skydda sina demokratiska samhällen och gemensamma värderingar,
- vederbörligen beaktar den enskildes rättigheter och rättsstatsprincipen,

– beaktar de garantier i sina respektive rättssystem som ger en åtalad person rätt till en rättvis rättegång, inbegripet rätt att rannsakas av en opartisk domstol inrättad i enlighet med lagstiftningen,

– önskar ingå ett avtal om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål.

Även om preambeltexten inte är en del av avtalet har den betydelse vid tolkningen av de enskilda artiklarna.

Avtalets mål och syfte redovisas i artikel 1 så att EU och Förenta staterna förpliktar sig att i enlighet med bestämmelserna i avtalet förbättra samarbetet och ömsesidig rättslig hjälp.

De två definitioner som krävs för avtalet finns i artikel 2. Med *avtalslutande parter* avses Europeiska unionen och Förenta staterna. Med *medlemsstat* avses en medlemsstat i Europeiska unionen.

Materiella bestämmelser (artikel 3–10)

Artikel 3 redovisar tillämpningsområdet för EU-avtalet i förhållande till bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp med medlemsstater och om sådana avtal saknas. I artikel 3.1 anges hur artikel 4–10 skall förhålla sig till bilaterala avtal. För att det inte skall råda någon tveksamhet om detta förhållande skall varje medlemsstat och Förenta staterna i ett skriftligt instrument bekräfta att dess gällande bilaterala avtal med Förenta staterna om ömsesidig rättslig hjälp skall tillämpas på det sättet (artikel 3.2 a). Även nytillträdande medlemsstater i EU skall integreras i EU-avtalets regelverk (artikel 3.2 b och c). Också stater som inte i dag har bilaterala avtal med Förenta staterna omfattas av EU-avtalet (artikel 3.3). I artikel 3.4 regleras vid vilken tidpunkt EU-avtalet skall gälla mellan en nytillkommen medlemsstat och Förenta staterna, för det fall något skriftligt instrument inte har hunnit upprättas dem emellan före medlemsstatens anslutning till unionen.

Att EU-avtalet gäller endast mellan de berörda staterna och inte har verkan i förhållande till enskilda personers rättigheter framgår av artikel 3.5.

De övriga materiella bestämmelserna finns i artikel 4–10. Bestämmelserna behandlar identifiering av bankinformation, gemensamma utredningsgrupper, videokonferens, påskyndat översändande av framställningar, ömsesidig rättslig hjälp till administrativa myndigheter, begränsningar av användningen för att skydda personuppgifter och andra uppgifter samt den ansökande statens begäran om sekretess. Av de materiella bestämmelserna är det bara artikel 10 om sekretess som inte har satt spår i det bilaterala instrumentet. Eftersom det i 2001 års bilaterala avtal finns en bestämmelse om sekretess, skall artikel 10 inte tillämpas mellan Sverige och Förenta staterna, se artikel 3.1 g, som föreskriver att artikel 10 i EU-avtalet skall tillämpas bara i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser. Övriga materiella bestämmelser i EU-avtalet skall enligt artikel 3.1 a–e tillämpas utöver bilaterala avtalsbestämmelser eller, enligt artikel 3.1 f, i stället för eller i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser.

Samråd (artikel 11)

I artikel 11 i EU-avtalet regleras skyldighet för de avtalsslutande parterna, dvs. Europeiska unionen och Förenta staterna, att samråda för att möjliggöra att avtalet utnyttjas så effektivt som möjligt och för att underlätta lösningen av tvister om tolkningen eller tillämpningen av avtalet.

Icke-avvikelse (artikel 13)

EU-avtalet innehåller i artikel 13 en bestämmelse om s.k. icke-avvikelse. Med förbehåll för artikel 4.5 om banksekretess och artikel 9.2 b om användningsbegränsningar med hänvisning till skydd av personuppgifter, hindrar inte avtalet den anmodade staten från att åberopa skäl för att vägra hjälp med hänvisning till ett bilateralt avtal om ömsesidig rättslig hjälp eller, i avsaknad av ett avtal, sina tillämpliga rättsliga principer, inbegripet om verkställandet av framställningen skulle kunna skada dess suveränitet, säkerhet, allmänna ordning eller andra väsentliga intressen.

Nya avtal (artikel 14)

EU-avtalet utesluter enligt artikel 14 inte att bilaterala avtal mellan en medlemsstat och Förenta staterna ingås efter avtalets ikraftträdande, förutsatt att de är förenliga med EU-avtalet. Som ett exempel på när ett sådant avtal kan träffas nämns i en förklarandenot till EU-avtalet tillämpningssvårigheter av EU-avtalet. Om en sådan svårighet inte kan lösas genom samråd, är det förenligt med avtalet att låta framtida bilaterala avtal fastställa en operativ genomförbar alternativ mekanism rörande den särskilda bestämmelsen i förhållande till vilken svårigheten har uppstått.

Utsedd myndighet och underrättelse (artikel 15)

Frågor om centralorgan och underrättelser behandlas i artikel 15.

Om något annat ministerium än justitieministeriet har utsetts i enlighet med artikel 8.2 b (om rättslig hjälp till administrativa myndigheter) skall Europeiska unionen underrätta Förenta staterna om vilket ministerium som utsetts (punkt 1). Frågan berör inte Sverige.

De avtalsslutande parterna skall (punkt 2) underrätta varandra om vilka nationella myndigheter de har utsett i enlighet med artikel 4.3 (om identifiering av bankinformation), innan den utväxling av skriftliga instrument som avses i artikel 3.2 och 3.3 äger rum mellan medlemsstaterna och Förenta staterna. Underrättelsen sker i artikel 18a punkt 3 i den konsoliderade versionen.

Underrättelse skall också ske om eventuella begränsningar till viss brottslighet som åberopas enligt artikel 4.4 (om identifiering av bankinformation). Underrättelsen sker i artikel 18a punkt 4 i den konsoliderade versionen.

Tidsmässig och territoriell tillämpning (artikel 12 och 16–18)

Artikel 12 handlar om den tidsmässiga tillämpningen av EU-avtalet. Den frågan återspeglas i artikel 3 och 4 i det bilaterala instrumentet, och behandlas i avsnitt 7.4.

EU-avtalet skall i territoriellt hänseende enligt artikel 16 gälla för Förenta staterna samt, när det gäller Europeiska unionen, för medlemsstaterna och för territorier för vilkas yttre förbindelser en medlemsstat ansvarar, eller länder som inte är medlemsstater men för vilka en medlemsstat har andra skyldigheter avseende yttre förbindelser, om de avtalsslutande parterna enas om detta genom utväxling av en diplomatisk not som vederbörligen bekräftas av den berörda medlemsstaten. Sverige berörs inte av den särskilda regleringen av andra territorier eller länder.

De avtalsslutande parterna har i artikel 17 enats om att genomföra en översyn av EU-avtalet senast fem år efter dess ikraftträdande. Översynen skall i synnerhet röra avtalets genomförande i praktiken och kan även omfatta sådana frågor som vilka konsekvenser innehållet i detta avtal får för Europeiska unionens vidare utveckling.

EU-avtalet träder enligt artikel 18 i kraft vid det månadsskifte som infaller tre månader efter det att parterna underrättat varandra om att de har avslutat sina interna förfaranden för ikraftträdande, bl.a. att bilaterala instrument enligt artikel 3 i EU-avtalet har upprättats. En avtalsslutande part kan säga upp avtalet när som helst genom en skriftlig anmälan till den andra parten, varvid uppsägningen får verkan sex månader efter dagen för anmälan. Frågan behandlas i avsnitt 7.4 i anslutning till motsvarande fråga i artikel 5 i det bilaterala instrumentet.

7.4 Det bilaterala instrumentet

Som ovan nämnts har Sverige och Förenta staterna förhandlat fram ett bilateralt instrument som klargör hur EU-avtalets artiklar förhåller sig till 2001 års bilaterala avtal. Till instrumentet är bilagt, som en konsoliderad version, de artiklar som avses gälla mellan Sverige och Förenta staterna i fråga om ömsesidig rättslig hjälp. Instrumentet har fem artiklar.

Artikel 1. Förhållandet mellan EU-avtalet och det bilaterala avtalet

I artikel 1 i instrumentet erkänner (“acknowledge”) Sveriges regering och Förenta staternas regering att EU-avtalet i enlighet med bestämmelserna i instrumentet skall tillämpas på 2001 års bilaterala avtal enligt följande:

a) Bestämmelserna i artikel 4 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel 18a i bilagan till instrumentet, skall reglera identifiering av konton och ekonomiska transaktioner, utöver vad som föreskrivs i det bilaterala avtalet.

b) Bestämmelserna i artikel 5 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel 18b i bilagan till instrumentet, skall reglera upprättande av och verksamhet för gemensamma utredningsgrupper, utöver vad som föreskrivs i det bilaterala avtalet.

c) Bestämmelserna i artikel 6 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel 6 och 18c i bilagan till instrumentet, skall reglera upptagning av vittnesmål från en person i den anmodade staten genom användning av videoöverföringsteknik mellan den ansökande och den anmodade staten, utöver vad som föreskrivs i det bilaterala avtalet.

d) Bestämmelserna i artikel 7 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel 4.1 i bilagan till instrumentet, skall reglera användning av snabba kommunikationsmedel, utöver vad som föreskrivs i det bilaterala avtalet.

e) Bestämmelserna i artikel 8.2 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel 2.3 i bilagan till instrumentet, skall reglera översändande av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp till administrativa myndigheter, utöver vad som föreskrivs i det bilaterala avtalet.

f) Bestämmelserna i artikel 9 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel 7 i bilagan till instrumentet, skall reglera begränsningar av användningen av information eller bevismaterial som lämnas till den ansökande staten och villkoren för eller vägran att lämna hjälp på grunder som rör dataskydd.

Genom EU-avtalet tillkommer nya ömsesidiga åtaganden, artikel 18a, 18b och 18c i den konsoliderade versionen. Artiklarna har fått den ovanliga numreringen för att inte rubba den övriga numreringen i 2001 års bilaterala avtal¹. Därutöver innebär EU-avtalet att vissa andra artiklar justeras, närmare bestämt artikel 2, 4, 6 och 8. Slutligen får artikel 7 ett helt nytt innehåll.

Grunden för hur EU-avtalet skall förhålla sig till 2001 års bilaterala avtal finns i artikel 3.1 i EU-avtalet, se vidare avsnitt 7.3. Innehållet i de olika bestämmelserna kommenteras i avsnitt 7.5.

Artikel 2. Den integrerade texten

Artikel 2 förklarar att den integrerade texten till bestämmelserna i det bilaterala avtalet och EU-avtalet är intagen som en bilaga till instrumentet.

Artikel 3. Tidsmässig tillämpning på brott

Den bestämmelse i EU-avtalet som reglerar tidsmässig tillämpning (artikel 12) återspeglas delvis i artikel 3 i det bilaterala instrumentet. Av artikeln framgår att det bilaterala instrumentet skall tillämpas såväl på brott som har begåtts före instruments ikraftträdande som på brott som har begåtts efter den tidpunkten.

Detta är det vanliga sättet att reglera tillämpningen i avtal om ömsesidig rättslig hjälp och regleringen avviker inte från vad Sverige normalt tillämpar.

¹ De svenska artiklarna 18a, 18b och 18c motsvaras av 18 *bis*, 18 *ter* respektive 18 *quater* i den engelska versionen.

Artikel 4. Tidsmässig tillämpning på framställningar

Artikel 4 avspeglar den andra delen av artikel 12 i EU-avtalet som rör tidsmässig tillämpning. Instrumentet skall som huvudregel inte tillämpas på framställningar som har gjorts före dess ikraftträdande.

I två avseenden skall emellertid det bilaterala instrumentet tillämpas på framställningar som har gjorts före den tidpunkt då instrumentet träder i kraft men som inte har avgjorts i den anmodade staten vid den tidpunkten. Det gäller artiklarna 4.1 a, 6.1 d och 18c i den konsoliderade versionen, dvs. frågor om framställningens form och innehåll samt om videokonferens.

Artikel 5 a. Ratificering

I artikel 5 a görs det klart att Sverige och Förenta staterna skall underrätta varandra när respektive stat har slutfört den interna processen för ratificering. För Sveriges del innebär det att underrättelse skall ske när riksdagen tagit ställning till instrumentet.

Artikel 5 b. Upphörande

Det bilaterala instrumentet reglerar i artikel 5 b vad som händer om EU-avtalet upphör. Då skall också instrumentet själv upphöra att gälla och 2001 års bilaterala avtal tillämpas, under förutsättning att det senare har trätt i kraft. Sverige och Förenta staterna får dock komma överens om att fortsätta att tillämpa några eller alla bestämmelser i instrumentet.

7.5 Den konsoliderade versionen

Inledning

I avsnitt 7.2 anges att bilagan till det bilaterala instrumentet, dvs. den konsoliderade versionen, inte har någon självständig status i förhållandet mellan Sverige och Förenta staterna. Bilagan finns med för att åskådliggöra avtalsförhållandet och för att underlätta tillämpningen av alla överenskommelser. Avsikten är naturligtvis att bilagan på ett uttömmande och korrekt sätt skall återspegla avtalsförhållandet. Hur artiklarna i den konsoliderade versionen förhåller sig till svensk redovisas i avsnitt 8.3.

Tillämpningsområde (artikel 1)

I artikel 1.1 åtar sig parterna att i enlighet med bestämmelserna i avtalet lämna varandra ömsesidig rättslig hjälp i samband med utredning av och lagföring för brott och i rättsliga förfaranden som hänför sig till brott, dvs. under såväl förundersökning som rättegång i brottmål.

Punkten innehåller en uppräkningslista av vad rättslig hjälp skall innebära. Uppräkningen omfattar

- a) att efterforska och identifiera personer eller föremål,
- b) delgivning av handlingar,
- c) bevisupptagning eller hållande av förhör,

- d) att överföra frihetsberövade personer för förhör eller i annat syfte,
- e) att tillhandahålla handlingar, uppteckningar och föremål,
- f) att verkställa framställningar om husrannsakan och beslag,
- g) att biträda i rättsliga förfaranden som gäller kvarhållande samt förverkande av egendom och dess återlämnande,
- h) att inleda straffrättsliga förfaranden i den anmodade staten, samt
- i) att lämna varje annat slag av rättslig hjälp som är förenlig med detta avtals syfte och inte förbjuden enligt den anmodade statens lagstiftning.

Som framgår av uppräkningspunkten (punkt i) är den inte uttömmande. Rättslig hjälp skall enligt huvudregeln i artikel 1.3 lämnas oberoende av om gärningen utgör brott i den anmodade staten. Detta undantag från principen om dubbel straffbarhet är inte absolut. Vid vissa former av rättslig hjälp – överförande av frihetsberövade personer, husrannsakan eller beslag eller vid biträde vid förverkande – kan den anmodade staten kräva att gärningen skall utgöra brott också i den staten.

I artikel 1.4 påpekas att avtalet enbart gäller ömsesidig rättslig hjälp mellan de avtalsslutande parterna och alltså inte innebär någon rätt för en enskild person. Ingenting hindrar emellertid att initiativet till begäran kommer från en part eller motsvarande i det rättsliga förfarandet. Det avgörande är att beslut om att begära assistans är fattat av en behörig instans, dvs. normalt åklagare eller domstol.

Centralorgan (artikel 2)

I motsats till det inom EU normalt tillämpade förfarandet med kontakter direkt mellan de rättsliga myndigheterna i respektive land, bygger avtalet på att kommunikationer mellan Sverige och Förenta staterna skall ske mellan centralorgan, för Sveriges del Justitiedepartementet (punkt 1 och 2). Rätten att begära rättslig hjälp är inte begränsad till rent brottsbekämpande myndigheter utan även administrativa myndigheter som har en del i utredningen av brott är behöriga att vända sig till sitt centralorgan för att därigenom få göra en framställning. Centralorganen skall sålunda göra framställningar på de myndigheters vägnar som är ansvariga för utredning, lagföring eller rättsliga förfaranden som hänför sig till brott, dvs. i Sverige domstolar, allmänna åklagare och andra myndigheter med behörighet att leda förundersökningar om brott (punkt 3). Under förhandlingarna om 2001 års bilaterala avtal framfördes att det från amerikansk sida är huvudsakligen i tre slags utredningar i vilka man kommer att begära assistans: *grand jury*-utredningar, utredningar som genomförs av *law enforcement agencies*, och utredningar av *regulatory agencies*. I det första fallet begärs rättslig hjälp av åklagare och i de andra fallen av den utredande myndigheten.

Genom artikel 8.2 i EU-avtalet, som genom artikel 1 e i det bilaterala instrumentet skall tillämpas mellan Sverige och Förenta staterna (artikel 2.3 b i den konsoliderade versionen), regleras översändande av ansökan om rättslig hjälp från administrativa myndigheter. En framställning om rättslig hjälp från organ eller enheter med särskild författningsreglerad behörighet att överlämna ärenden till åtal skall översändas mellan

centralorganen eller mellan andra myndigheter som centralorganen har enats om.

Centralorganen skall ha direkt kontakt med varandra (punkt 4).

Begränsningar (artikel 3)

Av artikel 3.1 följer att ett centralorgan får vägra att lämna rättslig hjälp om

- a) gärningen endast faller under militär lagstiftning,
- b) gärningen avser ett politiskt brott,
- c) gärningen inte kan föranleda fängelse i mer än ett år i den ansökande staten,
- d) verkställighet av framställningen skulle strida mot ordre public, eller
- e) framställningen inte är gjord enligt avtalet.

Innan framställningen avslås skall det övervägas om den rättsliga hjälpen kan beviljas på vissa villkor (punkt 2). Ett avslag skall motiveras (punkt 3). Som framgår av redovisningen är avslagsgrunderna inte absoluta, utan bestämmelsen har en fakultativ utformning.

Utöver uppräknningen i artikel 3.1 framgår ytterligare vägransgrunder av formuleringar i andra artiklar. Som exempel kan nämnas artikel 10.2 om allmänna handlingar, artikel 12.1 om överförande av frihetsberövade personer, artikel 16.1 om husrannsakan och beslag samt artikel 18.2 om förverkandeförfaranden men också allmänna bestämmelser i t.ex. artikel 5.3 och 5.6. Dessa avslagsgrunder kommenteras i anslutning till respektive artikel.

Framställningens form och innehåll (artikel 4)

I artikel 4, som justerats genom EU-avtalet, finns detaljerade regler om framställningens form och innehåll.

För det första skall en framställning göras skriftligen, om inte den mottagande staten i brådskande fall accepterar att den görs på annat sätt. I så fall skall den bekräftas skriftligen inom tio dagar, om inte den mottagande staten förklarar sig inte behöva en bekräftelse (artikel 4.1 a).

För det andra tillåts snabba kommunikationsmedel, t.ex. fax eller e-post. Då skall emellertid framställningen bekräftas om det begärs av den anmodade staten (artikel 4.1 b).

För det tredje skall framställningen vara på den anmodade statens språk eller översatt till det språket, om inte annat har överenskommit i det enskilda fallet (artikel 4.1 c).

För det fjärde skall framställningen innehålla uppgift om den myndighet som handlägger ärendet, en beskrivning av vad saken gäller, vilket förfarande som pågår, inklusive uppgift om fakta och lagbestämmelser som är tillämpliga på de brottsliga gärningar som hänför sig till ärendet, en beskrivning av vilken åtgärd som begärs och uppgift om syftet med den begärda åtgärden och dess anknytning till omständigheterna i ärendet (artikel 4.2).

För det femte skall framställningen, i den mån det är nödvändigt och möjligt, också innehålla en rad andra uppgifter (artikel 4.3).

Verkställighet av framställningar (artikel 5)

I artikel 5 finns bestämmelser om verkställighet av framställningar.

Framställningar skall för det första verkställas skyndsamt och den anmodade statens myndigheter skall göra allt de kan för att verkställa framställningen. Artikeln anger vidare vilken behörighet som domstolarna i den anmodade staten skall ges (punkt 1) samt att den anmodade staten skall vidta de åtgärder som krävs för att företräda den ansökande statens intressen i rättsliga förfaranden i den anmodade staten som härrör från en framställning om rättslig hjälp samt stå för kostnaderna för det (punkt 2). Framställningar skall verkställas i enlighet med den anmodade statens lagstiftning. Om ett särskilt förfarande har angetts av den ansökande staten i framställningen skall detta följas i den mån det inte är förbjudet i den anmodade statens lagstiftning (punkt 3). Verkställigheten kan skjutas upp eller förenas med villkor om den skulle inkräkta på en pågående brottsutredning, lagföring eller rättsligt förfarande i den anmodade staten (punkt 4). Den anmodade staten skall besvara förfrågningar om verkställigheten och omedelbart underrätta den ansökande staten om resultatet av framställningen. Om framställningen av något skäl inte kan verkställas skall den ansökande staten underrättas om detta (punkt 5 och 6).

Kostnader (artikel 6)

Den anmodade staten skall som huvudregel stå för alla kostnader som hänför sig till verkställigheten av en framställning om rättslig hjälp. Undantagen härifrån, som alltså skall bekostas av den ansökande staten är:

- a) ersättning till sakkunniga,
- b) kostnaderna för översättning, tolkning och utskrift,
- c) traktamenten och kostnadsersättningar som hänför sig till resor som företas av personer som reser i den anmodade staten till förmån för den ansökande staten eller i enlighet med artiklarna 11, 12 eller 13; samt
- d) kostnaderna i samband med installationen och skötseln av videoöverföring, såvida inte den ansökande och den anmodade staten enas om något annat.

Om det under verkställigheten av en framställning blir uppenbart att en fullständig verkställighet skulle medföra extraordinära kostnader, skall centralorganen samråda för att bestämma på vilka villkor verkställigheten kan fortsätta.

Begränsningar i användningen (artikel 7)

Artikel 7 har fått sin lydelse genom EU-avtalet. I artikel 3.1 f i EU-avtalet framgår att dess reglering av begränsningar i användningen skall gå före eventuella bilaterala överenskommelser, utom såvitt avser artikel 9.4. och 9.5. Dessa sistnämnda artiklar har bedömts inte beröra det bilaterala förhållandet mellan Sverige och Förenta staterna. Av artikel 1 f i det bilaterala instrumentet framgår att regleringen kommer från EU-avtalet.

Bestämmelsen reglerar användningsbegränsningar av den information som överlämnas till den ansökande staten. Utgångspunkten är att de uppgifter som lämnas ut med automatik blir föremål för användningsbegränsningar. I punkt 1 anges under a-e när uppgifter får användas för andra syften än de som framgick av ansökan, t.ex. för andra brottsutredningar eller för ett annat förfarande som är direkt kopplade till ärendet där rättslig hjälp lämnas. I punkt 2 finns en särreglering som innebär att en stat får ställa upp ytterligare villkor om användningsbegränsningar om hjälpen inte kan lämnas utan dessa villkor. Denna möjlighet får inte användas för att mer generellt underkänna den ansökande statens rättsliga regler om behandling av personuppgifter. Enligt punkt 3 kan samråd om ytterligare villkor ske efter det att uppgifterna har överlämnats.

Sekretess (artikel 8)

Sekretess behandlas i artikel 8.

Den anmodade staten skall göra sitt bästa för att sekretessbelägga en framställning och dess innehåll om den ansökande staten har begärt sådan sekretess. Om framställningen inte kan verkställas utan att sådan sekretess bryts, skall den ansökande statens centralorgan upplysas om detta. Centralorganet kan därefter besluta om framställningen trots detta skall verkställas.

När det lämnas uppgifter eller bevismaterial får den anmodade staten begära att dessa skall hemlighållas eller bara röjas på sådana villkor som den anger.

Bevisupptagning i den anmodade staten (artikel 9)

Artikel 9 handlar om bevisupptagning i den anmodade staten. Enligt punkt 1 skall en person i den anmodade staten, med vilken bevisupptagning har begärts i enlighet med avtalet, om nödvändigt, åläggas att inställa sig för förhör eller för att avlägga vittnesmål eller för att tillhandahålla föremål inbegripet handlingar, uppteckningar och bevisföremål. Vidare skall den som vid bevisupptagningen lämnar falskt vittnesmål eller osann utsaga vara underkastad lagföring och straff i den anmodade staten i enlighet med dess strafflagstiftning.

Enligt punkt 2 och 3 skall den anmodade statens centralorgan på begäran informera om när och var bevisupptagningen kommer att äga rum och även tillåta personer som är angivna i framställningen att närvara när framställningen verkställs och låta sådana personer fråga, eller lämna frågor att ställas till, den person som är föremål för bevisupptagning.

Enligt punkt 4 får den som är föremål för bevisupptagningen göra sådana anspråk på immunitet, inhabilitet eller privilegier som medges enligt endera statens lagstiftning. Även om bevisupptagningen har genomförts, kan personen göra anspråket gällande på nytt för att få det bedömt i den ansökande staten.

Slutligen anges i punkt 5 att den ansökande staten får begära att föremål som tillhandahållits i den anmodade staten, eller avsaknaden av sådana föremål, legaliseras genom intyg.

Allmänna handlingar (artikel 10)

Den anmodade staten skall enligt artikel 10 tillhandahålla kopior av allmänna handlingar som är tillgängliga för allmänheten. Den får också i samma utsträckning som sådana kopior skulle vara tillgängliga för dess egna offentliga myndigheter, tillhandahålla kopior av uppteckningar som förvaras hos offentliga myndigheter men som inte är tillgängliga för allmänheten. Den ansökande staten får begära att allmänna handlingar som tillhandahållits legaliseras i enlighet med bestämmelserna i Haagkonventionen den 5 oktober 1961 om avskaffande av kravet på legalisering av utländska allmänna handlingar, som Sverige tillträdde den 1 januari 1999.

Inställelse i den ansökande staten (artikel 11)

Enligt artikel 11 kan en avtalspart begära hjälp med att anmoda en person att inställa sig inför den behöriga myndigheten i den ansökande staten. Den anmodade statens centralorgan skall omedelbart underrätta den ansökande statens centralorgan om hur personen i fråga ställer sig till uppmaningen. I framställningen skall framgå hur den som uppmanats att inställa sig skall ersättas för sina kostnader.

Den som har uppmanats inställa sig och som inte är misstänkt eller svarande får inte åtalas, frihetsberövas eller underkastas någon inskränkning i sin personliga frihet i den ansökande staten på grund av gärningar eller domar från tiden innan han reste från den anmodade staten. Detsamma gäller en misstänkt eller svarande som har uppmanats att inställa sig, men naturligtvis bara beträffande gärningar som inte har angivits i framställningen. Immuniteten skall upphöra 10 dagar efter det att personen i fråga har blivit underrättad om att hans närvaro inte längre krävs eller när han eller hon, efter att ha lämnat den ansökande staten, frivilligt återvänder dit.

Överförande av frihetsberövade personer (artikel 12)

Artikel 12 behandlar frågan om överförande av frihetsberövade personer.

Enligt punkt 1 och 2 kan en frihetsberövad person överföras om hans eller hennes närvaro behövs i den andra staten för rättslig hjälp. Det är inte fråga om någon obligatorisk överföring utan förutsätter samtycke av såväl personen som båda staterna. Enligt punkt 3 skall den mottagande staten hålla personen frihetsberövad och återlämna personen vid en bestämd tidpunkt. Något utlämningsförfarande skall inte behövas. Den överförde skall kunna avräkna tiden som denne varit frihetsberövad i den mottagande staten. Under förhandlingarna framfördes från amerikansk sida att en person som har överförs till Förenta staterna och där begär asyl eller inleder ett "habeas corpus"-förfarande kan inte återföras förrän

vittnets framställan har prövats där. En överenskommelse med Sverige har i ett sådant fall inte företräde.

I punkt 4-6 finns bestämmelser om immunitet. Personen får inte åtalas, frihetsberövas eller underkastas någon inskränkning i sin personliga frihet på grund av gärningar eller domar från tiden innan han eller hon reste från den sändande staten eller åläggas att vittna i rättsliga förfaranden som inte angivits i framställningen. Immuniteten upphör på samma sätt som immuniteten enligt artikel 11. Slutligen anges i punkt 6 att en person som inställer sig vid rättegång inte får åtalas för annat än domstolstrots eller mened i denna stat på grundval av sitt vittnesmål.

Transitering av frihetsberövade personer (artikel 13)

Enligt artikel 13 kan den anmodade staten medge att en av tredje stat frihetsberövad person får föras till den ansökande staten genom den anmodade staten. Någon skyldighet att tillåta transporten finns inte men, om transporten tillåts, skall den anmodade staten hålla personen frihetsberövad under transiteringen.

Efterforskning eller identifiering av personer eller föremål (artikel 14)

Enligt artikel 14 skall den anmodade staten göra sitt bästa för att ta reda på var personer eller föremål som angivits i framställningen finns samt deras identitet.

Delgivning (artikel 15)

Artikel 15 innehåller bestämmelser om delgivning. Enligt punkt 1 skall den anmodade staten göra sitt bästa för att utföra delgivning av en handling som helt eller delvis hänför sig till en framställning om rättslig hjälp. Enligt punkt 2 skall den ansökande staten sända en framställning om delgivning av en kallelse till inställelse inför myndighet i den ansökande staten i rimlig tid och, beträffande en svarande, minst 30 dagar före inställelsedagen. Bevis om delgivning skall återsändas på det sätt som angivits i framställningen eller som är godtagbart enligt bestämmelserna i Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur.

Husrannsakan och beslag (artikel 16)

I artikel 16 anges att den anmodade staten skall verkställa en framställning om husrannsakan och överlämnande av föremål till den ansökande staten under förutsättning att framställningen innehåller de uppgifter som krävs för att en sådan åtgärd skall kunna vidtas enligt den anmodade statens lagstiftning. I punkt 2 återfinns krav på legalisering av ett beslagtaget föremål. Det rör inte svenska förhållanden utan kan behövas i amerikansk domstol. Svenska myndigheter kan emellertid vara skyldiga att fylla i formuläret så att det kan användas i Förenta staterna.

Slutligen innehåller punkt 3 en bestämmelse om rätt för den anmodade staten att kräva att den ansökande staten går med på sådana villkor som anses nödvändiga för att skydda tredje mans intressen i föremål som skall överlämnas.

Återlämnande av föremål (artikel 17)

Den anmodade statens centralorgan kan enligt artikel 17 kräva att den ansökande statens centralorgan så snart som möjligt återlämnar föremål som överlämnats vid verkställighet av en framställning enligt detta avtal.

Rättslig hjälp i förverkandeförfaranden (artikel 18)

I artikel 18 finns bestämmelser om rättslig hjälp i förverkandeförfaranden. Punkt 1 innebär inga åtaganden utan endast att om den ena staten får reda på att utbyte av eller hjälpmedel vid brott finns i den andra staten, skall den sistnämnda staten informeras om detta. Denna stat skall vidta egna åtgärder om den har domsrätt. Enligt punkt 2 skall de avtalsslutande parterna i fråga om rättsliga förfaranden och verkställighet av domar som gäller förverkande av utbyte och hjälpmedel vid brott och återlämnande till brottsoffer bistå varandra i den utsträckning som medges enligt deras respektive lagstiftning. Punkten innehåller vidare en uppräknning av vad hjälpen kan innefatta. Punkt 3 innehåller regler om att beslagtagna egendom skall kunna överföras till den ansökande staten. Punkt 4 innehåller regler om s.k. "asset sharing", dvs. fördelning av egendom mellan staterna.

Identifiering av bankinformation (artikel 18a)

Genom artikel 4 i EU-avtalet, som genom artikel 1 a i det bilaterala instrumentet skall tillämpas mellan Sverige och Förenta staterna, införs en bestämmelse om identifiering av bankinformation. I den konsoliderade versionen numreras artikeln som 18a.

Punkt 1 a är huvudbestämmelsen. Den anmodade staten skall efter en framställning från den ansökande staten snabbt förvissa sig om bankerna på den anmodade statens territorium har information huruvida en identifierad fysisk eller juridisk person som misstänks eller anklagas för ett brott har något bankkonto. Den anmodade staten skall genast meddela den ansökande staten resultaten av sina undersökningar.

Tillämpningsområdet för huvudbestämmelsen utvidgas genom *punkt 1 b*, som är fakultativt utformad. Där sägs att de nämnda åtgärderna även kan vidtas för att identifiera dels information om personer som varit inblandade i brott, dels information som andra finansinstitut än banker har och dels ekonomiska transaktioner utan samband med konton.

I *punkt 2* preciseras vad en begäran om bankinformation skall innehålla. Begäran skall, utöver den vanliga informationen i en ansökan om rättslig hjälp innehålla:

a) Identiteten på den fysiska eller juridiska person som är relevant för att finna kontona eller transaktionerna.

b) Tillräcklig information för att den behöriga myndigheten i den anmodade staten (i) skäligen skall kunna misstänka att den berörda fysiska eller juridiska personen är inblandad i brott och att banker eller andra finansinstitut på den anmodade statens territorium kan inneha den begärda informationen, och (ii) skall kunna anta att den information som eftersträvas gäller brottsutredningen eller lagföringen.

c) I möjligaste mån, information om vilken bank eller annat finansinstitut än bank som kan beröras och annan tillgänglig information som kan bidra till att minska utredningens omfattning.

Respektive stats centralorgan pekas ut i *punkt 3*. Om inte annat bestämts genom utväxling av diplomatiska noter mellan Europeiska unionen och Förenta staterna, skall framställningar om hjälp enligt denna artikel översändas mellan Sveriges justitiedepartement och Förenta staternas attaché som är ansvarig för Sverige hos den myndighet som handlägger frågan.

Bestämmelsen om bankinformation i EU-avtalet öppnar för att staterna får begränsa dess tillämpning i fråga om brottstyper (artikel 4.4). En sådan begränsning framgår av artikel 18a *punkt 4*. Sverige skall lämna hjälp i fråga om brott som är straffbara enligt såväl den anmodade som den ansökande statens lagstiftning, dvs. ett krav på dubbel straffbarhet. Förenta staterna skall lämna hjälp i fråga om penningtvätt och terroristaktiviteter som är straffbara enligt såväl den anmodade som den ansökande statens lagstiftning och i fråga om sådana andra kriminella aktiviteter som Förenta staterna meddelar Sverige.

Enligt *punkt 5* skall den anmodade staten besvara en framställning om att uppvisa förteckning över konton eller transaktioner som identifierats enligt denna artikel i överensstämmelse med de övriga bestämmelserna i detta avtal.

Gemensamma utredningsgrupper (artikel 18b)

Gemensamma utredningsgrupper behandlas i artikel 18b i den konsoliderade versionen. Artikeln har sitt ursprung i artikel 5 i EU-avtalet, som genom artikel 1 b i det bilaterala instrumentet blir en del av avtalsförhållandet mellan Sverige och Förenta staterna.

Av *punkt 1* framgår att gemensamma utredningsgrupper får inrättas och verka på Sveriges respektive Förenta staternas territorium, i syfte att underlätta brottsutredningar eller straffrättsliga förfaranden som berör en eller flera medlemsstater i Europeiska unionen och Förenta staterna, om Sverige och Förenta staterna anser det vara lämpligt.

De förfaranden enligt vilka gruppen skall fungera, t.ex. sammansättning, varaktighet, plats, organisation, uppgifter, syfte samt villkor för deltagande av medlemmar från en stat i utredningar som sker på en annan stats territorium, skall enligt *punkt 2* överenskommas mellan de berörda behöriga myndigheter som ansvarar för utredning eller beivrande av brott.

De behöriga myndigheter som har utsetts av respektive stat skall enligt *punkt 3* kommunicera direkt om inrättande av sådana grupper och deras verksamhet, men om komplexiteten är ovanligt stor eller om omfattningen eller andra rådande omständigheter anses nödvändiggöra

en mer central samordning om några eller samtliga aspekter, får staterna enas om andra lämpliga kommunikationskanaler för detta ändamål.

När den gemensamma utredningsgruppen behöver vidta utredningsåtgärder i någon av de stater som inrättat gruppen, får en medlem av gruppen från den staten enligt *punkt 4* be sitt eget lands behöriga myndigheter att genomföra dessa åtgärder utan att de övriga staterna behöver lämna in en framställning om ömsesidig rättslig hjälp. De rättsliga krav som gäller för att få till stånd åtgärden i den staten skall vara den standard som tillämpas på nationell utredningsverksamhet.

Videokonferens (artikel 18c)

Någon bestämmelse om videokonferens finns inte i 2001-års bilaterala avtal. Artikel 6 i EU-avtalet reglerar frågor om användning av videokonferens. Bestämmelsen skall enligt artikel 1 c i det bilaterala instrumentet tillämpas mellan Sverige och Förenta staterna. I den konsoliderade versionen blir det artikel 18c. Den del som rör kostnader återfinns i artikel 6.

Det skall enligt punkt 1 vara möjligt att använda teknik för videoöverföring mellan Sverige och Förenta staterna för att ta upp vittnesmål från ett vittne eller en expert i den anmodade staten. De närmare villkoren för förfarandet skall stämma överens med de villkor som i övrigt föreskrivs i avtalet. Parterna får samråda för att underlätta lösningen av sådana juridiska, tekniska eller logistiska problem som kan uppstå när framställningen verkställs (punkt 2). Avsiktligt felaktiga utsagor eller andra fel som begås av vittnet eller experten under videokonferensen skall kunna bestraffas i den anmodade staten på samma sätt som om de begåtts under nationella rättsliga förfaranden (punkt 3). Artikeln påverkar inte användningen av andra tillgängliga metoder för upptagning av vittnesmål i den anmodade staten (punkt 4). Den anmodade staten får också tillåta användning av videokonferens teknik för andra syften än som anges i punkt 1, inklusive för identifiering av personer eller föremål eller upptagning av utsagor för en utredning (punkt 5).

Inledande av straffrättsligt förfarande i den anmodade staten (artikel 19)

Enligt artikel 19 i avtalet får en av staterna genom sitt centralorgan sända en begäran om att den andra staten skall inleda ett straffrättsligt förfarande som båda parter är behöriga att utreda eller lagföra. Den anmodade staten skall överväga att inleda utredning eller lagföring i den utsträckning som det är befogat enligt dess lagstiftning, praxis och processordning. Den anmodade staten skall underrätta den ansökande staten om varje åtgärd som vidtagits med anledning av framställningen.

Förenlighet med andra avtal (artikel 20)

Under förhandlingarna om det bilaterala avtalet var det från båda sidor angeläget att detta avtal inte skulle försämra de möjligheter till hjälp som andra svensk-amerikanska avtal kan ge och att det nya avtalet i stället

skall skapa ökade förutsättningar till samarbete. Önskemålet har bekräftats i artikel 20.

Samråd (artikel 21)

I artikel 21 finns en bestämmelse om samråd. Centralorganen skall enligt artikeln, vid de tidpunkter som de gemensamt kommer överens om, samråda för att avtalet skall utnyttjas så effektivt som möjligt. De kan också komma överens om nödvändiga praktiska åtgärder för att underlätta tillämpningen av avtalet.

Uppsägning (artikel 22)

Sverige eller Förenta staterna får säga upp avtalet genom skriftlig underrättelse till den andra parten. Uppsägningen blir gällande ett år från den dag då den andra parten mottog den.

2001 års bilaterala avtal innehåller också bestämmelser om ratificering och om ikraftträdande. Dessa bestämmelser är inte intagna i den konsoliderade versionen som är fogad till det bilaterala instrumentet. Anledningen till det är att bestämmelserna om ratificering och ikraftträdande i 2001 års bilaterala avtal inte kommer att ha betydelse sedan instrumentet och EU-avtalet har trätt i kraft enligt sina regler. Som framgår av avsnitt 7.2 är den konsoliderade versionen närmast att betrakta som en populärversion och blir det bilaterala avtalet gällande mellan parterna. Hela artikel 22 lyder:

Artikel 22

Ratificering, ikraftträdande och uppsägning

- 1. Detta avtal skall ratificeras och ratifikationsinstrumenten skall utväxlas så snart som möjligt.*
- 2. Detta avtal träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter utväxlingen av ratifikationsinstrumenten.*
- 3. Endera avtalslutande part får säga upp detta avtal genom skriftlig underrättelse till den andra parten. Uppsägningen blir gällande ett år från den dag då den andra parten mottog sådan underrättelse på diplomatisk väg.*

Det är punkt 1 och 2 som är uteslutna ur den konsoliderade versionen. 2001 års bilaterala avtal skall alltså, liksom det bilaterala instrumentet, ratificeras, för att träda i kraft. Det träder i kraft redan vid det månadsskifte som infaller en månad efter att Sverige och Förenta staterna har utväxlat ratifikationshandlingar. Detta är kortare tid än enligt instrumentet och EU-avtalet. Om ratifikationen sker samtidigt, kommer därför under en övergångsperiod 2001 års bilaterala avtal att gälla i sin ursprungliga lydelse. Skillnaden mellan den konsoliderade versionen och den ursprungliga lydelsen redovisas i avsnitt 7.6.

7.6 Övriga bestämmelser i 2001 års bilaterala avtal

Genom EU-avtalet och det bilaterala instrumentet får regleringen mellan Sverige och Förenta staterna ett något annat innehåll än 2001 års bilaterala avtal. Som påpekats ovan i avsnitt 7.4 skall ursprungsversionen av 2001 års bilaterala avtal gälla om EU-avtalet upphör att vara i kraft och Sverige och Förenta staterna inte kommer överens om annat.

Den ursprungliga texten kommer att gälla också under en övergångsperiod, mellan det att 2001 års bilaterala avtal träder i kraft och det att instrumentet och EU-avtalet träder i kraft, se under artikel 22 i avsnitt 7.5. Det gäller för artikel 4.1 om framställningens form och innehåll och begränsningar i användning. Det finns därför anledning att här redovisa den ursprungliga lydelsen av artikel 4.1 och 7.

Artikel 4, som handlar om framställningens form och innehåll, har samma lydelse i punkt 2 och 3 i båda textversionerna. I sin ursprungliga version lyder punkt 1:

En framställning om rättslig hjälp skall göras skriftligen; den anmodade statens centralorgan kan dock godta en framställning i annan form i brådskande fall. I sådant fall skall framställningen bekräftas skriftligen inom tio dagar om inte den anmodade statens centralorgan går med på annat. En framställning och till denna fogade handlingar skall vara på den anmodade statens språk eller åtföljas av en översättning till detta språk om inte annat överenskommits.

Grunderna i artikel 4.1 är som synes desamma i båda avtalstexterna (se artikel 4.1 a och c i den konsoliderade versionen). Det som saknas i 2001 års avtal är hänvisningar till snabba kommunikationsmedel, dvs. fax eller e-post.

Artikel 7 i 2001 års bilaterala avtal, som handlar om begränsningar i användningen, lyder:

1. Den anmodade staten kan ställa som villkor för verkställighet att uppgifter eller bevismaterial som erhållits inte utan föregående medgivande från dess centralorgan får användas eller överlämnas av den ansökande statens myndigheter för annan utredning eller rättsligt förfarande än vad som angivits i framställningen.

2. Ingenting i denna artikel skall utesluta att, i den utsträckning som krävs enligt den ansökande statens konstitution, uppgifter eller bevisning röjs eller används i ett straffrättsligt förfarande. Den ansökande staten skall i förväg underrätta den anmodade staten om ett sådant röjande eller användning.

3. Uppgifter eller bevismaterial som har offentliggjorts i den ansökande staten under det normala förloppet av det rättsliga förfarande för vilket det tillhandahållits eller som har röjts i enlighet med punkt 2, kan därefter användas i vilket syfte som helst.

Sverige accepterade punkt 3 (att uppgifter som har offentliggjorts i den ansökande staten under det rättsliga förfarandet för vilket det tillhandahållits kan användas i vilket syfte som helst) mot att Förenta staterna accepterade punkt 1 (att den anmodade staten kan ställa som

villkor för verkställighet att uppgifter eller bevismaterial som erhållits inte utan föregående medgivande får användas för annan utredning eller rättsligt förfarande än vad som angivits i framställningen).

Punkt 2 - om rätt att yppa information - har sin bakgrund i att den amerikanska konstitutionen uppställer krav på att en misstänkt har rätt att få information om allt som skuldbelägger denne och att om sådan information dyker upp i en annan förundersökning måste den misstänkte få veta det. I ett sådant fall skall den ansökande staten i förväg informera den anmodade staten om ett sådant röjande eller användning.

8 Överväganden och förslag

8.1 Tillträde

Regeringens förslag: Sverige skall tillträda

- avtalet från 2003 mellan EU och Förenta staterna om utlämning,
- det bilaterala instrumentet mellan Sverige och Förenta staterna som avses i artikel 3 i avtalet mellan EU och Förenta staterna om utlämning,
- 2001 års bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Sverige och Förenta staterna,
- avtalet från 2003 mellan EU och Förenta staterna om ömsesidig rättslig hjälp, och
- det bilaterala instrumentet mellan Sverige och Förenta staterna som avses i artikel 3 i avtalet mellan EU och Förenta staterna om ömsesidig rättslig hjälp.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har i huvudsak tillstyrkt promemorians förslag eller lämnat det utan erinran. *Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet* har avstyrkt att möjligheten att döma ut dödsstraff accepteras i utlämningsavtalet med Förenta staterna. Det starka fördömandet av dödsstraff som numera också framgår ur tilläggsprotokoll 12 till Europeiska människorättskonventionen förutsätter enligt fakultetsstyrelsen ett klart avståndstagande också från möjligheten att en person som utlämnas från Sverige kan utsättas för att bli dömd till dödsstraff.

Skälen för regeringens förslag: Det rättsliga samarbetet mellan Sverige och andra stater har blivit allt intensivare och nya former av samarbete har tillkommit. Det gäller såväl utlämning och rättslig hjälp i brottmål som samverkan mellan polis- och tullmyndigheter. Detta har skett mot bakgrund av nya former av brottslighet som ofta är organiserad och av allvarligt slag. På senare tid har även terroristbrott motiverat ett utvecklat samarbete. Territoriella gränser kan allvarligt begränsa möjligheterna att på ett effektivt sätt bekämpa brottslighet som är gränsöverskridande. Den ökade rörligheten innebär också att samarbete mellan rättsliga myndigheter i olika stater behövs, t.ex. för hjälp med att höra vittnen eller vidta andra åtgärder i en annan stat än den där brottet utreds och lagförs. Samarbete av detta slag är numera ett relativt vanligt och ofta nödvändigt, ibland avgörande, inslag för en effektiv brottsbekämpande verksamhet.

Sedan gammalt lämnar Sverige rättslig hjälp i brottmål och med lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål och andra författningar finns nu ett modernt regelverk. Sverige deltar också i det mellanstatliga samarbetet som gäller utlämning. Bakom regleringen finns i allmänhet internationella överenskommelser.

Sverige lämnar av tradition rättslig hjälp i princip oberoende av om samarbetet är konventionsbundet eller om det sker utan stöd av någon internationell överenskommelse. Andra stater kräver ibland, däribland Förenta staterna, avtal för att kunna bistå fullt ut med rättslig hjälp i brottmål. Det ligger i Sveriges intresse att ingå överenskommelser med

andra stater som innebär förbättrade möjligheter att begära och lämna rättslig hjälp i brottmål samt delta i annat brottsbekämpande samarbete. Sverige bör därmed tillträda 2001 års bilaterala avtal med Förenta staterna om rättslig hjälp i brottmål.

Inom EU råder fri rörlighet. Detta är ett skäl till att samarbetet inom EU på det straffrättsliga området ökar. Det finns därigenom också ett intresse av att EU:s medlemsstater i viss mån samordnar sitt straffrättsliga samarbete med stater utanför EU. De två avtalen med Förenta staterna om rättslig hjälp och om utlämning är ett uttryck för detta. Dessa två avtal – EU-avtalen – innebär en större samsyn mellan medlemsstaterna i relationen till Förenta staterna. Sverige har sedan lång tid tillbaka haft ett samarbete med Förenta staterna, såväl i fråga om utlämning som rörande rättslig hjälp, låt vara oreglerat när det gäller rättslig hjälp, och påverkas inte i något avgörande avseende av avtalen. I de delar Sverige påverkas är det positivt för Sverige. Till exempel innebär regleringen om dödsstraff i utlämningsavtalet ökade förutsättningar för att dödsstraffet inte ens döms ut efter utlämning från Sverige. Därutöver förenklas förfarandet i fråga om rättslig hjälp.

Sverige bör därför tillträda EU-avtalen och de bilaterala instrumenten som reglerar förhållandet mellan EU-avtalen och de bilaterala avtalen om utlämning och rättslig hjälp i brottmål.

8.2 Utlämning – avtalens förhållande till svensk rätt och behovet av lagändringar

Regeringens bedömning: Det bilaterala instrumentet mellan Sverige och Förenta staterna om utlämning kräver lagändringar för att möjliggöra förvar av en person under en oplanerad mellanlandning i Sverige i samband med en flygtransport mellan två andra stater. I övrigt innehåller svensk rätt redan de lagbestämmelser som krävs för att Sverige skall kunna uppfylla det bilaterala avtalet och avtalet från år 2003 mellan EU och Förenta staterna om utlämning (EU-avtalet).

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har tillstyrkt promemorians bedömning eller lämnat den utan erinran.

Skälen för regeringens bedömning

EU-avtalet och det bilaterala instrumentet

De enskilda materiella artiklar i EU-avtalet (artiklarna 5–8 och 10–14) som genom det bilaterala instrumentet (artikel 1) skall forma en del av det bilaterala avtalsförhållandet mellan Sverige och Förenta staterna kommenteras under särskilda rubriker nedan. För en närmare redogörelse av innehållet i artiklarna och deras förhållande till den bilaterala utlämningskonventionen, se avsnitt 6.4.

Enligt regeringens bedömning behövs det inte några lagändringar för att uppfylla övriga artiklar i EU-avtalet och det bilaterala instrumentet.

De artiklar i EU-avtalet som inte återspeglas i det bilaterala instrumentet är huvudsakligen av formell natur. I avsnitt 6.2 redovisas närmare

innehållet i dessa artiklar. Vad som särskilt kan anmärkas är följande. Genom artikel 17 klargörs att de vägransgrunder som kan åberopas enligt den bilaterala utlämningskonventionen gäller trots att EU-avtalet inte reglerar en sådan vägransgrund. Enligt artikel 19 skall vissa underrättelser om myndigheter ske. På samma sätt som i dag skall Justitiedepartementet vara centralorgan enligt 14 § utlämningslagen. Konkurrens mellan en fråga om utlämning och överlämnande enligt arresteringsordern skall avgöras av regeringen, se 5 kap. 5 § lagen om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder (arresteringsorderlagen). I underrättelsen enligt artikeln skall således regeringen anges som behörig att pröva konkurrerande framställningar. Dessa bestämmelser föranleder inga ändringar i lag.

Av det bilaterala instrumentets artiklar, vilka redovisas i avsnitt 6.3.2, är det, utöver artikel 1 som kommenteras nedan, endast artikel 3 och 4 som inte är av formell natur. Såväl artikel 3 som artikel 4 rör tidsmässig tillämpning av de nya artiklarna. Ingen av dessa behöver implementeras i svensk rätt, men de har båda betydelse för att avgöra när de materiella artiklarna kan tillämpas.

Dödsstraff

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet har avstyrkt att möjligheten att utdöma dödsstraff accepteras i utlämningsavtalet. Det starka fördömandet av dödsstraff som numera också framgår ur tilläggsprotokoll 12 till Europeiska människorättskonventionen förutsätter enligt fakultetsstyrelsen ett klart avståndstagande också från möjligheten att en person som utlämnas från Sverige kan utsättas för att bli dömd till dödsstraff.

Som nämnts i avsnitt 6.4 ger den nya formuleringen om dödsstraffets betydelse vid prövning av frågan om utlämning ett starkare skydd för den som utlämnas från Sverige. En utlämnad skall alltså enligt huvudregeln inte riskera att dömas till dödsstraff. I de undantagssituationer där dödsstraffet får utdömas kommer ändå dagens skydd mot verkställighet att gälla. Regeringen ser därför positivt på den förändring av konventionen som har skett. Enligt 12 § första stycket 3 utlämningslagen skall vid beviljande av utlämning, i tillämpliga delar, ställas upp villkor att den som utlämnas inte får straffas med döden för brottet. Formuleringen omfattar enligt sin lydelse villkor såväl att dödsstraff inte får dömas ut som att dödsstraff inte får verkställas. Något behov av författningsändringar finns därför inte med anledning av den nya lydelsen av artikeln.

Översändande och vidimering av handlingar

Inte heller de nya reglerna om översändande och vidimering av handlingar behöver lagregleras i Sverige. I 14 § utlämningslagen anges att framställningar om utlämning skall ges in till Justitiedepartementet. Enligt 5 § utlämningsförordningen vidarebefordrar Justitiedepartementet en framställning från Sverige till den andra staten. Några bestämmelser finns inte om bestyrkande, vidimering eller annan legalisering av

handlingar. Ingenting hindrar emellertid att Sverige använder sig av eller accepterar den diplomatiska vägen, trots att det inte finns någon reglering om det, i de fall en internationell överenskommelse kräver det eller den andra staten kräver det när det inte finns någon överenskommelse med den staten, se prop. 1999/2000:61 s. 86.

Beräkningen av tidsfrister med anledning av artikel X.7 kräver att svenska myndigheter samarbetar smidigt. Ett utlämningsärende inleds oftast med en internationell efterlysning där en stat begär att den eftersökte skall anhållas provisoriskt i avvaktan på begäran om utlämning om han eller hon påträffas i någon annan stat. Sedan en eftersökt person har anträffats och anhållits i Sverige skall den andra staten inom 40 dagar från det att personen gripits i Sverige lämna in en formell begäran om utlämning. Om det inte sker i rätt tid, skall den eftersökte friges. Enligt 14 § utlämningslagen skall en utlämningsbegäran ges in till Justitiedepartementet. Ärendet handläggs initialt på Justitiedepartementet (centralmyndigheten). Det är centralmyndigheten som ser till att de myndigheter som har ansvar för frihetsberövandet underrättas så snart framställningen om utlämning kommer in eller om den inte kommer in i rätt tid och personen alltså skall friges. Normalt sätter Sverige ut en exakt tid, t.ex. klockan 12.00 den sista dagen, när utlämningsbegäran skall ha kommit in till Regeringskansliet (Justitiedepartementet). Därigenom får svenska myndigheter informationen under kontorstid. Genom nyheten i avtalet skall Sverige acceptera att handlingen skall kunna lämnas in också hos en svensk utlandsmyndighet i Förenta staterna. En sådan ordning förutsätter att myndigheter i Sverige omedelbart underrättas om att handlingen har lämnats in. Eftersom det skiljer flera tidszoner mellan Sverige och Förenta staterna, finns det en risk att en utlämningsbegäran lämnas in utanför kontorstid i Sverige. Men problemet torde kunna lösas praktiskt genom att man i det beslut där det anges vilken dag framställning skall ges in anger en tid som gör det möjligt att få underrättelse om huruvida en ansökan getts in i rätt tid. Därefter kan framställningen faxas över innan den befordras i original. Något behov av lagreglering finns därför inte.

Kompletterande information

Det nuvarande nationella regelverket hindrar inte heller att Sverige begär eller lämnar kompletterande information. Sådant kräver inte lagreglering enligt svensk rätt.

Känslig information

När Sverige är den anmodade parten, regleras sekretess i 5 kap. 7 § första stycket sekretesslagen (1980:100). Sekretess gäller i verksamhet som avser rättsligt samarbete på begäran av annan stat för uppgift som hänför sig till utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål eller angelägenhet som angår tvångsmedel, om det kan antas att det varit en förutsättning för den andra statens begäran att uppgiften inte skulle röjas. Mot bakgrund av att det inom det straffrättsliga samarbetet är en självklar utgångspunkt att känsliga uppgifter i den utländska brottsutred-

ningen kan skyddas i den anmodade staten råder en stark presumtion för sekretess (prop. 1999/2000:61 s. 209).

Det finns inte någon uttrycklig bestämmelse om sådant samråd som regleras i artikel 14 i EU-avtalet. Det torde emellertid inte finnas något hinder mot att staterna samråder i olika frågor med anknytning till varandras rättssystem, bl.a. i frågor om offentlighet och sekretess. Något behov av att för svensk del reglera samrådsmöjligheten finns inte.

Transitering

Huvudregeln om transitering vid utlämning i svensk rätt är 26 § utlämningslagen, som föreskriver att chefen för Justitiedepartementet får medge att den som av en stat utlämnas till en annan stat får föras genom riket, om denne inte är svensk medborgare och det inte heller annars finns synnerliga skäl mot det. Medgivande får lämnas till att en svensk medborgare förs genom riket, men detta undantag är tillämpligt bara när transitering sker till en nordisk stat. Om tillstånd har meddelats enligt vad som nu nämnts, får polismyndigheten, om det är nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras, omhänderta och ta i förvar den som utlämnas, dock längst under fyrtioåtta timmar.

Den nya bestämmelsen om transiteringar i det bilaterala avtalet reglerar alltså också oplanerade transiteringar. För detta fall saknas i svensk nationell rätt bestämmelser om frihetsberövande. Detta är en fråga som måste regleras i lag. Se vidare avsnitt 8.4.

Samtidiga utlämningsframställningar

I fråga om konkurrens vid samtidiga utlämningsframställningar skall enligt den nya regleringen ett antal uppräknade omständigheter vägas in vid avgörandet.

Den svenska regleringen av valet mellan två utomnordiska utlämningsframställningar finns i 13 § utlämningslagen. Regleringen är densamma om valet i stället står mellan en begäran om utlämning från en nordisk stat och en begäran från en utomnordisk stat (8 § nordiska utlämningslagen). Uppräkningen av omständigheter som skall beaktas – som inte heller den är uttömmande – omfattar beskaffenheten av brottet eller brotten, tiden och platsen därför, framställningarnas tidsföljd och den eftersöktes nationalitet och hemvist. Som framgår saknas i den svenska lagen en uttrycklig hänvisning till punkterna a, c, e och f i artikel XVI.3. Eftersom uppräkningen i den svenska lagen inte gör anspråk på att vara uttömmande, utan närmast skall ses som en exemplifiering, finns det möjlighet att beakta samtliga de omständigheter som tas upp i artikeln. I praktiken görs också sådana överväganden redan i dag vid regeringens prövning. Det bör dock framhållas att det är mycket ovanligt med konkurrerande framställningar om utlämning.

Enligt 5 kap. 5 § arresteringsorderlagen skall, om det beträffande samma person samtidigt handläggs ett ärende om utlämning och ett om överlämnande, ärendet om överlämnande avvakta till dess frågan om utlämning har avgjorts. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att syftet är att regeringen i utlämningsärendet skall bedöma om arreste-

ringsorderärendet bör ha företräde (prop. 2003/04:7 s. 131). Därigenom har regeringen möjlighet att väga in de omständigheter som tas upp i artikel XVI i den konsoliderade versionen av utlämningskonventionen mellan Sverige och Förenta staterna.

Förenklade förfaranden

Sverige saknar i dag regler om förenklad utlämning i de fall den som skall utlämnas samtycker till det. Högsta domstolen har emellertid ingen del i handläggningen av ett ärende om utlämning om den eftersökte samtycker till utlämning, vilket annars är fallet.

Artikel XVII i den konsoliderade versionen om förenklat utlämningsförfarande är till sin utformning inte tvingande, dvs. Sverige är inte skyldigt att ha ett system med förenklat förfarande för samtyckesfall. Frågan är då om det är lämpligt att införa ett särskilt förfarande för dessa fall.

Det finns goda skäl att tillämpa snabba och effektiva förfaranden i det straffrättsliga samarbetet, naturligtvis utan att rättssäkerheten eftersätts. I utlämningsärenden är den eftersökte ofta frihetsberövad, vilket i ännu högre grad talar för att ett ärende inte skall hanteras mer långdraget än nödvändigt. När den eftersökte samtycker till utlämnande, torde också utredningen i ärendet kunna vara mer begränsad. Sverige har tidigare haft ett förenklat system för vissa fall av utlämning, men det har varit tillämpligt bara vid utlämning till andra EU-stater. Sedan den europeiska arresteringsordern började tillämpas har dessa bestämmelser upphävts (SFS 2003:1158). Det är inte lämpligt av praktiska skäl att gentemot ett visst land ha ett särskilt regelsystem, särskilt om antalet ärenden om utlämning till det landet kan antas vara litet. Det finns därför inte tillräckliga skäl att nu och för det fåtal fall av utlämning till Förenta staterna som kan komma i fråga införa särskilda regler om ett förenklat förfarande. Artikeln ger inte anledning till någon författningsändring.

8.3 Internationell rättslig hjälp i brottmål – avtalens förhållande till svensk rätt och författningsbehov

Regeringens bedömning: Det behövs inte någon lagändring med anledning av 2001 års bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp mellan Sverige och Förenta staterna, avtalet från år 2003 mellan EU och Förenta staterna om ömsesidig rättslig hjälp (EU-avtalet) eller det bilaterala instrumentet mellan Sverige och Förenta staterna om ömsesidig rättslig hjälp.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har tillstyrkt promemorians bedömning eller lämnat den utan erinran.

Skälen för regeringens bedömning

I avsnitt 7 finns en redovisning av 2001 års bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp mellan Sverige och Förenta staterna, avtalet från 2003 mellan EU och Förenta staterna om ömsesidig rättslig hjälp (EU-avtalet) och det bilaterala instrumentet mellan Sverige och Förenta staterna om ömsesidig rättslig hjälp (det bilaterala instrumentet).

Nedan följer regeringens bedömning av avtalens förhållande till svensk rätt och författningsbehov. Redovisningen av bedömningen inleds med EU-avtalet och det bilaterala instrumentet. Genomgången av de materiella artiklarna följer artikelnumreringen i den konsoliderade versionen (avsnitt 7.5). Slutligen görs en genomgång av 2001 års bilaterala avtal i de delar som inte återfinns i den konsoliderade versionen.

EU-avtalet och det bilaterala instrumentet

De enskilda materiella artiklarna i EU-avtalet (artiklarna 4–10) tillsammans med det bilaterala instrumentet (artikel 1) och 2001 års bilaterala avtal formar det bilaterala avtalsförhållandet mellan Sverige och Förenta staterna. Avtalsförhållandet återspeglas i den konsoliderade versionen och förhållandet till svensk rätt kommenteras under särskilda rubriker nedan. För en närmare redogörelse av den konsoliderade versionen se avsnitt 7.5.

Enligt regeringens bedömning behövs det inte några lagändringar för att uppfylla övriga artiklar i EU-avtalet (avsnitt 7.3) och det bilaterala instrumentet (avsnitt 7.4). På samma sätt som angetts i avsnitt 8.2 om motsvarande avtal om utlämning är huvudparten av dessa artiklar av formell natur och påverkar inte svensk rätt. Utöver vad som framgår där finns det anledning att i det här sammanhanget peka på artikel 13 i EU-avtalet som rör icke-avvikelse. Som framgår av redogörelsen i avsnitt 7.3, hindrar avtalet i princip inte den anmodade staten från att vägra hjälp med hänvisning till ett bilateralt avtal, eller, i avsaknad av avtal, sina rättsliga principer. Eftersom det bilaterala avtalet från år 2001 avses träda i kraft senast samtidigt som EU-avtalet är det bara det första ledet i artikel 13 som kan tillämpas för vår del, dvs. skäl att vägra hjälp med hänvisning till ett bilateralt avtal om ömsesidig rättslig hjälp. De allmänna vägransgrunderna framgår av artikel 1.3 och 3 i den konsoliderade versionen och kommenteras nedan. Artikel 13 är för vår del närmast en hänvisning till dessa vägransgrunder. Någon särskild författningsreglering med anledning av artikeln behövs därför inte.

Tillämpningsområde (artikel 1)

Artikeln är i stora delar en förteckning över innehållet i avtalet. Den egentliga substansen i fråga om varje slag av rättslig hjälp behandlas i särskilda artiklar.

I artikel 1.3 finns regler om att en stat får kräva dubbel straffbarhet för att lämna rättslig hjälp i fråga om överförande av frihetsberövade personer, husrannsakan och beslag samt biträde i ett förverkandeförfarande. Enligt 2 kap. 2 § lagen om internationell rättslig hjälp i

brottmål är dubbel straffbarhet ett krav för att Sverige skall kunna bistå med kvarstad, beslag och andra åtgärder som avses i 28 kap. rättegångsbalken, hemlig teleavlyssning och hemlig teleövervakning, hemlig kameraövervakning samt rättsmedicinsk undersökning av en avliden person. Svensk rätt kräver alltså inte dubbel straffbarhet i större utsträckning än vad som tillåts enligt artikel 1.3 för de former av rättslig hjälp som behandlas i avtalet. Dubbel straffbarhet behandlas också i artikel 18a.

Artikel 1 ger inte anledning till några författningsändringar.

Centralorgan (artikel 2)

Frågan om centralorgan i ärenden om internationell rättslig hjälp regleras i 2 kap. 6 § och 3 kap. 2 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Av 2 kap. 3 § framgår vidare att en ansökan om rättslig hjälp i Sverige får göras av det amerikanska centralorganet, eftersom det följer av den internationella överenskommelsen, dvs. det bilaterala avtalet. Avtalet följer huvudregeln i den svenska lagstiftningen om att en ansökan om rättslig hjälp i Sverige skall ges in till Justitiedepartementet, liksom att en ansökan från svensk åklagare eller domstol om att en åtgärd skall vidtas utomlands skall skickas till Justitiedepartementet för vidare befordran till den utländska staten.

I 1 kap. 5 § första stycket 1 och andra stycket lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål öppnas för möjligheten att lämna rättslig hjälp i ärenden som i den ansökande staten eller i Sverige handläggs i ett administrativt förfarande eller i ett annat förfarande än ett straffrättsligt.

Artikeln ger sammanfattningsvis inte upphov till något behov av lagändringar.

Begränsningar (artikel 3)

Generella avslagsgrunder regleras i svensk rätt i 2 kap. 14 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål.

Avslagsgrunderna i artikel 3.1 a och b, om militär lagstiftning och politiska brott, motsvaras av 2 kap. 14 § andra stycket 1 och 2. Artikel 3.1 c om kravet på ett år i straffskalan i den ansökande staten motsvaras inte av någon avslagsgrund enligt den svenska lagstiftningen. Eftersom avslagsgrunderna är fakultativa, innebär den avslagsgrunden inte något krav på ändring i svensk författning. Om verkställighet av framställningen skulle strida mot *ordre public* (artikel 3.1 d), kan avslag meddelas med stöd av 2 kap. 14 § första stycket lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Att avslag kan ske om framställningen enligt artikel 3.1 e inte är gjord enligt avtalet får anses självklart och har inte någon uttrycklig motsvarighet i den svenska lagen.

Frågor om bifall på vissa villkor (punkt 2) och motivering av avslag (punkt 3) har sin motsvarighet i 2 kap. 9 och 16 §§ lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål.

I den svenska lagen finns därutöver möjlighet att avslå en ansökan om rättslig hjälp om det i Sverige har meddelats dom eller beslut om åtalsunderlåtelse beträffande gärningen, se 2 kap. 14 § andra stycket 3 lagen

om internationell rättslig hjälp i brottmål. Den avslagsgrunden får inte användas om det skulle strida mot en internationell överenskommelse. Eftersom någon sådan avslagsgrund inte finns i det bilaterala avtalet med Förenta staterna, kan denna vägransgrund inte åberopas. I promemorian konstateras att det torde strida mot allmänna svenska rättsprinciper att använda tvångsmedel i Sverige i ett fall där en dom eller ett beslut om åtalsunderlåtelse har meddelats beträffande den gärning ansökan avser. Promemorian pekade på att i ett sådant fall kan en ansökan avslås med stöd av 2 kap. 14 § första stycket. *Åklagarmyndigheten* har anfört att även andra aktiva åtgärder, t.ex. att hålla förhör, många gånger skulle strida mot grunderna för den svenska rättsordningen, om en dom eller ett beslut om åtalsunderlåtelse har meddelats beträffande gärningen. Myndigheten har förklarat att en uttrycklig reglering av detta inte är nödvändig men vore önskvärd. *Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet* har anfört att både processekonomiska skäl och skäl som kan hänföras till den enskilda individens krav på rättssäkerhet talar för att en dom eller ett beslut om åtalsunderlåtelse skall vara en grund för vägran. Regeringen anser, lika med Åklagarmyndigheten, att en lagändring inte är nödvändig för genomförande av de nu aktuella avtalen.

Sammanfattningsvis kräver artikeln inte någon ändring i svensk rätt.

Framställningens form och innehåll (artikel 4)

Om framställningens form och innehåll finns bestämmelser i 2 kap. 4–5 §§ lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Det finns också i 4 kap. paragrafer som talar om vad som krävs för vissa former av rättslig hjälp. Samma bestämmelser är genom 3 kap. 1 § tillämpliga när en myndighet i Sverige ansöker om rättslig hjälp utomlands. I det avseendet finns emellertid ett mycket viktigt tillägg: reglerna om innehållet gäller inte om annat följer av en internationell överenskommelse eller av krav från den anmodade staten. Därigenom uppfyller den svenska regleringen avtalet i den del Sverige är den ansökande staten.

Det kan däremot finnas anledning att närmare granska regelverket från perspektivet att Sverige är den anmodade staten.

Det saknas utrymme i den svenska lagen för undantag från kravet på att en ansökan om rättslig hjälp i Sverige skall vara skriftlig (2 kap. 4 § fjärde stycket). Något behov av undantag finns heller inte. Däremot accepterar Sverige att ansökan översänds genom post, bud eller telefax och, efter överenskommelse i det enskilda fallet, på annat sätt. I 2 § förordningen (2000:704) om internationell rättslig hjälp i brottmål har regeringen bestämt att om en ansökan om rättslig hjälp görs genom elektronisk post, skall den enligt huvudregeln också översändas skriftligen. Artikel 4.1 är således uppfylld utan författningsändringar.

Också regleringen i artikel 4.2 motsvarar vad som föreskrivs i 2 kap. 4 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål.

Den särskilda bestämmelsen i artikel 4.3 omfattar uppgifter som skall anges i den utsträckning det är nödvändigt och möjligt. Uppräkningen innehåller till sin huvuddel sådana uppgifter som närmast är självklara att den begärande staten skall ange för att åtgärden skall kunna verkställas. Formuleringen “nödvändigt och möjligt” klargör att det från fall till fall

får avgöras om uppgifterna skall anges. Bestämmelsen föranleder inte något behov av lagändring.

Verkställighet av framställningar (artikel 5)

Att ansökningar om rättslig hjälp skall behandlas skyndsamt framgår av 2 kap. 10 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Regleringen i avtalet om vilken behörighet en domstol skall ha för verkställandet av ansökan om rättslig hjälp har tillkommit för att avtalet i Förenta staterna blir *self-executing* och att man därför från amerikansk sida vid förhandlingarna ville försäkra sig om att amerikanska domstolar inte skulle avvisa framställningarna på grund av att man inte anser sig ha mandat att fatta beslut i frågor som härrör från främmande stat.

Även om en svensk åklagare eller domstol vid verkställighet av en ansökan om rättslig hjälp i Sverige inte företräder den ansökande staten, kan det anses att den, som anges i artikel 5.2, företräder den statens intressen.

Av den ovan nämnda 2 kap. 10 § framgår att vid verkställighet av en ansökan om rättslig hjälp tillämpas samma förfarande som när en motsvarande åtgärd vidtas i ett svenskt förfarande. Innehåller en ansökan en begäran om ett visst förfarande, skall detta enligt 11 § tillämpas, om inte det begärda förfarandet strider mot grundläggande principer i den svenska rättsordningen.

Att rättslig hjälp kan förenas med villkor anges i 5 kap. 2 §. Det är en självklarhet att centralmyndigheterna skall besvara frågor från varandra, och sådant behöver inte författningsregleras i Sverige.

Slutligen framgår det av 2 kap. 16 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål att ett beslut att avslå en ansökan skall innehålla de skäl som bestämt utgången.

Som framgår krävs det inte någon lagändring för att Sverige skall uppfylla reglerna i avtalet.

Kostnader (artikel 6)

Kostnader för verkställighet av en begäran om rättslig hjälp regleras i 6–9 och 15–18 §§ förordningen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Av dessa bestämmelser följer att den begärande staten endast i vissa situationer skall stå kostnaden för verkställigheten. Det rör sig bl.a. om kostnader för sakkunniga, översättningar, tolkning, resor som genomförs på begäran av den andra staten och kostnader för videokonferenser. I fråga om extraordinära kostnader finns andra möjligheter till kostnadsfördelning mellan staterna.

Regleringen om kostnadsfördelning i avtalet (artikel 6) är densamma som redan finns i svensk rätt. Något behov av ändring finns således inte. Se nedan rörande frågor om delgivning (artikel 15).

Begränsningar i användningen (artikel 7)

Villkor om användningsbegränsning regleras i 5 kap. 1–2 §§ lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Bestämmelsen är utformad så att

villkor som gäller enligt en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige skall följas av svenska myndigheter oavsett vad som annars är föreskrivet i andra författningar. Sverige kan också ställa upp villkor om användningsbegränsningar som är påkallade av hänsyn till enskilds rätt eller nödvändiga från allmän synpunkt. Villkor får inte ställas upp om det strider mot en internationell överenskommelse.

I 5 kap. 3 § anges att undantag från villkoren kan medges.

Utformningen av den svenska regleringen, dvs. hänvisningen till innehållet i den internationella överenskommelsen, innebär att svensk lag uppfyller villkoren i artikel 7.

Det kan tilläggas att det har föreslagits att bestämmelserna om användningsbegränsningar skall vidgas till att gälla också uppgifter och bevisning som lämnas utan samband med ett ärende om rättslig hjälp (Ds 2004:50 Internationell rättslig hjälp i brottmål: Tillträde till 2000 års konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater m.m., avsnitt 5.8).

Sekretess (artikel 8)

Sekretess i ärenden om rättslig hjälp på begäran av annan stat regleras av 5 kap. 7 § sekretesslagen, dit 5 kap. 9 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål hänvisar. Sekretess gäller för uppgifter i sådan verksamhet om det kan antas att de varit en förutsättning för den andra statens begäran att uppgiften inte skulle röjas. Mot bakgrund av att det inom det straffrättsliga samarbetet är en självklar utgångspunkt att känsliga uppgifter i den utländska brottsutredningen kan skyddas i den anmodade staten råder en stark presumtion för sekretess (prop. 1999/2000:61 s. 209). Det torde därför inte vara några svårigheter att hemlighålla uppgifter i ett ärende om rättslig hjälp på begäran av Förenta staterna.

Möjligheten för svenska myndigheter att ställa villkor om bl.a. hemlighållande av information som lämnas till andra stater i ett ärende om rättslig hjälp framgår av 5 kap. 2 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Kraven enligt avtalen är således uppfyllda också i denna del.

Bevisupptagning i den anmodade staten (artikel 9)

Lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål reglerar såväl förhör i samband med förundersökning i brottmål (4 kap. 1 §) som bevisupptagning vid domstol (4 kap. 2–7 §§). Lagen föreskriver att bevisupptagning vid svensk domstol handläggs av tingsrätt. Domare vid den utländska domstolen eller företrädare för den myndighet som begärt bevisupptagningen får delta och med rättens samtycke ställa frågor direkt till den som hörs.

Punkt 4 motsvaras av 2 kap. 12 § där det anges att den som skall höras eller annars fullgöra något enligt denna lag har rätt att vägra om det finns stöd för det i svensk lag eller i den ansökande statens lag. Uppkommer en sådan fråga, får den handläggande instansen vid behov vända sig till den ansökande statens myndigheter och begära upplysning om rättsläget i den aktuella frågan (prop. 1999/2000:61 s. 194 f).

Om legalisering finns däremot inte någon bestämmelse i svensk rätt. En regel om s.k. "admissible evidence" var nödvändig att ta med i avtalet för Förenta staternas del. Formulären om legalisering som finns fogade till avtalet kommer att utfärdas bara i Sverige för att användas i amerikansk rättegång, aldrig tvärtom. Något hinder mot att svenska myndigheter utfärdar sådana intyg finns inte. Det får anses innefattas i skyldigheten för svenska myndigheter att tillämpa ett begärt förfarande om detta inte strider mot grundläggande principer i den svenska rättsordningen (2 kap. 11 §).

Sammanfattningsvis kan det konstateras att svensk rätt redan i dag uppfyller kravet enligt artikeln.

Allmänna handlingar (artikel 10)

Den service som det innebär att tillhandahålla handlingar som anges i artikel 10 omfattas av 1 kap. 2 § andra stycket lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål, dvs. att rättslig hjälp skall lämnas med annan åtgärd än sådan som anges i första stycket om det kan ske utan tvångsmedel eller annan tvångsåtgärd. Någon skyldighet att gå längre än att tillhandahålla allmänt tillgängliga handlingar finns inte i avtalet. Det kan komma att krävas att svenska myndighetspersoner skall fylla i något av formulären enligt bilagan till avtalet, för att handlingarna skall kunna användas i Förenta staterna. En sådan åtgärd omfattas av bestämmelsen i 2 kap. 11 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål, att ett visst förfarande skall tillämpas om det inte strider mot grundläggande principer i den svenska rättsordningen.

Artikeln ger inte anledning till lagreglering i Sverige.

Inställelse i den ansökande staten (artikel 11)

Bestämmelsens första del innebär inte något annat åtagande än att den anmodade staten skall uppmana den eftersökta personen att frivilligt inställa sig i den ansökande staten. Frågan om immunitet omfattas av reglerna i 5 kap. 5–8 §§ lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål.

Det finns inte något behov av författningsreglering beträffande artikel 11.

Överförande av frihetsberövade personer (artikel 12)

Överförande av frihetsberövade personer regleras i 4 kap. 29–31 §§ lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. En begäran från Sverige kan göras av åklagare eller domstol. Det är regeringen som prövar om en begäran från Förenta staterna skall bifallas.

Att den som överförs från Sverige skall få avräkna tiden som denne vistats utanför svensk anstalt framgår av 43 § andra stycket lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt. I en departementspromemoria har föreslagits ändringar i fråga om slutna ungdomsvård (Ds 2004:50 Internationell rättslig hjälp i brottmål: Tillträde till 2000 års konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater m.m.).

Immunitetsfrågorna omfattas av 5 kap. 5–7 §§ lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål, se 8 §.

Artikeln ger inte anledning till författningsändringar i Sverige.

Transitering av frihetsberövade personer (artikel 13)

Av 4 kap. 33 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål framgår att chefen för Justitiedepartementet kan meddela tillstånd till transport genom Sverige av en frihetsberövad person som skall föras över från en stat till en annan för förhör eller konfrontation. Om tillstånd har meddelats, får en polismyndighet vid behov ta den som överförs i förvar (34 § andra stycket).

Artikel 13 ger således inte anledning till någon ändring i svensk rätt.

Efterforskning eller identifiering av personer eller föremål (artikel 14)

Sådan identifiering som avses i artikel 14 skall utföras utan tvångsmedel och får anses omfattas av 1 kap. 2 § andra stycket lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Det krävs alltså inte någon författningsändring i Sverige för att artikeln skall uppfyllas.

Delgivning (artikel 15)

Om delgivning av handling på begäran av utländsk myndighet finns bestämmelser i kungörelsen (1909:24 s. 1) ang. delgivning av handling på begäran av utländsk myndighet och enligt kungörelsen (1933:618) ang. biträde av Justitiedepartementet för delgivning av handlingar i utlandet kan Justitiedepartementet biträda vid delgivning av handling i utlandet.

Att Sverige skall göra sitt bästa för att utföra en delgivning (artikel 15.1) är en självklarhet, och behöver inte närmare författningsregleras. De övriga bestämmelserna i artikeln behandlar tidsfrister. Detta är frågor som inte kräver reglering i författning.

Eftersom delgivning inte är en fråga som behandlas i lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål, regleras inte heller kostnadsaspekterna i förordningen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Som ovan nämnts i anslutning till artikel 6 skall den ansökande parten endast i begränsad utsträckning stå för kostnaderna för rättslig hjälp. Hit hör inte kostnader för delgivning.

I 5 § andra stycket kungörelsen (1909:24 s. 1) ang. delgivning av handling på begäran av utländsk myndighet regleras när svenska staten skall stå för kostnaderna i Sverige om delgivningen avser ett mål eller ärende där det är fråga om ansvar för brottslig gärning eller om efterforskning av brott, dvs. en situation som regleras i 2001 års bilaterala avtal. Så är fallet om framställningen har gjorts av behörig myndighet i Polen eller Ungern eller i en stat som är ansluten till 1959 års europarådskonvention om ömsesidig rättslig hjälp. För att uppfylla kraven på kostnadsfördelning enligt avtalet mellan Sverige och Förenta staterna krävs en justering i kungörelsen.

Husrannsakan och beslag (artikel 16)

Som framgår av artikel 16.1 är det den anmodade statens lagstiftning som skall tillämpas vid handläggningen av en fråga om husrannsakan och beslut. Det innebär att förutsättningarna enligt den anmodade statens lag måste vara uppfyllda. Om husrannsakan och beslag på begäran av annan stat finns bestämmelser i 4 kap. 14–22 §§ i lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Egendom får tas i beslag och överlämnas till den ansökande staten om egendomen skäligen kan antas ha betydelse för utredning om gärningen, vara fränhänd annan genom brott eller vara förverkad på grund av brott. Förverkandefallet är dock begränsat till ytterligare två förutsättningar. Egendomen skulle ha kunnat förverkas enligt svensk lag i en svensk rättegång och det skall finnas särskilda skäl att överlämna egendomen till den ansökande staten.

Ansökan handläggs i Sverige av åklagare. Till en ansökan om beslag i Sverige skall en kopia av en (eventuell) dom bifogas.

Ett i Sverige verkställt beslag skall skyndsamt anmälas hos rätten för prövning. Rätten skall pröva om beslaget är lagligen grundat och om egendomen skall överlämnas till den ansökande staten.

Rätten skall så snart det kan ske hålla förhandling i frågan. Företrädare för den myndighet som begärt åtgärden får delta vid förhandlingen och får med rättens samtycke ställa frågor till den som drabbats av åtgärden.

Eftersom det är förutsättningarna enligt den anmodade statens lag som skall gälla i fråga om husrannsakan och beslag, krävs det inte några ändringar i svensk rätt för att Sverige skall uppfylla avtalet i den delen. Punkt 2 om legalisering innebär för svensk del att svenska myndigheter skall fylla i en blankett. Detta omfattas av bestämmelsen om särskilt förfarande i 2 kap. 11 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Bestämmelser om villkor, som motsvaras av punkt 3 i artikeln, finns i 5 kap. 1–3 §§ samma lag.

Således krävs inga lagändringar med anledning av artikel 16.

Återlämnande av föremål (artikel 17)

Möjligheten för svenska myndigheter att ställa villkor finns i 5 kap. 2 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Att svenska myndigheter är skyldiga att rätta sig efter villkor som ställts upp av den andra staten får anses följa av 5 kap. 1 § samma lag.

Regleringen i avtalet kräver inte någon ytterligare föreskrift i lag.

Rättslig hjälp i förverkandeförfaranden (artikel 18)

Sverige kan bistå enligt artikel 18 på flera sätt.

Sverige har enligt 4 kap. 19 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål möjlighet att ta egendom i beslag och överlämna till den ansökande staten om egendomen skäligen kan antas ha betydelse för utredning om gärningen, vara fränhänd någon genom brott, eller vara förverkad på grund av brott, om egendomen hade kunnat förverkas enligt svensk lag i rättegång i Sverige och det finns särskilda skäl att överlämna egendomen till den ansökande staten. Sverige kan också besluta om

beslag eller kvarstad för att säkerställa verkställighet i Sverige av utländska förverkandebeslut, se 4 kap. 23–24 §§.

Regler om s.k. asset sharing finns i lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål och i lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom (internationella verkställighetslagen). Om egendom har förverkats genom ett svenskt avgörande, kan regeringen besluta att egendomen eller dess värde skall delas med en annan stat som har lämnat Sverige bistånd som har haft betydelse för utredningen om brottet, se 5 kap. 11 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Enligt internationella verkställighetslagen kan regeringen, i den mån det påkallas av en överenskommelse som Sverige ingått med annan stat, förordna att frihetsberövande påföljd, böter eller förverkande som har ådömts eller beslutats i brottmål i annan stat kan verkställas i Sverige enligt de bestämmelser som meddelas i lagen. Egendom eller dess värde som förverkats med stöd av internationella verkställighetslagen tillfaller staten enligt huvudregeln i 36 § internationella verkställighetslagen. Regeringen får på begäran av den stat som gjort framställningen om verkställighet av förverkandebeslutet förordna att egendomen eller dess värde helt eller delvis skall överlämnas till den staten. Regleringen kräver inte någon ytterligare lagreglering.

Identifiering av bankinformation (artikel 18a)

Det har tidigare, mot bakgrund av en då gällande allmän regel om banksekretess, rått en viss oklarhet beträffande i vilken omfattning finansiella företag har varit skyldiga att lämna ut uppgifter till en åklagare med anledning av en förundersökning om brott. Det har varit fallet såväl i inhemska förhållanden som vid rättslig hjälp i brottmål.

Den 1 juli 2004 har emellertid nya regler trätt i kraft som ålägger banker och andra kreditinstitut m.fl. skyldighet att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till institutet som begärs i en förundersökning eller ett ärende om rättslig hjälp i brottmål. Detta innebär ett avsteg från den tystnadsplikt som normalt gäller angående enskildas förhållanden till institutet. Bestämmelserna, som finns i 1 kap. 11 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, gäller för uppgifter om enskildas förhållanden till kreditinstitutet och som begärs med anledning av en svensk förundersökning eller ett ärende om rättslig hjälp i brottmål. I ett ärende om rättslig hjälp är det en svensk åklagare som begär uppgifterna från kreditinstitutet. Uppgiftsskyldigheten gäller oavsett om uppgifterna avser en misstänkt person eller inte (se prop. 2002/03:139 s. 487).

Motsvarande regler har också förts in i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag, lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument och lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar. Regler om uppgiftsskyldighet har också tagits in i lagen (2004:46) om investeringsfonder (prop. 2002/03:150), vilka har trätt i kraft den 1 april 2004. En hänvisning till bestämmelserna om uppgiftsskyldighet i de olika lagarna finns i 5 kap. 10 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål.

Nuvarande svenska regler möjliggör alltså rättslig hjälp med information om bankkonton.

Artikel 2 preciserar i punkt 2 vad en begäran om bankinformation skall innehålla. I 2 kap. 4 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål anges vad en ansökan bör innehålla. Konstruktionen i den svenska lagen är att man i varje enskilt avtal närmare anger vilket innehåll en ansökan skall innehålla. Det kommer tydligare fram i de fall en svensk åklagare ansöker om rättslig hjälp utomlands, eftersom det i 3 kap. 1 § pekas på att ansökan skall anpassas efter vad som sägs i en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige. I ett tillkännagivande anges vilka överenskommelser som avses. I 10 § förordningen om internationell rättslig hjälp i brottmål finns kompletterande bestämmelser om vad en framställning skall innehålla. Punkten kräver således inte några författningsändringar.

Inte heller punkt 3 som pekar ut centralorganen som sändande respektive mottagande part enligt avtalet kräver författningsändringar.

Artikel 4.4 i EU-avtalet ger staterna möjlighet att begränsa tillämpningsområdet av artikeln till vissa typer av brott. Av artikel 18a punkt 4 framgår att Sverige skall hjälpa till endast i de fall det föreligger dubbel straffbarhet. Därigenom råder det inte någon tvekan om att Sverige har möjlighet att avslå en ansökan i de fall dess verkställighet skulle kräva husrannsakan eller beslag, för vilka åtgärder 2 kap. 2 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål ställer upp krav på dubbel straffbarhet. Vidare innebär punkt 4 att Sverige med stöd av 2 kap. 14 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål kan vägra en framställning även om någon tvångsåtgärd inte skulle bli aktuell.

Sammanfattningsvis uppfyller svensk rätt avtalet utan någon författningsändring.

Gemensamma utredningsgrupper (artikel 18b)

Bestämmelser om gemensamma utredningsgrupper finns även i andra internationella överenskommelser som gäller samarbete i brottsutredningar. Som redan har nämnts i avsnitt 5.2, har Sverige genomfört rambeslutet om gemensamma utredningsgrupper genom lagen (2003:1174) om gemensamma utredningsgrupper för brottsutredningar. Det finns också andra liknande överenskommelser. Så t.ex. återfinns bestämmelser om gemensamma utredningsgrupper i konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater, vilken antogs av rådet för rättsliga och inrikes frågor den 29 maj 2000. Denna har emellertid ännu inte trätt i kraft. I ett andra tilläggsprotokoll till Europarådets konvention från 1959 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål finns bestämmelser om gemensamma utredningsgrupper som i stort sett är identiska med dem som återfinns i rambeslutet. Protokollet antogs av ministerkommittén i Europarådet i november 2001 (ETS 182). I EU:s konvention om ömsesidigt bistånd och samarbete mellan tullförvaltningar från 1997 (den s.k. Neapel II-konventionen, EGT C 24, 23.1.1998, s. 1) finns bestämmelser om gemensamma specialutredningslag. Slutligen kan nämnas att i Förenta nationernas konvention från december 2000 mot gränsöverskridande organiserad brottslighet

(Palermokonventionen) finns en bestämmelse som ger avtalsstaterna möjlighet att bilda gemensamma utredningsgrupper.

Den typ av samarbete som avses med en gemensam utredningsgrupp kan många gånger ske utan att en formbunden grupp bildas. Mer eller mindre formella kontakter måste kontinuerligt hållas mellan brottsutredande myndigheter i olika länder för att delge varandra kunskap om arbetsmetoder men också om kriminella fenomen. Utan sådana kontakter skulle gränsöverskridande brottslighet vara i det närmaste omöjlig att förhindra, utreda och lagföra. Sådant samarbete sker alltså redan i dag utan att man kan tala om en gemensam utredningsgrupp i den mening som avses i lagen om gemensamma utredningsgrupper.

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet har framhållit att det är viktigt att gemensamma utredningsgrupper inte kan bildas utan att tillräckligt avseende fästs vid formerna för deras sammansättning, vid deras maktbefogenheter och deras rättsliga ansvar samt att sådana grupper bara kan arbeta under sådana förhållanden som öppnar möjligheter för en tillräcklig kontroll. Enligt fakultetsstyrelsen mening förutsätts i detta fall en översyn av den nationella svenska lagstiftningen för att rättslaget beträffande särskilda gemensamma utredningsgrupper inte utvecklar sig på ett sätt som står utanför tillräcklig demokratisk kontroll.

Bestämmelsen i artikel 18b är, som framgår av redogörelsen i avsnitt 7.5, förhållandevis allmänt hållen. Sådana utredningsgrupper som det talas om i bestämmelsen kan Sverige delta i redan utan särskild lagstiftning. Svenskt deltagande sker då utifrån de förutsättningar som gäller för vår svenska verksamhet. Skall gruppen vara verksam i Sverige eller skall en åtgärd vidtas när gruppen är verksam i ett annat land, kommer det att ske inom ramen för en svensk förundersökning. Det finns ett intresse av att inte formalisera oreglerade samarbetsformer som fungerar bra i dag. Självklart skapar inte ett sådant oreglerat samarbete några andra maktbefogenheter än de som de enskilda befattningshavarna har enligt sin nationella rättsordning. Den del av artikeln som inte kommer att kunna tillämpas i så fall är punkt 4 som avser möjligheten att vidta åtgärder utan att begära rättslig hjälp. Bestämmelsen är fakultativt utformad och behöver alltså inte genomföras nationellt. Många gånger när det behövs en utredningsgrupp med deltagande från flera länder finns det en svensk förundersökning och då krävs naturligtvis inte en ansökan om rättslig hjälp för att förundersökningsledaren skall kunna verkställa en i Sverige tillåten, och i den svenska förundersökningen motiverad, åtgärd som han eller hon vidtar inom ramen för undersökningen. I andra fall kommer bestämmelserna om rättslig hjälp att få tillämpas.

Videokonferens (artikel 18c)

En försöksverksamhet med videokonferens i svenska rättegångar pågår sedan den 1 januari 2000. Enligt lagen (1999:613) om försöksverksamhet med videokonferens i rättegång får bl.a. parter i brottmål under vissa förutsättningar delta i ett sammanträde inför rätten genom videokonferens (2 §). Vidare får bevisning, t.ex. ett vittnesförhör, tas upp på detta sätt om det är lämpligt med hänsyn till bevisningens art och övriga omständigheter eller om bevisupptagning enligt rättegångsbalkens regler skulle medföra kostnader eller olägenheter som inte står i rimligt för-

hållande till betydelsen av att bevisningen tas upp på ett sådant sätt (4 §). Lagen har förlängts att gälla till den 1 januari 2006.

Åklagarens möjlighet att hålla förhör genom videokonferens i en svensk förundersökning är oreglerad (se prop. 1999/2000:61 s. 119). Ingenting hindrar dock åklagaren från att arrangera förhör på detta sätt när så bedöms vara lämpligt.

Rättslig hjälp med förhör genom videokonferens kan lämnas enligt 4 kap. 11–12 §§ lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Svenska domstolar och åklagare får också, enligt 4 kap. 13 § samma lag, söka hjälp med motsvarande åtgärder utomlands under förutsättning att videokonferens är tillåten enligt svensk rätt och att den andra staten på grund av en internationell överenskommelse eller annars lämnar sådan hjälp. Av ansökan skall det framgå att den som skall höras samtycker till förhör genom videokonferens i rättegång. Svenska åklagare och domstolar kan alltså redan i dag både lämna och söka rättslig hjälp med förhör genom videokonferens.

Regeringen har nyligen i lagrådsremissen En modernare rättegång – reformering av processen i allmän domstol lämnat ett förslag till en permanent ordning för videokonferens i domstol. Remissen grundas på 1999 års rättegångsutrednings slutbetänkande En modernare rättegång (SOU 2001:103). I remissen föreslås nya regler i rättegångsbalken som bl.a. innebär vissa förändringar jämfört med vad som gäller för den nuvarande försöksverksamheten. Ändringarna skapar bl.a. ett bredare tillämpningsområde för en tilltalads medverkan via video i brottmål, minskade möjligheter för andra än parter att välja form för inställelse till sammanträdet och påföljder vid utevaro till ett videoförhör på samma sätt som vid en kallelse till inställelse i rättssalen.

Rättslig hjälp med förhör genom videokonferens skall lämnas i huvudsak på samma sätt och enligt samma förutsättningar som om åtgärden skulle ha vidtagits i en svensk förundersökning eller rättegång (2 kap. 10 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål). Ändringar som görs i de svenska förfarandereglerna får därför genomslag också när det gäller rättslig hjälp i brottmål, utom då specialregler givits i lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Också dessa specialregler har varit föremål för genomlysning. I en departementspromemoria har föreslagits att reglerna om samtycke från den som hörs ändras. Enligt förslaget skall samtycke inte längre krävas av andra än tilltalade (Ds 2004:50 Internationell rättslig hjälp i brottmål: Tillträde till 2000 års konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater m.m.).

När det gäller vittnesförhör som tas upp utomlands inom ramen för rättslig hjälp uppstår frågor om vittnesplikt och om straffansvar för oriktiga vittnesutsagor. Medan den som kallas för att vittna är skyldig att göra så i den stat där kallelsen utfärdas är det mycket ovanligt att en vittnesplikt i ett inhemskt förfarande erkänns i en annan stat. Ett exempel på när så ändå sker är den nordiska vittnesplikt som för svensk del föreskrivs i lagen (1974:752) om nordisk vittnesplikt m.m. I fråga om vittnesförhör genom videokonferens är emellertid situationen annorlunda. Visserligen sker vittnesförhöret som en del av ett utländskt förfarande men samtidigt innebär rättslig hjälp att förhöret genomförs vid

en domstol i den anmodade staten och det är den senare domstolen som har kallat vittnet att infinna sig för att avlägga sitt vittnesmål.

Enligt punkt 3 skall avsiktligt felaktiga utsagor eller andra fel som begås av vittnet eller experten under videokonferensen kunna bestraffas i den anmodade staten på samma sätt som om de begåtts under nationella rättsliga förfaranden. Enligt 4 kap. 11 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål skall förhör genom videokonferens i en rättegång handläggas av tingsrätt som en bevisupptagning utom huvudförhandling. Det är därmed tingsrätten som kallar den som skall höras och frågar om vittnesplikt och rätt att vägra att yttra sig bestäms av svenska rättegångsregler. Frågor om ansvar för vägran att vittna trots vittnesplikten och ansvar för oriktiga eller ofullständiga uppgifter skall alltså avgöras enligt de regler som gäller i Sverige (som anmodad stat). Reglerna i 36 kap. 21 § rättegångsbalken om sanktioner vid vittnes vägran att avlägga ed, avge vittnesmål, besvara en fråga eller följa ett föreläggande att vidta vissa förberedande åtgärder gäller liksom de straffbestämmelser om mened m.m. i 15 kap. brottsbalken som gäller utsagor inför svensk domstol. Vad som nu sagts överensstämmer med innebörden av punkt 3.

Varken punkt 4 eller 5 innebär något åtagande för Sverige. I den utsträckning svensk rätt medger, kan svenska domstolar emellertid bistå med förhör också utöver vad som följer av de tvingande bestämmelserna i avtalet.

Svensk rätt är alltså redan förenlig med avtalet i denna del och något behov av författningsändringar finns inte.

Inledande av straffrättsligt förfarande i den anmodade staten (artikel 19)

Lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål reglerar inte frågor om överförande av lagföring. Sådana bestämmelser finns i svensk nationell rätt i lagen (1976:19) om internationellt samarbete rörande lagföring för brott och förordningen (1978:108) i samma ämne. Dessa författningar bygger på den europeiska konventionen den 15 maj 1972 om överförande av lagföring i brottmål. Eftersom Förenta staterna inte har tillträtt den konventionen, kan författningarna inte tillämpas.

Staterna åläggs inte någon skyldighet enligt avtalet vare sig att begära att den andra staten skall ta hand om lagföringen eller att åta sig att lagföra för brottet. Det krävs inte några nationella regler i Sverige för att en myndighet här skall kunna översända en begäran enligt artikeln. Inte heller krävs det någon särskild reglering för att svenska myndigheter skall ta ställning till eventuell utredning eller lagföring för brott som kommer till deras kännedom. Om Sverige har jurisdiktion för gärningen enligt bestämmelserna i 2 kap. brottsbalken, kommer svenska myndigheter att kunna ta över åtalet. Något behov av lagreglering finns därför inte.

Förenlighet med andra avtal (artikel 20)

Som nämnts i redovisningen i avsnitt 7.5, var det under förhandlingarna om det bilaterala avtalet från båda sidor angeläget att detta avtal inte skulle försämra de möjligheter till hjälp som andra svensk-amerikanska

avtal kan ge och att det nya avtalet i stället skall skapa ökade förutsättningar till samarbete.

Detta är också innehållet i artikel 20, som inte behöver implementeras i någon svensk nationell författning.

Samråd (artikel 21)

Den form av samråd som behandlas i artikel 21 ingår som en naturlig del i centralmyndighetens på Justitiedepartementet verksamhet och behöver inte regleras i författning.

Uppsägning (artikel 22)

Reglerna om uppsägning avser förhållandet mellan stater och skall inte regleras i nationell rätt.

Övriga bestämmelser i 2001 års bilaterala avtal

I redovisningen i avsnitt 7.6 påpekas att några bestämmelser i 2001 års ursprungliga avtal i vissa situationer kommer att gälla i stället för vad som införs genom det bilaterala instrumentet och som har redovisats ovan som den konsoliderade versionen. Dessa bestämmelser förhåller sig till svensk rätt på följande sätt.

Som nämnts i avsnitt 7.6 är grunderna i artikel 4.1 desamma i den ursprungliga texten och i den konsoliderade versionen. Det som saknas i 2001 års avtal är hänvisningar till snabba kommunikationsmedel, dvs. fax eller e-post. Något behov av författningsreglering för att den ursprungliga texten skall kunna tillämpas finns därför inte.

Samma resonemang som förs om artikel 7 i den konsoliderade versionen gäller i fråga om motsvarande artikel i 2001 års bilateral avtal. Något behov av författningsändringar finns alltså inte heller för att 2001 års text skall kunna tillämpas.

Sammanfattning

Av genomgången ovan framgår att varken 2001 års bilaterala avtal, EU-avtalet eller det bilaterala instrumentet ger upphov till lagändringar i Sverige. De justeringar som krävs i svenska författningar kan ske i förordning.

8.4 Lagändringar

Regeringens förslag: Det skall införas en möjlighet att, vid oplanerade mellanlandningar i Sverige i samband med en transport av en person som utlämnas eller överlämnas mellan två andra stater, omhänderta och ta i förvar personen i avvaktan på att en begäran om tillstånd till transport prövas. Om en sådan ansökan inte har getts in inom 96 timmar, skall den transiterade friges. Möjligheten till frihetsberövande skall inte gälla för svenska medborgare i andra fall än då svenska medborgare kan transiteras genom Sverige vid planerade landningar här.

Promemorians förslag: Överensstämmer mer regeringens.

Remissinstanserna har tillstyrkt promemorians förslag eller lämnat det utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: I det internationella rättsliga samarbetet finns det behov av att i olika situationer kunna transportera en frihetsberövad person från en stat till en annan över en tredje stats territorium. Behov av sådan transitering uppstår framför allt vid utlämning, överförande av en frihetsberövad för förhör m.m. och överförande för straffverkställighet.

Vid utlämning behandlas transitering i 26 § utlämningslagen. Chefen för Justitiedepartementet får tillåta att en person som av en stat utlämnas till en annan stat får föras genom Sverige, om denne inte är svensk medborgare och det inte heller annars finns synnerliga skäl mot det. Medgivande får också lämnas till att en svensk medborgare förs genom riket men bara i förhållande till länder till vilka Sverige utlämnar eller överlämnar svenska medborgare, dvs. till andra EU-stater eller inom Norden. I förhållande till andra EU-stater, se 8 kap. 2 § arresteringsorderlagen.

Om tillstånd till transitering har meddelats, får polismyndigheten, enligt 26 § tredje stycket, om det är nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras, omhänderta och ta i förvar den som utlämnas. Förvaret får inte gälla längre än 48 timmar.

I avsnitt 8.2–8.3 har bedömts att den lagändring som krävs för att Sverige skall uppfylla de behandlade avtalen är en bestämmelse om transitering vid *oplanerade* landningar i Sverige. Det handlar alltså om en mycket ovanlig situation där ett flygplan med en person som skall utlämnas mellan två andra länder – i strid med tidigare planering – av något skäl tvingas mellanlanda i Sverige. Sveriges geografiska läge innebär att det är mycket ovanligt redan med planerade mellanlandningar här i samband med flygtransporter av personer som utlämnas. Oplanerade landningar här i sådana ärenden torde inträffa i mycket få fall.

Reglerna om planerade landningar i Sverige uppfyller redan motsvarande bestämmelser i artikel 12 i EU-avtalet om utlämning och artikel XV i den konsoliderade versionen. Vid en flygtransport över Sverige utan planerad landning här skall det enligt avtalet inte krävas något transiteringstillstånd. Om en oplanerad landning sker, kan den stat i vilken landningen sker kräva en framställning om transitering. En framställning om transitering skall göras via diplomatiska kanaler eller direkt mellan United States Department of Justice och Justitiedeparte-

mentet. Vägen över Interpol får användas för att översända en sådan framställning. Alla åtgärder som är nödvändiga för att hindra personen från att rymma skall vidtas tills transiteringen verkställs, om framställningen om transitering mottas inom 96 timmar efter den oplanerade landningen.

Bestämmelser om detta saknas i den svenska lagstiftningen vid utlämning eller överlämnande mellan stater. Sådana regler måste därför föras in i svensk rätt, främst mot bakgrund av kravet på att alla åtgärder som är nödvändiga för att hindra personen från att rymma skall vidtas, vilket ofta torde kräva förvarstagande. Den nämnda artikeln i avtalet pekar emellertid på en situation som kan uppstå oavsett mellan vilka länder personen skall utlämnas eller överlämnas. Det behöver inte alls vara så att transporten på något sätt har med Förenta staterna att göra. Lagändringen bör därför göras generell och inte inskränkas till utlämning till eller från Förenta staterna.

En reglering av oplanerade mellanlandningar vid transitering skulle inte vara unik för Sveriges del. I 32 § lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen föreskrivs att vid flygtransport utan planerad mellanlandning här i landet skall, om en oplanerad mellanlandning sker i Sverige, polismyndighet ta den som överförs i förvar till dess en ansökan görs om tillstånd till transitering och genast underrätta chefen för Justitiedepartementet om detta. Görs ingen ansökan senast 96 timmar från den oplanerade landningen, skall personen omedelbart frigges.

Regleringen för oplanerade landningar i Sverige i samband med utlämning eller överlämnande mellan två stater bör innehålla föreskrifter som reglerar förfarandet när en oplanerad landning sker. Huvudregeln bör vara att det inte krävs beslut om transitering vid korta oplanerade landningar, utan att planet kan lyfta igen sedan det problem som orsakat mellanlandningen lösts. I sådana fall bör personen som utlämnas eller överlämnas kunna tas i förvar i Sverige under samma förutsättningar som gäller vid planerade mellanlandningar. I detta fall bör emellertid personen kunna tas i förvar utan att det har meddelats ett beslut om transitering. Vid längre uppehåll skall dock en ansökan om transitering göras. Personen skall då kunna vara omhändertagen och tagen i förvar tills frågan om tillstånd till transitering har prövats. Tiden för frihetsberövande bör vara begränsad, lämpligen – i enlighet med avtalet med Förenta staterna – till 96 timmar i avvaktan på en begäran om tillstånd till transitering. Möjligheten bör inte användas i andra fall än då det är nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras, dvs. i samma utsträckning som i dag gäller vid planerade mellanlandningar i Sverige.

Efter det att beslut om transitering har meddelats, bör de ordinarie reglerna om frihetsberövande vid transitering gälla och en ny tidsfrist börja löpa. Samma tidsfrist bör i det fallet gälla som vid övriga transiteringar, dvs. ett frihetsberövande får gälla högst 48 timmar, dock räknat från transiteringstillståndet. Om beslutet innebär att transitering inte tillåts, skall förvaret omedelbart upphöra.

Reglerna om förvar bör inte gälla för svenska medborgare i andra fall än när transitering av svenska medborgare är möjligt, dvs. inom Norden och EU.

9 Ikraftträdande

<p>Regeringens förslag: Lagändringarna skall träda i kraft den 1 juli 2005.</p>
--

Promemorians förslag: Överensstämmer mer regeringens.

Remissinstanserna har inte kommenterat frågan.

Skälen för regeringens förslag: Båda de bilaterala instrumenten träder i kraft samma dag som respektive EU-avtal. EU-avtalen träder i kraft vid det månadsskifte som infaller tre månader efter det att EU och Förenta staterna har underrättat varandra om att de har avslutat sina interna förfaranden för ikraftträdande. Detta får anses innebära att samtliga medlemsstaters bilaterala instrument med Förenta staterna skall vara undertecknade och ratificerade innan EU-avtalen kan träda i kraft.

Avtalen mellan EU och Förenta staterna om ömsesidig rättslig hjälp och om utlämning har ansetts vara en del i kampen mot terrorism. EU har anmodat medlemsstaterna att snarast slutföra de nödvändiga bilaterala arrangemangen med Förenta staterna så att avtalen kan träda i kraft. Sverige bör därför så snart som möjligt tillträda de behandlade avtalen. Detsamma gäller 2001 års bilaterala avtal.

Författningsändringarna bör kunna träda i kraft den 1 juli 2005. Några övergångsregler behövs inte.

10 Ekonomiska konsekvenser

Sverige samarbetar redan med Förenta staterna, såväl när det gäller rättslig hjälp som när det gäller utlämning. Avtalen förändrar inte i något avgörande avseende samarbetsformerna men bör kunna öka samarbetet. Detta skall leda till ett effektivare förfarande men kanske också till något fler ärenden. Några kostnadsökningar för rättsväsendet eller andra myndigheter kan inte förutses, annat än möjligen marginella genom att samarbetet ökar. Eventuella merkostnader för berörda myndigheter skall finansieras inom befintliga ramar.

11 Författningskommentar

11.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott

26 b §

I 26 § utlämningslagen finns bestämmelser om transport – transitering – genom Sverige av en person som utlämnas mellan två andra stater.

I 26 b § införs regler om oplanerade landningar med flygplan i Sverige. Ändringen har behandlats i avsnitt 8.4.

Enligt *första stycket* behövs det inte något tillstånd vid en oplanerad mellanlandning i Sverige som inte varar längre än 24 timmar. Vid längre uppehåll i Sverige krävs att tillstånd till transitering begärs. Ingenting hindrar att en ansökan görs redan vid landningen, oavsett om uppehållet beräknas bli kortare eller längre än 24 timmar. Vid prövningen i Sverige tillämpas 26 §.

I *andra stycket* regleras möjligheten att ta den transiterade i förvar dels i de fall någon ansökan om transitering inte krävs, dels till dess frågan om tillstånd till transitering har avgjorts. Polismyndigheten får omhänderta och ta personen som utlämnas och transiteras i förvar i avvaktan på att en ansökan om tillstånd enligt 26 § första eller andra stycket har prövats. Förvar får emellertid bara komma i fråga om det är nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras. Bestämmelsen skall givetvis tillämpas med beaktande av 8 § polislagen (1984:387), där det framgår att ett ingripande skall vara försvarligt med hänsyn till åtgärdens syfte och övriga omständigheter. Om tvång måste tillgripas skall det ske endast i den form och den utsträckning som behövs för att det avsedda resultatet skall uppnås. Personen skall omedelbart friges om tillstånd inte har begärts inom en frist på högst 96 timmar. Detsamma gäller om begäran om tillstånd avslås. Ansökningar om tillstånd till transitering handläggs på Justitiedepartementet. Beslut i frågan fattas av chefen för departementet. Sådana ärenden handläggs med stor skyndsamhet. Beslut kan fattas inom någon eller några få dagar. Det blir alltså inte fråga om något längre frihetsberövande innan frågan om tillstånd har prövats.

Av *tredje stycket* följer att allmänna regler om omhändertagande och förvar vid transitering skall gälla om tillstånd till transitering medges. Det innebär att den som utlämnas endast får omhändertas och tas i förvar under 48 timmar. Tiden skall dock räknas från det att beslutet om tillstånd meddelats. Det är alltså, i förhållande till andra stycket, en ny tidsfrist som börjar löpa.

För att undvika att bestämmelsen kommer i strid med förbudet mot att utanför EU och Norden utlämna svenska medborgare, har i *fjärde stycket* införts ett undantag från bestämmelserna i andra och tredje styckena om frihetsberövande. Undantaget innebär att svenska medborgare får omhändertas och tas i förvar endast i de situationer då medgivande till transitering får meddelas enligt 26 § andra stycket.

Av *femte stycket* framgår att bestämmelsen inte gäller om det är fråga om utlämning till en EU-medlemsstat. Då skall i stället, på samma sätt som anges i 26 §, reglerna i arresteringsorderlagen tillämpas.

11.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder

8 kap. 2 §

Bestämmelsen reglerar transport – transitering – genom Sverige av en person som överlämnas enligt en europeisk arresteringsorder eller utlämnas till en medlemsstat i EU. Bestämmelsen har sin utgångspunkt i artikel 25 i rambeslutet om europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (rambeslutet är intaget som bilaga 1 i prop. 2003/04:7). Enligt första stycket i 8 kap. 2 § får tillstånd till transport inte vägras.

Andra stycket reglerar omhändertagande och förvar. Ändringen i stycket är redaktionell och görs för att ordalydelsen skall stämma överens med motsvarande bestämmelse i 26 § tredje stycket utlämningslagen. Någon saklig ändring är inte avsedd.

I tredje–fjärde styckena införs regler om oplanerade landningar med luftfartyg i Sverige. Ändringen har behandlats i avsnitt 8.4.

Nyheten motsvarar andra och tredje styckena i 26 b § utlämningslagen, se avsnitt 11.1. Avsaknaden av särreglering för svenska medborgare i den nu aktuella bestämmelsen beror på att svenska medborgare inte särbehandlas i fråga om transitering enligt arresteringsorderlagen.

Rambeslutet gäller inte vid en transport med flyg utan planerad mellanlandning (artikel 25.4). Därför finns inte i denna bestämmelse någon motsvarighet till 24-timmarsregeln i 26 b § första stycket utlämningslagen om rätten till mellanlandning utan tillstånd. För att säkerställa kontroll vid längre mellanlandningar i Sverige, gäller ändå samma regel om att förvar inte är tillåtet längre än 96 timmar, om inte en ansökan om tillstånd till transport görs innan dess. Förvarsbestämmelserna motsvarar således varandra, även om regleringen om tillstånd till transport skiljer sig åt.

Bilaga 1: Bilateralt instrument och konsoliderad version av utlämningskonvention

Instrument som avses i artikel 3.2 i avtalet om utlämning mellan Amerikas förenta stater och Europeiska unionen, undertecknat den 25 juni 2003, om tillämpning av konventionen mellan Sverige och Amerikas förenta stater om utlämning, undertecknad den 24 oktober 1961, och tilläggskonventionen till utlämningskonventionen mellan Konungariket Sverige och Amerikas förenta stater, undertecknad den 14 mars 1983

Instrument as contemplated by Article 3(2) of the Agreement on Extradition between the United States of America and the European Union signed 25 June 2003, as to the application of the Convention on Extradition between Sweden and the United States of America signed 24 October 1961 and the Supplementary Convention on Extradition between the United States of America and the Kingdom of Sweden signed 14 March 1983

1. Enligt avsikten i artikel 3.2 i avtalet om utlämning mellan Amerikas förenta stater och Europeiska unionen, undertecknat den 25 juni 2003 (nedan kallat utlämningsavtalet), erkänner Konungariket Sveriges regering och Amerikas förenta staters regering att utlämningsavtalet i enlighet med bestämmelserna i detta instrument skall tillämpas på den bilaterala utlämningskonventionen mellan Sverige och Förenta staterna undertecknad den 24 oktober 1961 och tilläggskonventionen till utlämningskonventionen mellan Konungariket Sverige och Amerikas förenta stater undertecknad den 14 mars 1983 (nedan gemensamt kallade bilaterala utlämningskonventionen) enligt följande bestämmelser:

1. As contemplated by Article 3(2) of the Agreement on Extradition between the United States of America and the European Union signed 25 June 2003 (hereafter “the Extradition Agreement”), the Governments of the Kingdom of Sweden and the United States of America acknowledge that, in accordance with the provisions of this Instrument, the Extradition Agreement is applied in relation to the bilateral Convention on Extradition between Sweden and the United States of America signed 24 October 1961 and the Supplementary Convention on Extradition between the Kingdom of Sweden and the United States of America signed 14 March 1983 (hereafter collectively referred to as “the bilateral extradition treaty”) under the following terms:

a) Bestämmelserna i artikel 5 i utlämningsavtalet, som de framläggs i artikel X.1 och X.5 i bilagan till detta instrument, skall reglera sättet för översändande och fordringar avseende bestyrkande, vidimering eller legalisering av utlämningsframställningen och av de handlingar som stöder denna.

(a) Article 5 of the Extradition Agreement as set forth in Article X (1) and (5) of the Annex to this Instrument shall govern the mode of transmission, and requirements concerning certification, authentication or legalization, of the extradition request and supporting documents;

b) Bestämmelserna i artikel 6 i utlämningsavtalet, som de framläggs i artikel XIII.1 i bilagan till detta instrument, medger en alternativ väg för översändande av framställningar om provisoriskt anhållande.

(b) Article 6 of the Extradition Agreement as set forth in Article XIII (1) of the Annex to this Instrument shall authorize an alternative channel of transmission of requests for provisional arrest;

- e)** Bestämmelserna i artikel 7.1 i utlämningsavtalet, som de framläggs i artikel X.7 i bilagan till detta instrument, medger en alternativ metod för översändande av framställningen om utlämning och av handlingar som stöder denna efter provisoriskt anhållande.
- (c)** Article 7(1) of the Extradition Agreement as set forth in Article X (7) of the Annex to this Instrument shall provide an alternative method for transmission of the request for extradition and supporting documents following provisional arrest;
- d)** Bestämmelserna i artikel 8 i utlämningsavtalet, som de framläggs i artikel XII i bilagan till detta instrument, skall reglera vilken kanal som skall användas för att översända kompletterande uppgifter.
- (d)** Article 8 of the Extradition Agreement as set forth in Article XII of the Annex to this Instrument shall govern the channel to be used for submitting supplementary information;
- e)** Bestämmelserna i artikel 10 i utlämningsavtalet, som de framläggs i artikel XVI i bilagan till detta instrument, skall reglera avgöranden i fråga om framställningar som gjorts av flera stater om utlämning eller överlämnande av samma person.
- (e)** Article 10 of the Extradition Agreement as set forth in Article XVI of the Annex to this Instrument shall govern the decision on requests made by several States for the extradition or surrender of the same person;
- f)** Bestämmelserna i artikel 11 i utlämningsavtalet, som de framläggs i artikel XVII i bilagan till detta instrument, skall reglera tillämpningen av förenklat utlämningsförfarande.
- (f)** Article 11 of the Extradition Agreement as set forth in Article XVII of the Annex to this Instrument shall govern the use of simplified extraditions procedures;
- g)** Bestämmelserna i artikel 12.3 i utlämningsavtalet, som de framläggs i artikel XV.3 i bilagan till detta instrument, skall reglera förfarandet för transitering vid icke planerade landningar vid flygtransport.
- (g)** Article 12(3) of the Extradition Agreement as set forth in Article XV (3) of the Annex to this Instrument shall govern the procedures for transit in the event of unscheduled landing of aircraft;
- h)** Bestämmelserna i artikel 13 i utlämningsavtalet, som de framläggs i artikel VII i bilagan till detta instrument, skall reglera utlämning för brott som är belagda med dödsstraff i den ansökande staten.
- (h)** Article 13 of the Extradition Agreement as set forth in Article VII of the Annex to this Instrument shall govern extradition with respect to conduct punishable by death in the requesting State; and
- i)** Bestämmelserna i artikel 14 i utlämningsavtalet, som de framläggs i artikel XI i bilagan till detta instrument, skall reglera samrådsförfarandet när den ansökande staten överväger att överlämna särskilt känsliga uppgifter till stöd för en framställning om utlämning.
- (i)** Article 14 of the Extradition Agreement as set forth in Article XI of the Annex to this Instrument shall govern consultations where the requesting State contemplates the submission of particularly sensitive information in support of a request for extradition.

2. I bilagan återges den integrerade texten till bestämmelserna i den bilaterala utlämningskonvention och det utlämningsavtal som skall gälla vid detta instruments ikraftträdande.

2. The Annex reflects the integrated text of the provisions of the bilateral extradition treaty and the Extradition Agreement that shall apply upon entry into force of this Instrument.

3. I enlighet med artikel 16 i utlämningsavtalet skall detta instrument tillämpas på brott som har begåtts både före och efter dess ikraftträdande.

3. In accordance with Article 16 of the Extradition Agreement, this Instrument shall apply to offenses committed before as well as after it enters into force.

4. Detta instrument skall inte tillämpas på utlämningsframställningar som har gjorts före dess ikraftträdande.

4. This Instrument shall not apply to requests for extradition made prior to its entry into force.

5 a) Detta instrument skall vara föremål för Konungariket Sveriges och Amerikas förenta stater genomförande av sina respektive tillämpliga interna förfaranden för ikraftträdande. Konungariket Sveriges regering och Amerikas förenta stater regering skall därefter utväxla instrument som anger att dessa förfaranden har verkställts. Detta instrument träder i kraft dagen för utlämningsavtalets ikraftträdande.

5. (a) This Instrument shall be subject to the completion by the Kingdom of Sweden and the United States of America of their respective applicable internal procedures for entry into force. The Governments of the Kingdom of Sweden and the United States of America shall thereupon exchange instruments indicating that such measures have been completed. This Instrument shall enter into force on the date of entry into force of the Extradition Agreement.

b) Om utlämningsavtalet upphör att gälla, skall detta instrument upphöra att gälla och den bilaterala utlämningskonventionen tillämpas. De avtalslutande staternas regeringar får dock komma överens om att fortsätta att tillämpa några eller alla bestämmelser i detta instrument.

(b) In the event of termination of the Extradition Agreement, this Instrument shall be terminated and the bilateral extradition treaty shall be applied. The Governments of the Kingdom of Sweden and the United States of America nevertheless may agree to continue to apply some or all of the provisions of this Instrument.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade av sina respektive regeringar, undertecknat detta instrument.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Instrument.

Som skedde i Bryssel den 16 december 2004 i två exemplar på svenska och engelska språken, vilka båda texter är lika giltiga.

DONE at Brussels, in duplicate, this 16th day of December 2004, in the Swedish and English languages, both texts being equally authentic.

För Konungariket Sveriges regering:

FOR THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF SWEDEN:

För Amerikas förenta stater regering:

FOR THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA:

**Konvention om utlämning
mellan Sverige och Amerikas
förenta stater****CONVENTION ON EXTRADI-
TION BETWEEN SWEDEN
AND THE UNITED STATES
OF AMERICA****Artikel I****ARTICLE I**

Vardera avtalsslutande staten åtar sig att i enlighet med de bestämmelser och villkor som fastställts i denna konvention till den andra staten utlämna på dess territorium påträffade personer, som är eftersökta för lagföring, som har befunnits skyldiga till ett brott eller som är eftersökta för verkställandet av en dom beträffande ett enligt artikel II i denna konvention utlämningsbart brott, vilket har begåtts inom den andra statens territoriella jurisdiktionsområde eller utanför detta under de i artikel III i denna konvention angivna villkoren.

Each Contracting State undertakes to surrender to the other, subject to the provisions and conditions laid down in this Convention, those persons found in its territory who are sought for the purpose of prosecution, who have been found guilty of committing an offense, or who are wanted for the enforcement of a sentence, in respect of any offense made extraditable under Article II of this Convention committed within the territorial jurisdiction of the other, or outside thereof under the conditions specified in Article III¹ of this Convention.

Artikel II**ARTICLE II**

1. Ett brott skall vara ett utlämningsbart brott endast om det enligt båda de avtalsslutande staternas lagar är belagt med frihetsstraff under en tid av minst två år. När framställningen om utlämning avser en person som har befunnits skyldig till och dömts för brott, skall emellertid utlämning beviljas endast om strafftidens längd eller den sammanlagda strafftid som återstår att avtjäna uppgår till minst sex månader.

(1) An offense shall be an extraditable offense only if it is punishable under the laws of both Contracting States by deprivation of liberty for a period of at least two years. However, when the request for extradition relates to a person who has been convicted and sentenced, extradition shall be granted only if the duration of the penalty, or the aggregate of the penalties still to be served amounts to at least six months.

¹ I det undertecknade avtalet hänvisas i den engelska versionen till artikel IV.

2. Vid tillämpningen av denna artikel skall det vara utan betydelse,
- a) om de avtalsslutande staternas lagar hänför brottet till samma brottskategori eller betecknar brottet med samma terminologi; eller
- b) om det för brottet enligt Amerikas Förenta Staters federala lagstiftning krävs bevis för mellanstatlig transport eller användning av postväsendet eller andra hjälpmedel som berör mellanstatlig eller utrikes handel, eftersom sådana omständigheter endast är av betydelse för att ge behörighet åt en federal domstol i Amerikas Förenta Stater.
3. Med beaktande av de i punkterna 1 och 2 i denna artikel angivna villkoren skall utlämning också beviljas för stämpling, försök, förberedelse eller medverkan till brott.
4. När utlämning har beviljats beträffande ett utlämningsbart brott, skall den också beviljas beträffande varje annat brott som har upptagits i utlämningsframställningen och som uppfyller alla andra villkor för utlämning utom den i punkt 1 i denna artikel angivna tiden för frihetsberövande.
- (2) For the purpose of this Article, it shall not matter:
- (a) whether or not the laws of the Contracting States place the offense within the same category of offenses or denominate the offense by the same terminology; or
- (b) whether or not the offense is one for which United States federal law requires proof of interstate transportation, or use of the mails or of other facilities affecting interstate or foreign commerce, such matters being merely for the purpose of establishing jurisdiction in a United States federal court.
- (3) Subject to the conditions set out in paragraphs (1) and (2) of this Article, extradition shall also be granted for conspiring in, attempting, preparing for, or participating in, the commission of an offense.
- (4) When extradition has been granted with respect to an extraditable offense, it shall also be granted with respect to any other offense specified in the extradition request that meets all other requirements for extradition except for periods of deprivation of liberty set forth in paragraph (1) of this Article.

Artikel III

1. Med förbehåll för bestämmelserna i punkt 2 i denna artikel skall utlämning beviljas för ett utlämningsbart brott som har begåtts utanför den ansökande statens territoriella jurisdiktionsområde, om
- a) den anmodade statens domstolar skulle ha varit behöriga att utöva jurisdiktion under liknande omständigheter; eller
- b) den eftersökte är medborgare i den ansökande staten.
2. Utlämning får vägras för ett brott som har begåtts inom den anmodade statens territoriella jurisdiktionsområde, när denna stat vidtar alla de åtgärder som är möjliga enligt dess egen lag för att lagföra den person som har begärts utlämnad.
- ARTICLE III
- (1) Subject to the provisions of paragraph (2) of this Article, extradition shall be granted in respect of an extraditable offense committed outside the territorial jurisdiction of the requesting State if:
- (a) the courts of the requested State would be competent to exercise jurisdiction in similar circumstances; or
- (b) the person sought is a national of the requesting State.
- (2) Extradition may be refused for an offense which has been committed within the territorial jurisdiction of the requested State, when that State takes all possible measures in accordance with its own laws to prosecute the person claimed.

3. Med uttrycket "territoriellt jurisdiktionsområde" i denna artikel och i artikel I i denna konvention förstås territorium, inbegripet sjöterritorium och luftrummet däröver, som tillhör endera avtalslutande staten eller står under dess kontroll, liksom fartyg och luftfartyg, tillhörande endera avtalslutande staten eller dess medborgare eller juridiska personer, när sådant fartyg befinner sig på öppna havet eller sådant luftfartyg befinner sig över öppna havet.

(3) The words "territorial jurisdiction" as used in this Article and in Article I of this Convention mean: territory, including territorial waters, and the airspace thereover, belonging to or under the control of one of the Contracting States; and vessels and aircraft belonging to one of the Contracting States or to a citizen or corporation thereof when such vessel is on the high seas or such aircraft is over the high seas.

Artikel IV

ARTICLE IV

Utlämning skall icke medgivas när någon av följande omständigheter föreligger:

Extradition shall not be granted in any of the following circumstances:

1. Om den vars utlämning begärts redan lagförts eller vid tiden för framställningen lagföres i den anmodade staten i enlighet med gällande strafflag i denna stat för det brott, för vilket utlämningen begärts.

1. When the person sought has already been or is at the time of the request being proceeded against in the requested State in accordance with the criminal laws of that State for the offense for which his extradition is requested.

2. Om talan å brottet preskriberats eller straffet för brottet eljest förfallit enligt lagstiftningen i antingen den ansökande eller den anmodade staten.

2. When the legal proceedings or the enforcement of the penalty for the offense has become barred by limitation according to the laws of either the requesting State or the requested State.

3. Om den som begärts utlämnad åtalats eller kommer att åtalas inför extraordinär domstol i den ansökande staten.

3. When the person sought has been or will be tried in the requesting State by an extraordinary tribunal or court.

4. Om gärningen utgör brott enbart enligt militär lagstiftning.

4. When the offense is purely military.

5. Om brottet av den anmodade staten betraktas som politiskt eller förknippat med ett politiskt brott.

5. If the offense is regarded by the requested State as a political offense or as an offense connected with a political offense.

6. Om utlämning i särskilt fall finnes uppenbart oförenlig med humanitetens krav på grund av, exempelvis, den avsedda personens ungdom eller hälsotillstånd, med beaktande jämväl av brottets beskaffenhet och den ansökande statens intressen.

6. If in the specific case it is found to be obviously incompatible with the requirements of humane treatment, because of, for example, the youth or health of the person sought, taking into account also the nature of the offense and the interests of the requesting State.

Artikel V

Om en utlämningsframställning beviljas beträffande en person mot vilken åtal har väckts eller som på den anmodade statens territorium avtjänar straff för ett annat brott, får den anmodade staten

a) uppskjuta överlämnandet av den eftersökte till dess förfarandet mot denna person har slutförts eller till dess det straff som kan ha utdömts eller kan komma att utdömas har slutgiltigt avtjänats; eller

b) tillfälligt överlämna den eftersökte till den ansökande staten för lagföring. Den sålunda överlämnade personen skall hållas i förvar under uppehållet i den ansökande staten och skall, sedan förfarandet mot denna person slutförts, återlämnas till den anmodade staten på villkor, varom de avtalslutande staterna kommer överens.

Artikel VI

1. Den anmodade staten är icke förpliktad att bevilja utlämning av en person, som är medborgare i den anmodade staten, men den verkställande myndigheten i den anmodade staten skall i enlighet med lagen i denna stat ha rätt att överlämna en egen medborgare, om detta enligt dess bedömning anses böra ske.

2. Om utlämningsframställningen avslås enbart på grund av att den person som har begärts utlämnad är medborgare i den anmodade staten, skall denna stat, om den uppmanas härtill av den ansökande staten, vidtaga alla åtgärder som är möjliga enligt dess egen lag för att lagföra den person som har begärts utlämnad. Om den anmodade staten behöver ytterligare handlingar eller bevis, skall sådana handlingar eller bevis utan kostnad överlämnas till denna stat. Den ansökande staten skall underrättas om resultatet av sin framställning.

ARTICLE V

If the extradition request is granted in the case of a person who is being prosecuted or is serving a sentence in the territory of the requested State for a different offense, the requested State may:

(a) defer the surrender of the person sought until the conclusion of the proceedings against that person, or the full execution of any punishment that may be or may have been imposed; or

(b) temporarily surrender the person sought to the requesting State for the purpose of prosecution. The person so surrendered shall be kept in custody while in the requesting State and shall be returned to the requested State after the conclusion of the proceedings against that person in accordance with conditions to be determined by mutual agreement of the Contracting States.

ARTICLE VI

(1) There is no obligation upon the requested State to grant the extradition of a person who is a national of the requested State, but the executive authority of the requested State shall, subject to the appropriate laws of that State, have the power to surrender a national of that State if, in its discretion, it be deemed proper to do so.

(2) If the request for extradition is denied solely on the basis that the person claimed is a national of the requested State, that State shall, if asked to do so by the requesting State, take all possible measures in accordance with its own laws to prosecute the person claimed. If the requested State requires additional documents or evidence, such documents or evidence shall be submitted without charge to that State. The requesting State shall be informed of the result of its request.

Bilaga 1

Artikel VII

Om det brott för vilket utlämning begärs är belagt med dödsstraff enligt lagstiftningen i den ansökande staten men inte i den anmodade staten, får den anmodade staten bevilja utlämning på villkor att den som eftersöks inte skall ådömas dödsstraff, eller, om den ansökande staten av formella skäl inte kan uppfylla detta villkor, på villkor att dödsstraff som utdömts inte skall verkställas. Om den ansökande staten godtar utlämning med förbehåll för villkoren enligt denna artikel, skall den uppfylla villkoren. Om den ansökande staten inte godtar villkoren, får framställningen om utlämning avslås.

Artikel VIII

Den som utlämnats enligt denna konvention må icke lagföras eller straffas i den ansökande staten för annat före utlämningen begånget brott än det, som föranlett utlämningen, och ej heller av nämnda stat vidareutlämnas till tredje land som eftersöker honom, med mindre den stat, som överlämnat honom, samtycker därtill eller ock han själv, efter att ha frigivits i den ansökande staten frivilligt kvarstannat där under längre tid än 45 dagar från dagen för hans frigivande. Vid frigivande som nyss sagts skall han underrättas om den påföljd hans uppehåll å den ansökande statens territorium må medföra för hans vidkommande.

Artikel IX

I den utsträckning lagstiftningen i den anmodade staten så medger och under vederbörligt tillgodoseende av tredje mans rättigheter skola alla föremål, som åtkommit genom brottet eller erfordras såsom bevis, överlämnas.

ARTICLE VII

Where the offense for which extradition is sought is punishable by death under the laws in the requesting State and not punishable by death under the laws in the requested State, the requested State may grant extradition on the condition that the death penalty shall not be imposed on the person sought, or if for procedural reasons such condition cannot be complied with by the requesting State, on condition that the death penalty if imposed shall not be carried out. If the requesting State accepts extradition subject to conditions pursuant to this Article, it shall comply with the conditions. If the requesting State does not accept the conditions, the request for extradition may be denied.

ARTICLE VIII

A person extradited by virtue of this Convention may not be tried or punished by the requesting State for any offense committed prior to his extradition, other than that which gave rise to the request, nor may he be re-extradited by the requesting State to a third country which claims him, unless the surrendering State so agrees or unless the person extradited, having been set at liberty within the requesting State, remains voluntarily in the requesting State for more than 45 days from the date on which he was released. Upon such release, he shall be informed of the consequences to which his stay in the territory of the requesting State might subject him.

ARTICLE IX

To the extent permitted under the law of the requested State and subject to the rights of third parties, which shall be duly respected, all articles acquired as a result of the offense or which may be required as evidence shall be surrendered.

Artikel X

1. Framställningen om utlämning och handlingar som stöder denna skall översändas på diplomatisk väg, inbegripet översändande enligt punkt 7 i denna artikel.

2. Framställningen om utlämning skall åtföljas av

- a) uppgift om den eftersöktes identitet och troliga uppehållsort;
- b) uppgift om de faktiska förhållandena i ärendet innefattande, om möjligt, tidpunkt och plats för brottet;
- c) de lagrum som anger de väsentliga rekvisiten för det brott för vilket utlämning begärs och brottets benämning;
- d) de lagrum som anger straffet för brottet; och
- e) de lagrum som anger eventuell åtals- eller påföljdspreskription för brottet.

3. En framställning om utlämning av en person som är eftersökt för lagföring skall också åtföljas av

- a) bevisning som visar att det finns sannolika skäl att antaga att den eftersökte är den person som åsyftas med häktningsbeslutet;
- b) en bestyrkt kopia av ett häktningsbeslut (warrant of arrest) utfärdat av en domare eller annan behörig domstolstjänsteman såvitt gäller en framställning från Amerikas Förenta Stater, eller en bestyrkt kopia av ett häktningsbeslut utfärdat av en domare eller annan behörig domstolstjänsteman såvitt gäller en framställning från Sverige, samt sådan ytterligare utredning som ger vid handen att det finns sannolika skäl att antaga att den eftersökte har begått det brott för vilket utlämning begärs. Ett sådant häktningsbeslut och sådan ytterligare utredning skall godtagas som tillräcklig grund för utlämning, om det inte i ett särskilt fall framgår att häktningsbeslutet är uppenbart oriktigt.

ARTICLE X

(1) The request for extradition and supporting documents shall be transmitted through the diplomatic channel, which shall include transmission as provided for in paragraph 7 of this Article.

(2) The request for extradition shall be accompanied by:

- (a) a statement as to the identity and probable location of the person sought;
- (b) a statement of the facts of the case, including, if possible, the time and location of the crime;
- (c) the provisions of the law describing the essential elements and the designation of the offense for which extradition is requested;
- (d) the provisions of the law describing the punishment for the offense; and
- (e) the provisions of the law describing any time limit on the prosecution or the execution of punishment for the offense.

(3) A request for extradition relating to a person who is sought for prosecution also shall be accompanied by:

- (a) evidence providing probable cause to believe that the person sought is the person to whom the warrant or decision of arrest refers;
- (b) a certified copy of the warrant of arrest, issued by a judge or other competent judicial officer with respect to a request emanating from the United States, or a certified copy of the decision of arrest (häktningsbeslut) issued by a judge or other competent judicial officer with respect to a request emanating from Sweden, and such supplementary documentation as provides probable cause to believe that the person sought committed the offense for which extradition is requested. Such a warrant or decision of arrest and supplementary documentation shall be recognized as sufficient grounds for extradition, unless, in a specific case, it appears that the warrant or decision of arrest is manifestly ill-founded.

Bilaga 1

4. Beträffande en person som har befunnits skyldig till brottet skall en framställning om utlämning åtföljas av en vederbörligen bestyrkt eller vidimerad kopia av den behöriga domstolens slutliga dom. Beträffande den som har befunnits skyldig men icke har dömts till straff skall framställningen åtföljas av ett intyg härom från den behöriga domstolen. I undantagsfall får dock den anmodade staten begära ytterligare handlingar.
- (4) In the case of a person who has been convicted of the offense, a request for extradition shall be accompanied by a duly certified or authenticated copy of the final sentence of the competent court. If the person was found guilty but not sentenced, the request shall be accompanied by a statement to that effect by the competent court. However, in exceptional cases, the requested State may request additional documentation.
5. Handlingar som är försedda med certifikat eller sigill från justitieministeriet eller det ministerium som ansvarar för utrikespolitiken i den ansökande staten skall godtas vid utlämningsförfaranden i den anmodade staten utan ytterligare certifiering, bestyrkande, vidimering eller annan legalisering. Med termen *justitieministeriet* skall för Amerikas förenta staters del avses *United States Department of Justice* och för Sveriges del *Justitiedepartementet*.
- (5) Documents that bear the certificate or seal of the Ministry of Justice, or Ministry or Department responsible for foreign affairs, of the requesting State shall be admissible in extradition proceedings in the requested State without further certification, authentication, or other legalization. "Ministry of Justice" shall, for the United States of America, mean the United States Department of Justice; and, for Sweden, the Ministry of Justice of Sweden.
6. De handlingar som ligger till grund för utlämningsframställningen skall åtföljas av en vederbörligen bestyrkt översättning till den anmodade statens språk.
- (6) The documents in support of the request for extradition shall be accompanied by a duly certified translation thereof into the language of the requested State.
7. Om den person vars utlämning begärs är provisoriskt anhållen i den anmodade staten, får den ansökande staten uppfylla sin skyldighet att översända utlämningsframställningen och de handlingar som ligger till grund för den på diplomatisk väg i enlighet med punkt 1 i denna artikel genom att lämna in framställningen och underlagshandlingarna till den anmodade statens ambassad i den ansökande staten. I så fall skall den dag ambassaden mottog framställningen anses vara den dag den anmodade staten mottog framställningen med avseende på tillämpningen av eventuella tidsfrister som skall iaktas enligt artikel XIII i denna konvention för att personen skall kunna hållas i fortsatt förvar.
- (7) If the person whose extradition is sought is held under provisional arrest by the requested State, the requesting State may satisfy its obligation to transmit its request for extradition and supporting documents through the diplomatic channel pursuant to paragraph 1 of this Article, by submitting the request and documents to the Embassy of the requested State located in the requesting State. In that case, the date of receipt of such request by the Embassy shall be considered to be the date of receipt by the requested State for purposes of applying the time limit that must be met under Article XIII of this Convention to enable the person's continued detention.

Artikel XI

När den ansökande staten överväger att överlämna särskilt känsliga uppgifter som stöd för sin framställning om utlämning, får den samråda med den anmodade staten för att avgöra i vilken utsträckning det är möjligt för denna stat att skydda uppgifterna. Om den anmodade staten inte kan skydda uppgifterna på det sätt som den ansökande staten eftersträvar, får den ansökande staten avgöra om uppgifterna trots det skall överlämnas.

Artikel XII

1. Den anmodade staten får kräva att den ansökande staten lämnar ytterligare uppgifter inom en rimlig tidsfrist som den anmodade staten fastställer, om den anser att de uppgifter som lämnats som stöd för utlämningsframställningen inte är tillräckliga för att uppfylla kraven i denna konvention.

2. Sådana kompletterande uppgifter får begäras och lämnas direkt mellan United States Department of Justice och Justitiedepartementet.

Artikel XIII

1. I brådskande fall får endera avtalslutande parten begära att en misstänkt eller dömd person provisoriskt anhålles. Framställningar om provisoriskt anhållande får, som ett alternativ till den diplomatiska vägen, översändas direkt mellan United States Department of Justice och Justitiedepartementet. Vägen över Internationella kriminalpolisorganisationen (Interpol) får också användas för att översända en sådan framställning.

ARTICLE XI

Where the requesting State contemplates the submission of particularly sensitive information in support of its request for extradition, it may consult the requested State to determine the extent to which the information can be protected by the requested State. If the requested State cannot protect the information in the manner sought by the requesting State, the requesting State shall determine whether the information shall nonetheless be submitted.

ARTICLE XII

1. The requested State may require the requesting State to furnish additional information within such reasonable length of time as it specifies, if it considers that the information furnished in support of the request for extradition is not sufficient to fulfill the requirements of this Convention.

2. Such supplementary information may be requested and furnished directly between the United States Department of Justice and the Ministry of Justice of Sweden.

ARTICLE XIII

(1) In case of urgency, either Contracting State may request the provisional arrest of any accused or convicted person. Requests for provisional arrest may also be made directly between the United States Department of Justice and the Ministry of Justice of Sweden as an alternative to the diplomatic channel. The facilities of the International Criminal Police Organization (Interpol) may also be used to transmit such a request.

2. Begäran skall innehålla en beskrivning av den eftersökte, hans uppehålls-ort om denna är känd, en kort redogörelse för de faktiska omständigheterna i ärendet innefattande, om möjligt, tidpunkt och plats för brottet, uppgift om att häktningsbeslut eller dom meddelats mot nämnda person i enlighet med artikel X samt uppgift om att en framställning om utlämning av den eftersökte kommer att avges.
- (2) The application shall contain: a description of the person sought; the location of that person, if known; a brief statement of the facts of the case including, if possible, the time and location of the offense; a statement of the existence of a warrant or decision of arrest or a judgment of conviction against that person, as referred to in Article X; and a statement that a request for extradition of the person sought will follow.
3. Sedan sådan begäran mottagits, skall den anmodade staten vidtaga lämpliga åtgärder för att säkerställa den eftersöktes anhållande. Den ansökande staten skall omedelbart underrättas om resultatet av sin begäran.
- (3) On receipt of such an application, the requested State shall take the appropriate steps to secure the arrest of the person sought. The requesting State shall be promptly notified of the result of its application.
4. Det provisoriska anhållandet skall upphöra, om den verkställande myndigheten i den anmodade staten icke inom en tidsrymd av 40 dagar efter gripandet av den eftersökte har mottagit den föreskrivna framställningen om utlämning och de handlingar som enligt artikel X erfordras till stöd härför.
- (4) Provisional arrest shall be terminated if, within a period of 40 days after the apprehension of the person sought, the Executive Authority of the requested State has not received the formal request for extradition and the supporting documents required by Article X.
5. Att det provisoriska anhållandet upphört enligt punkt 4 i denna artikel skall icke förhindra utlämning av den eftersökte, om framställningen om utlämning och de handlingar till stöd härför som avses i artikel X avlämnas vid en senare tidpunkt.
- (5) The termination of provisional arrest pursuant to paragraph (4) of this Article shall not prejudice the extradition of the person sought if the extradition request and the supporting documents mentioned in Article X are delivered at a later date.

Artikel XIV

ARTICLE XIV

1. Den anmodade staten skall granska de till stöd för utlämningsframställningen åberopade handlingarna med avseende på deras juridiska hållbarhet, innan de överlämnas till de dömande myndigheterna, och skall sörja för att den ansökande statens intressen företräds inför de behöriga myndigheterna i den anmodade staten.
- (1) The requested State shall provide review of documentation in support of an extradition request for its legal sufficiency prior to presentation to the judicial authorities and shall provide for representation of the interests of the requesting State before the competent authorities of the requested State.

2. Kostnader som har samband med översättningen av handlingar och den eftersöktes transport skall betalas av den ansökande staten. Den anmodade staten skall icke fordra ersättning av den ansökande staten för kostnader som uppkommit till följd av eftersökta personers anhållande eller häktning, förhör med dem eller deras överlämnande i enlighet med bestämmelserna i denna konvention eller till följd av att den ansökande statens intressen företräts inför de behöriga myndigheterna i den anmodade staten.

(2) Expenses related to the translation of documents and to the transportation of the person sought shall be paid by the requesting State. No pecuniary claim, arising out of the arrest, detention, examination and surrender of persons sought under the terms of this Convention or arising out of the representation of the interests of the requesting State before the competent authorities of the requested State, shall be made by the requested State against the requesting State.

Artikel XV

1. Transport genom den ena avtalslutande statens territorium under övervakning av företrädare för den andra avtalslutande staten av den som utlämnats till den senare staten från tredje stat och vilken icke är medborgare i den stat varigenom han föres skall, där ej annat följer av bestämmelserna i andra stycket i denna artikel, tillåtas utan några rättsliga formaliteter, när detta begäres på diplomatisk väg och framställningen är åtföljd av den handling, i original eller bestyrkt avskrift, medelst vilken tillflyktsstaten medgivit utlämningen. I Amerikas Förenta Stater skall bemyndigande först inhämtas från Amerikas Förenta Staters Secretary of State.

2. Tillstånd varom förmäles i denna artikel må likväl vägras, om den gärning som föranlett utlämningen icke utgör något i artikel II i denna konvention uppräknat brott eller därest enligt allmänna rättsprinciper (ordre public) synnerliga skäl tala emot genomtransporten.

ARTICLE XV

1. Transit through the territory of one of the Contracting States of a person in the custody of an agent of the other Contracting State, and surrendered to the latter by a third State, and who is not of the nationality of the country of transit, shall, subject to the provisions of the second paragraph of this Article, be permitted, independently of any judicial formalities, when requested through diplomatic channels and accompanied by the presentation in original or in authenticated copy of the document by which the State of refuge has granted the extradition. In the United States of America, the authority of the Secretary of State of the United States of America shall be first obtained.

2. The permission provided for in this Article may nevertheless be refused if the criminal act which has given rise to the extradition does not constitute an offense enumerated in Article II of this Convention, or when grave reasons of public order are opposed to the transit.

3. Tillstånd krävs inte när flygtransport används och ingen landning inom transiteringsstatens territorium planeras. Om en icke planerad landning sker, kan den stat i vilken landningen sker kräva en framställning om transitering, som skall innehålla en beskrivning av den person som transiteras och en kortfattad redogörelse för omständigheterna i fallet. En framställning om transitering skall göras via diplomatiska kanaler eller direkt mellan United States Department of Justice och Justitiedepartementet. Vägen över Internationella kriminalpolisorganisationen (Interpol) får användas för att översända en sådan framställning. Alla åtgärder som är nödvändiga för att hindra personen från att rymma skall vidtas tills transiteringen verkställs, om framställningen om transitering mottas inom 96 timmar efter den icke planerade landningen.

Artikel XVI

1. Om den anmodade staten mottar framställningar från den ansökande staten och från en eller flera andra stater om utlämning av samma person, antingen för samma brott eller för olika brott, skall den verkställande myndigheten i den anmodade staten avgöra till vilken stat den skall överlämna personen, om den beslutar att över huvud taget utlämna honom eller henne.

2. Om Sverige mottar en framställning om utlämning från Amerikas förenta stater och en framställning om överlämnande i enlighet med den europeiska arresteringsordern avseende samma person, antingen för samma brott eller för olika brott, skall Sveriges verkställande myndighet avgöra till vilken stat den skall utlämna personen, om den beslutar att över huvud taget utlämna honom eller henne.

3. Authorization is not required when air transportation is used and no landing is scheduled on the territory of the transit State. If an unscheduled landing does occur, the State in which the unscheduled landing occurs may require a request for transit that contains a description of the person being transported and a brief statement of the facts of the case. A request for transit shall be made through the diplomatic channel or directly between the United States Department of Justice and the Ministry of Justice of Sweden. The facilities of the International Criminal Police Organization (Interpol) may be used to transmit such a request. All measures necessary to prevent the person from absconding shall be taken until transit is effected, as long as the request for transit is received within 96 hours of the unscheduled landing.

ARTICLE XVI

1. If the requested State receives requests from the requesting State and from any other State or States for the extradition of the same person, either for the same offense or for different offenses, the Executive Authority of the requested State shall determine to which State, if any, it will surrender the person.

2. If Sweden receives an extradition request from the United States of America and a request for surrender pursuant to the European arrest warrant for the same person, either for the same offense or for different offenses, its Executive Authority shall determine to which State, if any, it will surrender the person.

3. När den anmodade staten fattar sitt beslut i enlighet med punkterna 1 och 2 i denna artikel, skall den beakta alla relevanta omständigheter, även, men inte uteslutande, de följande:

- a) Huruvida framställningarna har gjorts i enlighet med ett avtal.
- b) De orter där de enskilda brotten begicks.
- c) De ansökande staternas respektive intressen.
- d) Brottnens svårhetsgrad.
- e) Offrets nationalitet.
- f) Möjligheten till utlämning vid ett senare tillfälle mellan de ansökande staterna.
- g) Den kronologiska ordning i vilken framställningarna från de ansökande staterna mottogs.

Artikel XVII

Om den som eftersökts samtycker till att överlämnas till den ansökande staten, får den anmodade staten i enlighet med de principer och förfaranden som gäller i dess rättssystem överlämna honom eller henne så snabbt som möjligt utan ytterligare förfaranden. Den eftersöktes samtycke kan innefatta att han eller hon går med på att avstå från skydd enligt specialitetsprincipen.

Artikel XVIII

I den utsträckning detta står i överensstämmelse med bestämmelserna i denna konvention och beträffande sådant som icke innefattas däri skall utlämning regleras av gällande lagar och föreskrifter i den anmodade staten.

Artikel XIX

Denna konvention må när som helst uppsägas av avtalsslutande stat genom meddelande härom till den andra avtalsslutande staten och uppsägningen skall träda i kraft sex månader efter det sådant meddelande lämnats.

3. In making its decision under paragraphs 1 and 2, the requested State shall consider all of the relevant factors, including, but not limited to, the following:

- (a) whether the requests were made pursuant to a treaty;
- (b) the places where each of the offenses was committed;
- (c) the respective interests of the requesting States;
- (d) the seriousness of the offenses;
- (e) the nationality of the victim;
- (f) the possibility of any subsequent extradition between the requesting States; and
- (g) the chronological order in which the requests were received from the requesting States.

ARTICLE XVII

If the person sought consents to be surrendered to the requesting State, the requested State may, in accordance with the principles and procedures provided for under its legal system, surrender the person as expeditiously as possible without further proceedings. The consent of the person sought may include agreement to waiver of protection of the rule of specialty.

ARTICLE XVIII

To the extent consistent with the stipulations of this Convention and with respect to matters not covered herein, extradition shall be governed by the laws and regulations of the requested State.

ARTICLE XIX

This Convention may be terminated by either Contracting State giving notice of termination to the other Contracting State at any time, the termination to be effective six months after the date of such notice.

Bilaga 2: Bilateralt instrument och konsoliderad version av avtal om ömsesidig rättslig hjälp mellan Sverige och Förenta staterna

Instrument som avses i artikel 3.2 i avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater, undertecknat den 25 juni 2003, om tillämpning av avtalet om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Konungariket Sveriges regering och Amerikas förenta staters regering, undertecknat den 17 december 2001

Instrument as contemplated by Article 3(2) of the Agreement on Mutual Legal Assistance between the United States of America and the European Union signed 25 June 2003, as to the application of the Treaty between the Government of the United States of America and the Government of the Kingdom of Sweden on Mutual Legal Assistance in Criminal Matters signed 17 December 2001

1. Enligt avsikten i artikel 3.2 i avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater, undertecknat den 25 juni 2003 (nedan kallat EU-avtalet), erkänner Konungariket Sveriges regering och Amerikas förenta staters regering att EU-avtalet i enlighet med bestämmelserna i detta instrument skall tillämpas på det bilaterala avtalet om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Konungariket Sveriges regering och Amerikas förenta staters regering, undertecknat den 17 december 2001 (nedan kallat bilaterala avtalet) enligt följande bestämmelser¹:

a) Bestämmelserna i artikel 4 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel 18a i bilagan till detta instrument, skall reglera identifiering av konton och ekonomiska transaktioner, utöver vad som föreskrivs i det bilaterala avtalet.

1. As contemplated by Article 3(2) of the Agreement on Mutual Legal Assistance between the United States of America and the European Union signed 25 June 2003 (hereafter “the Mutual Legal Assistance Agreement”), the Governments of the United States of America and the Kingdom of Sweden acknowledge that, in accordance with the provisions of this Instrument, the Mutual Legal Assistance Agreement is applied in relation to the bilateral Treaty between the Government of the United States of America and the Government of the Kingdom of Sweden on Mutual Legal Assistance in Criminal Matters signed 17 December 2001 (hereafter “the 2001 Mutual Legal Assistance Treaty”) under the following terms:

a) Article 4 of the Mutual Legal Assistance Agreement as set forth in Article 18 *bis* of the Annex to this Instrument shall govern the identification of financial accounts and transactions, in addition to any authority already provided under the 2001 Mutual Legal Assistance Treaty;

¹ Artikelnumreringen 18a, 18b och 18c motsvaras av 18 *bis*, 18 *ter* respektive 18 *quater* i det undertecknade originalet.

- b)** Bestämmelserna i artikel 5 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel 18b i bilagan till detta instrument, skall reglera upprättande av och verksamhet för gemensamma utredningsgrupper, utöver vad som föreskrivs i det bilaterala avtalet.
- b)** Article 5 of the Mutual Legal Assistance Agreement as set forth in Article 18 *ter* of the Annex to this Instrument shall govern the formation and activities of joint investigative teams, in addition to any authority already provided under the 2001 Mutual Legal Assistance Treaty;
- c)** Bestämmelserna i artikel 6 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel 6 och 18c i bilagan till detta instrument, skall reglera upptagning av vittnesmål från en person i den anmodade staten genom användning av videoöverföringsteknik mellan den ansökande och den anmodade staten, utöver vad som föreskrivs i det bilaterala avtalet.
- c)** Article 6 of the Mutual Legal Assistance Agreement as set forth in Articles 6 and 18 *quarter* of the Annex to this Instrument shall govern the taking of testimony of a person located in the Requested State by use of video transmission technology between the Requesting and Requested States, in addition to any authority already provided under the 2001 Mutual Legal Assistance Treaty;
- d)** Bestämmelserna i artikel 7 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel 4.1 i bilagan till detta instrument, skall reglera användning av snabba kommunikationsmedel, utöver vad som föreskrivs i det bilaterala avtalet.
- d)** Article 7 of the Mutual Legal Assistance Agreement as set forth in Article 4 (1) of the Annex to this Instrument shall govern the use of expedited means of communication, in addition to any authority already provided under the 2001 Mutual Legal Assistance Treaty;
- e)** Bestämmelserna i artikel 8.2 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel 2.3 i bilagan till detta instrument, skall reglera översändande av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp till administrativa myndigheter, utöver vad som föreskrivs i det bilaterala avtalet.
- e)** Article 8(2) of the Mutual Legal Assistance Agreement as set forth in Article 2(3) of the Annex to this Instrument shall govern the transmission of requests for mutual legal assistance to administrative authorities, in addition to any authority already provided under the 2001 Mutual Legal Assistance Treaty; and
- f)** Bestämmelserna i artikel 9 i EU-avtalet, som de framläggs i artikel 7 i bilagan till detta instrument, skall reglera begränsningar av användningen av information eller bevismaterial som lämnas till den ansökande staten och villkoren för eller vägran att lämna hjälp på grunder som rör dataskydd.
- f)** Article 9 of the Mutual Legal Assistance Agreement as set forth in Article 7 of the Annex to this Instrument shall govern the limitation on use of information or evidence provided to the Requesting State, and the conditioning or refusal of assistance on data protection grounds.
- 2.** I bilagan återges den integrerade texten till bestämmelserna i det bilaterala avtalet och EU-avtalet som skall gälla vid detta instruments ikraftträdande
- 2.** The Annex reflects the integrated text of the provisions of the 2001 Mutual Legal Assistance Treaty and the Mutual Legal Assistance Agreement that shall apply upon entry into force of this Instrument.

3. I enlighet med artikel 12 i EU-avtalet skall detta instrument tillämpas på brott som har begåtts både före och efter dess ikraftträdande.

4. Detta instrument skall inte tillämpas på framställningar som har gjorts före dess ikraftträdande. Dock skall, enligt artikel 12 i EU-avtalet, artikel 4.1, 6.1d och 18c i bilagan tillämpas på framställningar som har gjorts före den tidpunkt då instrumentet träder i kraft.

5 a) Detta instrument skall vara föremål för Konungariket Sveriges och Amerikas förenta staters genomförande av sina respektive tillämpliga interna förfaranden för ikraftträdande. Konungariket Sveriges regering och Amerikas förenta staters regering skall därefter utväxla instrument som anger att dessa förfaranden har verkställts. Detta instrument träder i kraft dagen för EU-avtalets ikraftträdande.

b) Om EU-avtalet upphör att gälla, skall detta instrument upphöra att gälla och det bilaterala avtalet tillämpas. De avtals slutande staternas regeringar får dock komma överens om att fortsätta att tillämpa några eller alla bestämmelser i detta instrument.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade av sina respektive regeringar, undertecknat detta instrument.

Som skedde i Bryssel den 16 december 2004 i två exemplar på svenska och engelska språken, vilka båda texter är lika giltiga.

För Konungariket Sveriges regering:

För Amerikas förenta staters regering:

3. In accordance with Article 12 of the Mutual Legal Assistance Agreement, this Instrument shall apply to offenses committed before as well as after it enters into force.

4. This Instrument shall not apply to requests made prior to its entry into force; except that, in accordance with Article 12 of the Mutual Legal Assistance Agreement, Articles 4(1), 6(1)(d) and 18 *quarter* of the Annex shall be applicable to requests made prior to such entry into force.

5 (a) This Instrument shall be subject to the completion by the United States of America and the Kingdom of Sweden of their respective applicable internal procedures for entry into force. The Governments of the United States of America and the Kingdom of Sweden shall thereupon exchange instruments indicating that such measures have been completed. This Instrument shall enter into force on the date of entry into force of the Mutual Legal Assistance Agreement.

(b) In the event of termination of the Mutual Legal Assistance Agreement, this Instrument shall be terminated and the 2001 Mutual Legal Assistance Treaty shall be applied. The Governments of the United States of America and the Kingdom of Sweden nevertheless may agree to continue to apply some or all of the provisions of this Instrument.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Instrument.

DONE at Brussels, in duplicate, this 16th day of December 2004, in duplicate, in the English and Swedish languages, both texts being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF SWEDEN:

FOR THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA:

BILAGA**ANNEX**

AVTAL OM ÖMSEIDIG RÄTTSLIG HJÄLP I BROTTMÅL MELLAN KONUNGARIKET SVERIGES REGERING OCH AMERIKAS FÖRENTA STATERS REGERING

TREATY BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA AND THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF SWEDEN ON MUTUAL LEGAL ASSISTANCE IN CRIMINAL MATTERS

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Artikel 1 Tillämpningsområde för rättslig hjälp

Artikel 2 Centralorgan

Artikel 3 Begränsningar i rättslig hjälp

Artikel 4 Framställningens form och innehåll

Artikel 5 Verkställighet av framställningar

Artikel 6 Kostnader

Artikel 7 Begränsningar i användningen

Artikel 8 Sekretess

Artikel 9 Bevisupptagning i den anmodade staten

Artikel 10 Allmänna handlingar

Artikel 11 Inställelse i den ansökande staten

Artikel 12 Överförande av frihetsberövade personer

Artikel 13 Transitering av frihetsberövade personer

Artikel 14 Efterforskning eller identifiering av personer eller föremål

Artikel 15 Delgivning

Artikel 16 Husrannsakan och beslag

Artikel 17 Återlämnande av föremål

Artikel 18 Rättslig hjälp i förverkandeförfaranden

Artikel 18a Identifiering av bankinformation

Artikel 18b Gemensamma utredningsgrupper

Artikel 18c Videokonferens

Artikel 19 Inledande av straffrättsligt förfarande i den anmodade staten

Artikel 20 Förenlighet med andra avtal

Artikel 21 Samråd

Artikel 22 Uppsägning

TABLE OF CONTENTS

Article 1 Scope of Assistance

Article 2 Central Authorities

Article 3 Limitations on Assistance

Article 4 Form and Contents of Requests

Article 5 Execution of Requests

Article 6 Costs

Article 7 Limitations on Use

Article 8 Confidentiality

Article 9 Testimony or Evidence in the Requested State

Article 10 Official Records

Article 11 Appearance in the Requesting State

Article 12 Transfer of Persons in Custody

Article 13 Transit of Persons in Custody

Article 14 Location or Identification of Persons or Items

Article 15 Service of Documents

Article 16 Search and Seizure

Article 17 Return of Items

Article 18 Assistance in Forfeiture Proceedings

Article 18 *bis* Identification of Bank Information

Article 18 *ter* Joint Investigative Teams

Article 18 *quater* Video Conferencing

Article 19 Initiation of Criminal Proceedings in the Requested State

Article 20 Compatibility with Other Treaties

Article 21 Consultation

Article 22 Termination

FORMULÄR

Formulär A INTYG OM
AFFÄRSHANDLINGAR

Formulär A-1 INTYG OM
AVSAKNADEN AV
AFFÄRSHANDLINGAR

Formulär B INTYG GÄLLANDE
ALLMÄNNA HANDLINGAR

Formulär B-1 INTYG GÄLLANDE
AVSAKNADEN AV ALLMÄNNA
HANDLINGAR

Formulär C INTYG RÖRANDE
BESLAGTAGNA FÖREMÅL

FORMS¹

FORM A Certification of Business
Records

FORM A-1 Certification of Absence of
Business Records

FORM B Attestation with Respect to
Official Records

FORM B-1 Attestation with Respect to
Absence of Official Records

FORM C Attestation with Respect to
Seized Items

Bilaga 2

Artikel 1**Tillämpningsområde för rättslig hjälp**

1. De avtalslutande parterna skall enligt bestämmelserna i detta avtal lämna ömsesidig rättslig hjälp i samband med utredning av och lagföring för brott och i rättsliga förfaranden som hänför sig till brott.

2. Rättslig hjälp skall inbegripa:

- a) att efterforska och identifiera personer eller föremål,
- b) delgivning av handlingar,
- c) bevisupptagning eller hållande av förhör,
- d) att överföra frihetsberövade personer för förhör eller i annat syfte,
- e) att tillhandahålla handlingar, uppteckningar och föremål,
- f) att verkställa framställningar om husrannsakan och beslag,
- g) att biträda i rättsliga förfaranden som gäller kvarhållande samt förverkande av egendom och dess återlämnande,

Article 1**Scope of Assistance**

1. The Contracting Parties shall provide mutual assistance, in accordance with the provisions of this Treaty, in connection with the investigation and prosecution of offenses and in proceedings related to criminal matters.

2. Assistance shall include:

- a) locating or identifying persons or items;
- b) serving documents;
- c) taking the testimony or statements of persons;
- d) transferring persons in custody for testimony or other purposes;
- e) providing documents, records, and items;
- f) executing requests for searches and seizures;
- g) assisting in proceedings related to immobilization and forfeiture of assets and restitution;

¹ Formulären är bifogade endast i svensk version.

- h) att inleda straffrättsliga förfaranden i den anmodade staten, samt h) initiating criminal proceedings in the Requested State; and
- i) att lämna varje annat slag av rättslig hjälp som är förenlig med detta avtals syfte och inte förbjuden enligt den anmodade statens lagstiftning. i) providing any other form of assistance consistent with the purposes of this Treaty and not prohibited by the laws of the Requested State.

3. Rättslig hjälp skall lämnas utan hänsyn till om det handlande som är föremål för utredning, lagföring eller rättsligt förfarande i den ansökande staten skulle utgöra ett brott enligt den anmodade statens lagstiftning. Om en framställning gäller överförande av frihetsberövade personer enligt artikel 12, husrannsakan och beslag enligt artikel 16 eller biträde i ett förverkandeförfarande enligt artikel 18, kan dock den anmodade staten kräva att den ifrågavarande gärningen skulle kunna beivras enligt dess straffrättsliga eller administrativa lagstiftning.

3. Assistance shall be provided without regard to whether the conduct that is the subject of the investigation, prosecution, or proceeding in the Requesting State would constitute an offense under the laws of the Requested State. However, before executing a request that requires transfer of persons in custody pursuant to Article 12, search and seizure pursuant to Article 16, or assistance in forfeiture proceedings pursuant to Article 18, the Requested State may require that the subject offense be punishable under its penal or administrative laws.

4. Detta avtal gäller enbart för ömsesidig rättslig hjälp mellan de avtalslutande parterna. Bestämmelserna i detta avtal skall inte ge upphov till någon rätt för någon enskild person att erhålla, undertrycka eller utesluta någon bevisning eller att hindra att en framställning verkställs.

4. This Treaty is intended solely for mutual legal assistance between the Contracting Parties. The provisions of this Treaty shall not give rise to a right on the part of any private person to obtain, suppress, or exclude any evidence, or to impede the execution of a request.

Artikel 2

Article 2

Centralorgan

Central Authorities

1. Var och en av de avtalslutande parterna skall utse ett centralorgan som skall göra och ta emot framställningar enligt detta avtal.
1. Each Contracting Party shall designate a Central Authority to make and receive requests pursuant to this Treaty.
2. Amerikas Förenta Staters centralorgan skall vara justitieministern eller en person som utsetts av justitieministern. Konungariket Sveriges centralorgan skall vara Justitiedepartementet.
2. For the United States of America, the Central Authority shall be the Attorney General or a person designated by the Attorney General. For the Kingdom of Sweden, the Central Authority shall be the Ministry of Justice.

3 a) Respektive centralorgan skall göra framställningar på de myndigheters vägnar som enligt lag är ansvariga för utredning, lagföring eller rättsliga förfaranden som hänför sig till brott. Dessa myndigheter är i Amerikas Förenta Stater åklagare, utredare med straffrättslig behörighet och organ eller enheter med särskild författningsreglerad behörighet att överlämna ärenden till åtal. Dessa myndigheter är i Sverige domstolar, allmänna åklagare och andra myndigheter med behörighet att leda förundersökningar i brottmål.

3. (a) Each Central Authority shall make requests on behalf of authorities that by law are responsible for investigations, prosecutions, or proceedings related to criminal matters. For the United States of America, these authorities are prosecutors, investigators with criminal law enforcement jurisdiction, and agencies or entities with specific statutory or regulatory authority to refer matters for criminal prosecution. For Sweden, these authorities are courts, public prosecutors, and other authorities authorized to conduct criminal investigations.

b) Framställningar om rättslig hjälp enligt a från organ eller enheter med särskild författningsreglerad behörighet att överlämna ärenden till åtal skall översändas mellan centralorganen eller mellan andra myndigheter som centralorganen har enats om.

(b) Requests under subparagraph a from agencies or entities with specific statutory or regulatory authority to refer matters for criminal prosecution shall be transmitted between the Central Authorities, or between such other authorities as may be agreed by the Central Authorities.

4. Centralorganen skall ha direkt kontakt med varandra i och för detta avtal.

4. The Central Authorities shall communicate directly with one another for purposes of this Treaty.

Artikel 3

Article 3

Begränsningar i rättslig hjälp

Limitations on Assistance

1. Den anmodade statens centralorgan får vägra att lämna rättslig hjälp om:

1. The Central Authority of the Requested State may deny assistance if:

a) framställningen hänför sig till en gärning enligt militär lagstiftning som inte också är ett brott enligt den allmänna strafflagstiftningen,

a) the request relates to an offense under military law that would not be an offense under ordinary criminal law;

b) framställningen hänför sig till ett politiskt brott,

b) the request relates to a political offense;

c) framställningen hänför sig till en gärning för vilken straffet i den ansökande staten är frihetsberövande i ett år eller mindre,

c) the request relates to an offense for which the penalty in the Requesting State is deprivation of liberty for a period of a year or less;

d) verkställighet av framställningen skulle skada den anmodade statens säkerhet eller andra väsentliga intressen (ordre public), eller

d) execution of the request would prejudice the security or other essential interests ("ordre public") of the Requested State; or

e) framställningen inte gjorts i överensstämmelse med avtalet.

e) the request is not made in conformity with the Treaty.

2. Innan rättslig hjälp vägras i enlighet med denna artikel, skall den anmodade statens centralorgan samråda med den ansökande statens centralorgan för att överväga om rättslig hjälp kan lämnas på sådana villkor som den finner nödvändiga. Om den ansökande staten godtar rättslig hjälp på dessa villkor, skall den rätta sig efter dessa villkor.

3. Om den anmodade statens centralorgan vägrar rättslig hjälp, skall den underrätta den ansökande statens centralorgan om skälen till detta.

2. Before denying assistance pursuant to this Article, the Central Authority of the Requested State shall consult with the Central Authority of the Requesting State to consider whether assistance can be given subject to such conditions as it deems necessary. If the Requesting State accepts assistance subject to these conditions, it shall comply with the conditions.

3. If the Central Authority of the Requested State denies assistance, it shall inform the Central Authority of the Requesting State of the reasons for the denial.

Artikel 4

Framställningens form och innehåll

1 a) En framställning om rättslig hjälp skall göras skriftligen; den anmodade statens centralorgan kan dock godta en framställning i annan form i brådskande fall. I sådant fall skall framställningen bekräftas skriftligen inom tio dagar om inte den anmodade statens centralorgan går med på annat. Vid tillämpningen av detta stycke skall framställningar översända genom fax eller e-post anses gjorda skriftligen.

b) Meddelanden i samband med framställningar om ömsesidig rättslig hjälp får översändas genom snabba kommunikationsmedel, inbegripet fax och e-post, varvid en formell bekräftelse skall följa om den anmodade staten kräver detta. Den anmodade staten får besvara genom sådana snabba kommunikationsmedel.

c) En framställning och till denna fogade handlingar skall vara på den anmodade statens språk eller åtföljas av en översättning till detta språk om inte annat överenskommit.

2. En framställning skall innehålla följande:

Article 4

Form and Contents of Requests

1. a) A request for assistance shall be in writing except that the Central Authority of the Requested State may accept a request in another form in urgent situations. In that event, the request shall be confirmed in writing within 10 days unless the Central Authority of the Requested State agrees otherwise. For purposes of this paragraph, requests transmitted by fax or e-mail shall be considered to be in writing.

b) Communications related to requests for assistance may be made by expedited means of communications, including fax or e-mail, with formal confirmation to follow where required by the Requested State. The Requested State may respond by any such expedited means of communication.

c) A request and any supporting documents shall be in the language of the Requested State or accompanied by a translation into that language unless agreed otherwise.

2. A request shall include the following:

- a) uppgift om den myndighet som handlägger utredningen, lagföringen eller det rättsliga förfarande som framställningen hänför sig till, a) the name of the authority conducting the investigation, prosecution, or proceeding to which the request relates;
- b) en beskrivning av vad saken gäller och vad slags utredning, lagföring eller rättsligt förfarande som pågår inklusive uppgift om de fakta och lagbestämmelser som är tillämpliga på de brottsliga gärningar som hänför sig till ärendet, b) a description of the subject matter and nature of the investigation, prosecution, or proceeding, including a statement of the facts and the legal provisions applicable to the specific criminal offenses that relate to the matter,
- c) en beskrivning av de bevis, den information eller annat biträde som begärs, samt c) a description of the evidence, information, or other assistance sought; and
- d) uppgift om syftet med begärda bevis, information eller annat biträde och dess anknytning till omständigheterna i ärendet. d) a statement of the purpose for which the evidence, information, or other assistance is sought and its connection to the facts.
3. I den utsträckning som det är nödvändigt och möjligt skall en framställning också innehålla: 3. To the extent necessary and possible, a request shall also include:
- a) uppgift om en eftersökt persons identitet och förmodade adress, a) information on the identity and suspected location of a person to be located;
- b) uppgift om identiteten på och adressen till den som skall delges, vederbörandes anknytning till det rättsliga förfarandet samt det sätt på vilket delgivning skall ske, b) information on the identity and location of a person to be served, that person's relationship to the proceedings, and the manner in which service is to be made;
- c) uppgift om identiteten på och adressen till den som skall tillhandahålla bevis, c) information on the identity and location of any person from whom evidence is sought;
- d) en noggrann beskrivning av den plats eller den person som skall bli föremål för husrannsakan respektive kroppsvisitation samt av de föremål som skall tas i beslag, d) a precise description of the place or person to be searched and of the items to be seized;
- e) en beskrivning av muntlig bevisning som begärs, eventuellt innehållande en lista på de frågor som skall ställas till ett vittne, e) a description of the testimony sought, which may include a list of questions to be asked of a witness;
- f) en beskrivning av det sätt på vilket muntlig bevisning eller utsaga skall tas upp och redovisas, f) a description of the manner in which any testimony or statement is to be taken and recorded;

g) en beskrivning av eventuellt särskilt förfarande enligt vilket framställningen skall verkställas,	g) a description of any particular procedure to be followed in executing the request;
h) uppgift om traktamente och kostnadsersättning som en person som ombetts inställa sig i den ansökande staten har rätt till för sin inställelse, samt	h) information as to the allowances and expenses to which a person asked to appear in the Requesting State will be entitled; and
i) varje annan upplysning som den anmodade staten kan behöva för att verkställigheten skall underlättas.	i) any other information that may be brought to the attention of the Requested State to facilitate its execution of the request.

Artikel 5

Verkställighet av framställningar

1. Den anmodade statens centralorgan skall skyndsamt verkställa en framställning eller, i förekommande fall, översända den till den myndighet som är behörig att göra det. Den anmodade statens behöriga myndigheter skall göra allt de kan för att verkställa framställningen. Den anmodade statens domstolar skall ha behörighet att utfärda föreläggande, förordna om husrannsakan eller meddela varje annat beslut som är nödvändigt för att verkställa framställningen.

2. Den anmodade staten skall vidta de åtgärder som krävs för att företräda den ansökande statens intressen i rättsliga förfaranden i den anmodade staten som härrör från en framställning om rättslig hjälp samt stå för kostnaderna för detta.

3. Framställningar skall verkställas i enlighet med den anmodade statens lagstiftning om inte annat föreskrivs i detta avtal. Om ett särskilt förfarande har angetts i framställningen skall dock detta följas i den mån det inte är förbjudet i den anmodade statens lagstiftning.

Article 5

Execution of Requests

1. The Central Authority of the Requested State shall promptly execute a request or, when appropriate, transmit it to the authority having jurisdiction to do so. The competent authorities of the Requested State shall do everything in their power to execute the request. The courts of the Requested State shall have authority to issue subpoenas, search warrants, or other orders necessary to execute the request.

2. The Requested State shall make all necessary arrangements for and meet the costs of representing the Requesting State in any proceedings in the Requested State arising out of a request for assistance.

3. Requests shall be executed in accordance with the laws of the Requested State except to the extent that this Treaty provides otherwise. However, the method of execution specified in a request shall be followed except insofar as it is prohibited by the laws of the Requested State.

4. Om den anmodade statens centralorgan konstaterar att verkställighet av framställningen skulle inkräkta på en pågående brottsutredning, lagföring eller rättsligt förfarande i denna stat, kan den, efter samråd med den ansökande statens centralorgan, skjuta upp verkställigheten eller göra verkställigheten beroende av de villkor som anses nödvändiga. Om den ansökande staten godtar rättslig hjälp på angivna villkor, skall den rätta sig efter dessa villkor.

4. If the Central Authority of the Requested State determines that execution of a request would interfere with an ongoing criminal investigation, prosecution, or proceeding in that State, it may postpone execution, or make execution subject to conditions determined to be necessary after consultation with the Central Authority of the Requesting State. If the Requesting State accepts assistance subject to conditions, it shall comply with the conditions.

5. Den anmodade statens centralorgan skall besvara rimliga förfrågningar från den ansökande statens centralorgan angående hur verkställandet av framställningen framskrider.

5. The Central Authority of the Requested State shall respond to reasonable inquiries by the Central Authority of the Requesting State regarding the progress toward execution of a request.

6. Den anmodade statens centralorgan skall omedelbart underrätta den ansökande statens centralorgan om resultatet av framställningen. Om framställningen inte kan fullgöras på grund av faktisk omöjlighet, därför att kraven i den anmodade statens inhemska lagstiftning inte är uppfyllda eller av något annat skäl, skall den anmodade statens centralorgan underrätta den ansökande statens centralorgan om skälen till att den inte kan verkställa framställningen.

6. The Central Authority of the Requested State shall promptly inform the Central Authority of the Requesting State of the outcome of the execution of a request. If the request cannot be executed due to impossibility, lack of compliance with domestic legal requirements in the Requested State, or any other reason, the Central Authority of the Requested State shall inform the Central Authority of the Requesting State of the reasons for its inability to execute the request.

Artikel 6

Article 6

Kostnader

Costs

1. Den anmodade staten skall stå för alla kostnader som hänför sig till verkställigheten av en framställning om rättslig hjälp med undantag för följande som skall betalas av den ansökande staten:

1. The Requested State shall pay all costs relating to the execution of a request except for the following, which shall be paid by the Requesting State:

- a) ersättning till sakkunniga,
- a) the fees of experts;
- b) kostnaderna för översättning, tolkning och utskrift,
- b) the costs of translation, interpretation, and transcription;
- c) traktamenten och kostnadsersättningar som hänför sig till resor som företas av personer som reser i den anmodade staten till förmån för den ansökande staten eller i enlighet med artiklarna 11, 12 eller 13; samt
- c) the allowances and expenses related to travel of persons traveling either in the Requested State for the convenience of the Requesting State or pursuant to Articles 11, 12 or 13; and

d) kostnaderna i samband med installationen och skötseln av videoöverföringen enligt artikel 18c, såvida inte den ansökande och den anmodade staten enas om något annat. Övriga kostnader som uppstår medan hjälpen lämnas (inklusive kostnader i samband med deltagarnas resor i den anmodade staten) skall bestridas i överensstämmelse med övriga bestämmelser i denna artikel.

d) the costs associated with establishing and servicing a video transmission pursuant to Article 18 *quater*, unless otherwise agreed by the Requesting and Requested States; other costs arising in the course of providing such assistance (including costs associated with travel of participants in the Requested State) shall be borne in accordance with the other provisions of this Article.

2. Om det under verkställigheten av en framställning blir uppenbart att en fullständig verkställighet skulle medföra extraordinära kostnader, skall centralorganen samråda för att bestämma på vilka villkor verkställigheten kan fortsätta.

2. If during the execution of a request it becomes apparent that complete execution will entail expenses of an extraordinary nature, the Central Authorities shall consult to determine the terms and conditions under which execution may continue.

Artikel 7

Article 7

Begränsningar av användningen för att skydda personuppgifter och andra uppgifter

Limitations on use to protect personal and other data

1. Den anmodade staten får begära att den ansökande staten använder bevismaterial eller information som erhållits från den anmodade staten

1. The Requested State may require that the Requesting State use any evidence or information obtained from the Requested State for the following purposes:

a) vid sina brottsutredningar och rättsliga förfaranden,

(a) for the purpose of its criminal investigations and proceedings;

b) för att förebygga ett överhängande och allvarligt hot mot sin allmänna säkerhet,

(b) for preventing an immediate and serious threat to its public security;

c) för rättsliga eller administrativa förfaranden som inte gäller brottmål men som är direkt kopplade till de utredningar eller förfaranden

(c) in its non-criminal judicial or administrative proceedings directly related to investigations or proceedings:

i) som anges i led a, eller

(i) set forth in subparagraph (a); or

ii) för vilka ömsesidig rättslig hjälp lämnats till organ eller enheter med särskild författningsreglerad behörighet att överlämna ärenden till åtal enligt detta avtal,

(ii) for which mutual legal assistance was rendered to agencies or entities with specific statutory or regulatory authority to refer matters for criminal prosecution under this Treaty;

d) för varje annat ändamål, om informationen eller bevismaterialet har offentliggjorts inom ramen för de förfaranden för vilka de överlämnats, eller i någon av de situationer som anges i led a, b och c, samt

(d) for any other purpose, if the evidence or information has been made public within the framework of proceedings for which they were transmitted, or in any of the situations described in subparagraphs (a), (b) and (c); and

e) för varje annat ändamål endast med föregående samtycke från den anmodade staten.

(e) for any other purpose only with the prior consent of the Requested State.

2 a) Denna artikel skall inte hindra den anmodade staten från att i enlighet med detta avtal införa ytterligare villkor i ett särskilt fall, om den särskilda framställningen om rättslig hjälp inte kan uppfyllas utan dessa villkor. Om ytterligare villkor har införts i enlighet med detta led, får den anmodade staten begära att den ansökande staten lämnar upplysning om hur bevismaterialet eller informationen används.

2 (a) This Article shall not prejudice the ability of the Requested State in accordance with this Treaty to impose additional conditions in a particular case where the particular request for assistance could not be complied with in the absence of such conditions. Where additional conditions have been imposed in accordance with this subparagraph, the Requested State may require the Requesting State to give information on the use made of the evidence or information.

b) Den anmodade staten får inte införa allmänna begränsningar beträffande den ansökande statens rättsliga standarder för behandling av personuppgifter som ett villkor enligt led a för att tillhandahålla bevismaterial eller information.

(b) Generic restrictions with respect to the legal standards of the Requesting State for processing personal data may not be imposed by the Requested State as a condition under subparagraph (a) to providing evidence or information.

3. Om den anmodade staten efter att ha lämnat uppgifter till den ansökande staten blir medveten om förhållanden som kan ge den anledning att i ett särskilt fall kräva ett ytterligare villkor, kan den anmodade staten samråda med den ansökande staten för att avgöra i vilken mån bevismaterialet och informationen kan skyddas.

3. Where, following disclosure to the Requesting State, the Requested State becomes aware of circumstances that may cause it to seek an additional condition in a particular case, the Requested State may consult with the Requesting State to determine the extent to which the evidence and information can be protected.

Artikel 8

Sekretess

1. Den anmodade staten skall göra sitt bästa för att sekretessbelägga en framställning och dess innehåll om den ansökande statens centralorgan har begärt sådan sekretess. Om framställningen inte kan verkställas utan att bryta en sådan sekretess, skall den anmodade statens centralorgan upplysa den ansökande statens centralorgan om detta, som därefter har att besluta om framställningen trots detta skall verkställas.

2. Den anmodade statens centralorgan får begära att uppgifter eller bevismaterial som lämnats enligt detta avtal skall sekretessbeläggas eller endast får röjas på sådana villkor som den anger. Om den ansökande staten tar emot uppgifter eller bevismaterial på dessa villkor, skall den ansökande staten göra sitt bästa för att rätta sig efter villkoren.

Artikel 9

Bevisupptagning i den anmodade staten

1. En person i den anmodade staten, med vilken bevisupptagning har begärts i enlighet med detta avtal, skall, om nödvändigt, åläggas att inställa sig för förhör eller för att avlägga vittnesmål eller för att tillhandahålla föremål inbegripet handlingar, uppteckningar och bevisföremål. Den som under verkställigheten av en framställning lämnar falskt vittnesmål eller en osann utsaga, skall vara underkastad lagföring och straff i den anmodade staten i enlighet med dess strafflagstiftning.

2. På begäran skall den anmodade statens centralorgan på förhand informera om när och var bevisupptagning enligt denna artikel kommer att äga rum.

Article 8

Confidentiality

1. The Requested State shall use its best efforts to keep confidential a request and its contents if such confidentiality is requested by the Central Authority of the Requesting State. If the request cannot be executed without breaching such confidentiality, the Central Authority of the Requested State shall so inform the Central Authority of the Requesting State, which shall then determine whether the request should nevertheless be executed.

2. The Central Authority of the Requested State may request that information or evidence furnished under this Treaty be kept confidential or be disclosed only subject to terms and conditions it may specify. If the Requesting State accepts the information or evidence subject to such conditions, the Requesting State shall use its best efforts so comply with the conditions.

Article 9

Testimony or Evidence in the Requested State

1. A person in the Requested State from whom evidence is requested pursuant to this Treaty shall be compelled, if necessary, to appear and be questioned or give testimony or produce items including, but not limited to, documents, records, and articles of evidence. A person who gives false testimony, or makes a false certification during the execution of a request, shall be subject to prosecution and punishment in the Requested State in accordance with the criminal laws of that State.

2. Upon request, the Central Authority of the Requested State shall furnish information in advance about the date and place of the taking of the testimony or evidence pursuant to this Article.

3. Den anmodade staten skall tillåta personer som är angivna i framställningen att närvara när framställningen verkställs och skall låta sådana personer fråga, eller lämna frågor att ställas till, den person som är föremål för bevisupptagning.

3. The Requested State shall permit the presence of persons designated in a request during execution of the request and shall allow such persons to question or present questions to be posed to the person giving the testimony or evidence.

4. Den som är föremål för bevisupptagning får göra sådana anspråk på immunitet, inhabilitet eller privilegier som är medgivna enligt endera statens lagstiftning. Om en person gör ett sådant anspråk enligt den ansökande statens lagstiftning, skall den anmodade staten i detta hänseende förlita sig på uppgift från den ansökande statens centralorgan som bevis på förekomsten av immunitet, inhabilitet eller privilegier. Om bevisupptagning har genomförts i den anmodade staten, kan personen i fråga på nytt göra anspråket för att få det bedömt av den ansökande statens rättsliga myndigheter.

4. A person giving testimony or evidence may assert such claims of immunity, incapacity, or privilege as are available under the laws of either State. If a person asserts such a claim under the laws of the Requesting State, the Requested State shall rely, with respect thereto, on the representation of the Central Authority of the Requesting State as evidence of the existence of the immunity, incapacity, or privilege. Where the person's testimony or evidence has been taken in the Requested State, that person may reassert the claim for consideration by the judicial authorities in the Requesting State.

5. Den ansökande staten får begära att föremål som tillhandahållits i den anmodade staten i enlighet med denna artikel, eller artikel 16, eller som är föremål för vittnesmål eller utsaga som avgivits i enlighet med denna artikel, legaliseras genom intyg. Den ansökande staten får begära att avsaknaden av sådana föremål bekräftas genom intyg. Om sådana föremål är affärsdokument kan intygandet ske:

5. The Requesting State may request that items produced in the Requested State pursuant to this Article or Article 16, or that are the subject of testimony taken pursuant to this Article, be authenticated by an attestation. The Requesting State may request that the absence of such items be certified by an attestation. Where such items are business records, the attestation may be:

a) genom ett intyg enligt formulär A eller A-1 fogade som bilagor till detta avtal,

a) by a certificate such as Form A or A-1 appended to this Treaty;

b) genom en skriftlig sammanfattning av bevisupptagningen som innehåller de väsentliga uppgifter som anges i formulär A eller A-1, eller

b) by a written summary of testimony containing the essential information sought in form A or A-1; or

c) genom en handling som innehåller de väsentliga uppgifter som begärts av den ansökande staten.

c) by a document containing the essential information required by the Requesting State.

Uppteckningar som på detta sätt legaliserats i Sverige eller dokumentation som på detta sätt intygar avsaknaden av sådana uppteckningar skall vara tillåtna som bevisning i Förenta Staterna för att styrka sanningen av däri lämnade uppgifter.

Records so authenticated in Sweden, or documentation so attesting to the absence of such records, shall be admissible in evidence in the United States as proof of the truth of the matters set forth therein.

Artikel 10

Allmänna handlingar

1. Den anmodade staten skall tillhandahålla den ansökande staten kopior av allmänna handlingar som är tillgängliga för allmänheten, inklusive handlingar eller uppgifter av vad slag som helst, som förvaras hos offentliga myndigheter i den anmodade staten.

2. Den anmodade staten får i samma utsträckning och på samma villkor som sådana kopior av uppteckningar skulle vara tillgängliga för dess egna offentliga myndigheter, tillhandahålla kopior av uppteckningar, innefattande handlingar eller uppgifter i någon form, som förvaras hos offentliga myndigheter i den staten men som inte är tillgängliga för allmänheten. Den anmodade staten får efter eget skön helt eller delvis avslå en framställning enligt denna punkt.

3. Den ansökande staten får begära att allmänna handlingar, som tillhandahållits i den anmodade staten enligt denna artikel, legaliseras i enlighet med bestämmelserna i konventionen den 5 oktober 1961 om avskaffande av kravet på legalisering av utländska allmänna handlingar eller av en tjänsteman som har till uppgift att förvara dem genom användning av formulär B som bifogats detta avtal. Ingen ytterligare legalisering skall vara nödvändig. Den ansökande staten får begära att avsaknaden eller obefintligheten av sådana uppteckningar bekräftas genom att använda ett intyg enligt formulär B fogat som bilaga till detta avtal. Uppteckningar som legaliseras på detta sätt i Sverige eller formulär B-1 som intygar avsaknaden av sådana uppteckningar skall vara tillåtna som bevisning i Förenta Staterna för att styrka riktigheten av däri lämnade uppgifter.

Article 10

Official Records

1. The Requested State shall provide the Requesting State with copies of publicly available records, including documents or information in any form, in the possession of public authorities in the Requested State.

2. The Requested State may provide copies of any records, including documents or information in any form, in the possession of public authorities in that State, but not publicly available, to the same extent and under the same conditions as such copies would be available to its own public authorities. The Requested State may, in its discretion, deny a request pursuant to this paragraph entirely or in part.

3. The Requesting State may request that official records produced in the Requested State pursuant to this Article be authenticated in accordance with the provisions of the Convention Abolishing the Requirement of Legalization for Foreign Public Documents, dated 5 October 1961, or by an official charged with maintaining them through the use of Form B appended to this Treaty. No further authentication shall be necessary. The Requesting State may request that the absence or nonexistence of such records be certified by an attestation through the use of Form B-1 appended to this Treaty. Records so authenticated in Sweden, or Form B-1 attesting to the absence of such records, shall be admissible in evidence in the United States as proof of the truth of the matters set forth therein.

Inställelse i den ansökande staten

Appearance in the Requesting State

1. Den anmodade staten skall uppmana en person i den staten att inställa sig inför den behöriga myndigheten i den ansökande staten. Den anmodade statens centralorgan skall omedelbart underrätta den ansökande statens centralorgan om hur personen i fråga ställer sig till uppmaningen.

1. The Requested State shall invite a person in that State to appear before the appropriate authority in the Requesting State. The Central Authority of the Requested State shall promptly inform the Central Authority of the Requesting State of the person's response.

2. Framställningen skall ange i vilken utsträckning som den som uppmanats inställa sig kommer att ersättas för sina kostnader. På begäran av personen i fråga får den ansökande staten betala ut förskott för dessa kostnader genom sin ambassad i den anmodade staten.

2. The request shall indicate the extent to which the invited person's expenses will be reimbursed. If that person so requests, the Requesting State may provide funds with respect to those expenses in advance through its embassy in the Requested State.

3. Den som uppmanats inställa sig, som ej är misstänkt eller svarande, får inte åtalas, frihetsberövas eller underkastas någon inskränkning i sin personliga frihet i den ansökande staten på grund av gärningar eller domar från tiden innan han reste från den anmodade staten. En person som uppmanats inställa sig, som är misstänkt eller svarande, får ej åtalas, frihetsberövas eller underkastas någon inskränkning av sin personliga frihet i den ansökande staten på grund av gärningar eller domar från tiden före avresan ifrån den anmodade staten som inte angivits i framställningen. Beträffande Förenta Staterna kan sådan immunitet även omfatta verkan av delgivning av stämning. Beträffande Förenta Staterna skall immunitet som anges i denna punkt bara tillämpas i den utsträckning som medgivits av centralorganet. Sveriges centralorgan skall informeras om sådan immunitet som medgivits av Förenta Staternas centralorgan.

3. An invited person who is not a suspect or defendant may not be prosecuted, detained, or subjected to any restriction of personal liberty in the Requesting State by reason of acts or convictions that preceded that person's departure from the Requested State. An invited person who is a suspect or defendant may not be prosecuted, detained, or subjected to any restriction of personal liberty in the Requesting State by reason of acts or convictions that preceded that person's departure from the Requested State that are not specified in the request. For the United States, such safe conduct may also extend to the effects of service of process. For the United States, safe conduct provided in this paragraph shall apply only to the extent authorized by the Central Authority. Any safe conduct authorized by the Central Authority of the United States shall be communicated to the Central Authority of Sweden.

4. Immunitet som anges i föregående punkt skall upphöra tio dagar efter det att personen i fråga har blivit underrättad om att hans närvaro inte längre krävs eller när han, efter att ha lämnat den ansökande staten, frivilligt återvänder dit.

4. The safe conduct provided in the above paragraph shall cease 10 days after the person has been notified that the person's presence is no longer required or when the person, having left the Requesting State, voluntarily returns.

Överförande av frihetsberövade personer**Transfer of Persons in Custody**

1. En person som är frihetsberövad i den anmodade staten och vars närvaro behövs i den ansökande staten för rättslig hjälp enligt detta avtal, skall i detta syfte överföras från den anmodade staten till den ansökande staten om såväl personen i fråga som den anmodade staten samtycker.

1. A person in the custody of the Requested State whose presence in the Requesting State is sought for purposes of assistance under this Treaty shall be transferred from the Requested State to the Requesting State for that purpose if both the person and the Requested State consent.

2. En person som är frihetsberövad i den ansökande staten och vars närvaro behövs i den anmodade staten för rättslig hjälp enligt detta avtal, får överföras från den ansökande staten till den anmodade staten om personen i fråga samtycker och båda staterna kommer överens om detta.

2. A person in the custody of the Requesting State whose presence in the Requested State is sought for purposes of assistance under this Treaty may be transferred from the Requesting State to the Requested State if the person consents and both States agree.

3. För denna artikels syften skall:

3. For purposes of this Article:

a) den mottagande staten ha behörighet och förpliktelse att hålla den överförde frihetsberövad om inte den sändande staten bestämmer annat,

a) the receiving State shall have the authority and the obligation to keep the person transferred in custody unless otherwise authorized by the sending State;

b) den mottagande staten återföra den överförde till den sändande statens förvar så snart som omständigheterna medger, om inte båda staterna kommit överens om annat,

b) the receiving State shall return the person transferred to the custody of the sending State as soon as circumstances permit unless otherwise agreed by both States;

c) den mottagande staten inte, för att återföra den överförde, kräva att den sändande staten inleder ett utlämningsförfarande, eller något annat förfarande, samt

c) the receiving State shall not require the sending State to initiate extradition or other proceedings for the return of the person transferred; and

d) den överförde från den påföljd som ådömts honom i den sändande staten få avräkna den tid som han varit frihetsberövad i den mottagande staten.

d) the person transferred shall receive credit for service of the sentence imposed in the sending State for time served in the custody of the receiving State.

4. En person som överförs i enlighet med denna artikel får inte medan han befinner sig i den mottagande staten:

4. A person transferred pursuant to this Article may not, while in the receiving State:

a) på annat sätt än som följer av punkt 3 åtalas, frihetsberövas eller underkastas någon inskränkning i sin personliga frihet på grund av gärningar eller domar från tiden innan han reste från den sändande staten, eller

a) be prosecuted, detained, or subjected to any restriction of personal liberty by reason of acts or convictions that preceded his departure from the sending State other than as provided in paragraph 3; or

b) åläggas att vittna i rättsliga förfaranden som inte angivits i framställningen.

b) be required to testify in proceedings not specified in the request.

5. Den immunitet som föreskrivs i föregående punkt skall upphöra när en person, som försatts på fri fot i enlighet med punkt 3, frivilligt kvarstannat i den mottagande staten mer än tio dagar efter det att han blivit underrättad om att hans närvaro inte längre krävs eller han, efter att ha lämnat den mottagande staten, frivilligt återvänder dit.

5. The safe conduct provided in the above paragraph shall cease when a person released in accordance with paragraph 3 voluntarily remains in the receiving State more than 10 days after the person has been notified that the person's presence is no longer required or when the person, having left the receiving State, voluntarily returns.

6. En person som inställer sig vid rättegång i den ansökande staten enligt bestämmelserna i denna artikel får inte åtalas i denna stat på grundval av sitt vittnesmål annat än för domstolstrots eller mened.

6. A person appearing in a trial in the Requesting State under the provisions of this Article may not be prosecuted in that State on the basis of such testimony except for contempt or perjury.

Artikel 13

Article 13

Transitering av frihetsberövade personer

Transit of Persons in Custody

1. Den anmodade staten kan medge att en av tredje stat frihetsberövad person, vars personliga närvaro begärts av den ansökande staten för förhör eller för att avlägga vittnesmål eller för att på annat sätt lämna rättslig hjälp i brottmål eller i andra rättsliga förfaranden som hänförs till brottmål, får föras genom dess område.

1. The Requested State may authorize the transit through its territory of a person held in custody by a third State whose personal appearance has been requested by the Requesting State to give testimony or evidence or otherwise provide assistance in criminal proceedings or other proceedings related to criminal offenses.

2. Den anmodade staten skall ha behörighet och förpliktelse att hålla personen frihetsberövad under transiteringen.

2. The Requested State shall have the authority and the obligation to keep the person in custody during transit.

Artikel 14

Article 14

Efterforskning eller identifiering av personer eller föremål

Location or Identification of Persons or Items

Den anmodade staten skall göra sitt bästa för att ta reda på var personer eller föremål som angivits i framställningen finns samt deras identitet.

The Requested State shall use its best efforts to ascertain the location or identity of persons or items specified in the request.

Artikel 15

Delgivning

1. Den anmodade staten skall göra sitt bästa för att ombesörja delgivning av en handling som helt eller delvis hänför sig till en framställning om rättslig hjälp som gjorts av den ansökande staten enligt bestämmelserna i detta avtal.

2. Den ansökande staten skall översända en framställning om delgivning av en kallelse till inställelse inför myndighet i den ansökande staten i rimlig tid och, beträffande en svarande, minst 30 dagar före inställelsedagen.

3. Den anmodade staten skall återsända bevis om delgivning på det sätt som angivits i framställningen eller som är godtagbart enligt bestämmelserna i Haagkonventionen om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur, gjord i Haag den 15 november 1965.

Artikel 16

Husrannsakan och beslag

1. Den anmodade staten skall verkställa en framställning om husrannsakan, beslag och överlämnande av föremål till den ansökande staten, om framställningen innehåller de uppgifter som krävs för att en sådan åtgärd skall kunna vidtas enligt den anmodade statens lagstiftning.

2. Den ansökande staten får begära att varje tjänsteman som har ett beslagtaget föremål i sitt förvar, genom att använda formulär C bifogat detta avtal, intygar föremålets identitet, att det stått under kontinuerligt förvar och att det är i orubbat skick. Ingen ytterligare legalisering skall krävas. Föremål som har bestyrkts på detta sätt i Sverige, skall vara tillåtna som bevisning i Förenta Staterna.

Article 15

Service of Documents

1. The Requested State shall use its best efforts to effect service of any document relating, in whole or in part to any request for assistance made by the Requesting State under the provisions of this Treaty.

2. The Requesting State shall transmit any request for the service of a document requiring the appearance of a person before an authority in the Requesting State a reasonable time and, with respect to a defendant, no less than 30 days, before the scheduled appearance.

3. The Requested State shall return a proof of service in the manner specified in the request or acceptable under the provisions of the Hague Convention on the Service Abroad of Judicial and Extrajudicial Documents in Civil or Commercial Matters, done at The Hague, November 15, 1965.

Article 16

Search and Seizure

1. The Requested State shall execute a request for the search, seizure, and transfer of any item to the Requesting State if the request includes the information justifying such action under the laws of the Requested State.

2. The Requesting State may request that every official who has custody of a seized item certify, through the use of Form C appended to this Treaty, the identity of the item, the continuity of its custody, and the integrity of its condition. No further authentication shall be required. Items so certified in Sweden shall be admissible in evidence in the United States.

3. Den anmodade statens centralorgan får kräva att den ansökande staten går med på sådana villkor som anses nödvändiga för att skydda tredje mans intresse i föremål som skall överlämnas.

3. The Central Authority of the Requested State may require that the Requesting State agree to terms and conditions deemed to be necessary to protect third-party interests in the item to be transferred.

Artikel 17

Återlämnande av föremål

Den anmodade statens centralorgan kan kräva att den ansökande statens centralorgan så snart som möjligt återlämnar föremål som överlämnats till det vid verkställighet av en framställning enligt detta avtal.

Article 17

Return of Items

The Central Authority of the Requested State may require that the Central Authority of the Requesting State return any items transferred to it in execution of a request under this Treaty as soon as possible.

Artikel 18

Rättslig hjälp i förverkande-förfaranden

1. Om en avtalsslutande parts centralorgan får kännedom om att utbyte av eller hjälpmedel vid brott finns på den andra partens område och kan bli föremål för förverkande eller på annat sätt underkastat kvarstad eller beslag enligt denna parts lagstiftning, får den underrätta den andra partens centralorgan om detta. Om denna andra part har domsrätt, får den vidarebefordra denna information till sina myndigheter för bedömning av om någon åtgärd bör vidtas. Dessa myndigheter skall fatta beslut i enlighet med sitt lands lagstiftning och skall genom sitt centralorgan underrätta den andra parten om vidtagen åtgärd.

2. De avtalsslutande parterna skall i fråga om rättsliga förfaranden och verkställighet av domar som gäller förverkande av utbyte och hjälpmedel vid brott och återlämnande till brottsoffer bistå varandra i den utsträckning som medges enligt deras respektive lagstiftning. Detta kan innefatta identifiering, uppspårande, provisorisk frysning, beslag, eller på annat sätt bindning av utbyte eller hjälpmedel för att främja sådana rättsliga förfaranden eller verkställighet av domar.

Article 18

Assistance in Forfeiture Proceedings

1. If the Central Authority of one Contracting Party becomes aware of proceeds or instrumentalities of offenses that are located in the territory of the other Party and may be forfeitable or otherwise subject to seizure under the laws of that Party, it may so inform the Central Authority of the other Party. If that other Party has jurisdiction, it may present this information to its authorities for a determination as to whether any action is appropriate. These authorities shall issue their decision in accordance with the laws of their country, and shall, through their Central Authority, report to the other Party on the action taken.

2. The Contracting Parties shall assist each other to the extent permitted by their respective laws in proceedings and enforcement of judgments relating to the forfeiture of the proceeds and instrumentalities of offenses and restitution to the victims of crime. This may include identifying, tracing, and provisionally freezing, seizing, or otherwise immobilizing proceeds or instrumentalities in support of such proceedings or enforcement of judgments.

3. Den avtalslutande part som har vidtagit provisoriska åtgärder i enlighet med punkt 2 skall på begäran och i den utsträckning som är tillåtet enligt dess lagstiftning utverka ett beslut som medger att den aktuella egendomen överförs till den ansökande statens domsrätt.

3. Upon request, the Party that has instituted provisional measures pursuant to paragraph 2 shall secure, to the extent permitted by its laws, an order authorizing the transfer of the property concerned to the jurisdiction of the Requesting State.

4. Utbyte och hjälpmedel som förverkats till en avtalslutande part enligt denna artikel skall denna part förfoga över i enlighet med sin lagstiftning. Endera parten får överföra sådan egendom, utbytet vid dess försäljning eller del därav till den andra parten i den utsträckning som det medges av deras respektive lagstiftning och på sådana villkor som de anser lämpliga.

4. Proceeds and instrumentalities forfeited to a Contracting Party pursuant to this Article shall be disposed of by that Party according to its laws. Either Party may transfer such property, the proceeds of its sale, or a portion thereof to the other Party, to the extent permitted by their respective laws, upon such terms as they deem appropriate.

Artikel 18a

Article 18 bis

Identifiering av bankinformation

Identification of Bank Information

1 a) Den anmodade staten skall, i överensstämmelse med villkoren i denna artikel, efter en framställning från den ansökande staten, snabbt förvissa sig om huruvida bankerna på den anmodade statens territorium innehar information om huruvida en identifierad fysisk eller juridisk person som misstänks eller anklagas för ett brott är innehavare av ett eller flera bankkonton. Den anmodade staten skall genast meddela den ansökande staten resultaten av sina undersökningar.

1 (a) Upon request of the Requesting State, the Requested State shall, in accordance with the terms of this Article, promptly ascertain if the banks located in its territory possess information on whether an identified natural or legal person suspected of or charged with a criminal offense is the holder of a bank account or accounts. The Requested State shall promptly communicate the results of its inquiries to the Requesting State.

b) De åtgärder som avses i led a kan även vidtas för att identifiera

(b) The actions described in subparagraph (a) may also be taken for the purpose of identifying:

i) information som rör fysiska eller juridiska personer som fällts för eller på annat sätt varit inblandade i brott,

(i) information regarding natural or legal persons convicted of or otherwise involved in a criminal offense;

ii) information som andra finansinstitut än banker innehar, eller

(ii) information in the possession of non-bank financial institutions; or

iii) ekonomiska transaktioner utan samband med konton.

(iii) financial transactions unrelated to accounts.

2. Utöver de krav som anges i artikel 4.2 skall en framställning om information enligt punkt 1 innehålla följande:
2. In addition to the requirements of Article 4(2) of this Treaty, a request for information described in paragraph 1 shall include:
- a) Identiteten på den fysiska eller juridiska person som är relevant för att finna kontona eller transaktionerna. (a) the identity of the natural or legal person relevant to locating such accounts or transactions;
- b) Tillräcklig information för att den behöriga myndigheten i den anmodade staten (b) sufficient information to enable the competent authority of the Requested State to:
- i) skäligen skall kunna misstänka att den berörda fysiska eller juridiska personen är inblandad i brott och att banker eller andra finansinstitut än banker på den anmodade statens territorium kan inneha den begärda informationen, och i) reasonably suspect that the natural or legal person concerned has engaged in a criminal offense and that banks or non-bank financial institutions in the territory of the Requested State may have the information requested; and
- ii) skall kunna anta att den information som eftersträvas gäller brottsutredningen eller lagföringen. ii) conclude that the information sought relates to the criminal investigation or proceeding; and
- c) I möjligaste mån, information om vilken bank eller annat finansinstitut än bank som kan beröras och annan tillgänglig information som kan bidra till att minska utredningens omfattning. (c) to the extent possible, information concerning which bank or non-bank financial institution may be involved, and other information the availability of which may aid in reducing the breadth of the inquiry.
3. Om inte annat bestämts genom utväxling av diplomatiska noter mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater, skall framställningar om hjälp enligt denna artikel översändas mellan 3. Unless subsequently modified by exchange of diplomatic notes between the European Union and the United States of America, requests for assistance under this Article shall be transmitted between:
- a) Sveriges Justitiedepartement, och (a) The Ministry of Justice of Sweden, and
- b) för Amerikas förenta stater, attachén ansvarig för Sverige hos (b) for the United States of America, the attaché responsible for Sweden of the:
- i) U.S. Department of Justice, Drug Enforcement Administration, rörande frågor inom dess jurisdiktion, i) U.S. Department of Justice, Drug Enforcement Administration, with respect to matters within its jurisdiction;
- ii) U.S. Department of Homeland Security, Bureau of Immigration and Customs Enforcement, rörande frågor inom dess jurisdiktion, ii) U.S. Department of Homeland Security, Bureau of Immigration and Customs Enforcement, with respect to matters within its jurisdiction;

iii) U.S. Department of Justice, Federal Bureau of Investigation, rörande alla andra frågor.

iii) U.S. Department of Justice, Federal Bureau of Investigation, with respect to all other matters.

4. Sverige skall lämna hjälp enligt denna artikel i fråga om brott som är straffbara enligt såväl den anmodade som den ansökande statens lagstiftning. Amerikas förenta stater skall lämna hjälp enligt denna artikel i fråga om penningtvätt och terroristaktiviteter som är straffbara enligt såväl den anmodade som den ansökande statens lagstiftning och i fråga om sådana andra kriminella aktiviteter som Amerikas förenta stater meddelar Sverige.

4. Sweden shall provide assistance under this Article with respect to offenses punishable under the laws of both the Requesting and Requested States. The United States of America shall provide assistance under this Article with respect to money laundering and terrorist activity punishable under the laws of both the Requesting and Requested States, and with respect to such other criminal activity as the United States of America may notify Sweden.

5. Den anmodade staten skall besvara en framställning om att uppvisa förteckning över konton eller transaktioner som identifierats enligt denna artikel i överensstämmelse med de övriga bestämmelserna i detta avtal.

5. The Requested State shall respond to a request for production of records concerning the accounts or transactions identified pursuant to this Article in accordance with the other provisions of this Treaty.

Artikel 18b

Article 18 *ter*

Gemensamma utredningsgrupper

Joint Investigative Teams

1. Gemensamma utredningsgrupper får inrättas och verka på Sveriges respektive Amerikas förenta stater territorium, i syfte att underlätta brottsutredningar eller straffrättsliga förfaranden som berör en eller flera medlemsstater i Europeiska unionen och Amerikas förenta stater, om Sverige och Amerikas förenta stater anser det vara lämpligt.

1. Joint investigative teams may be established and operated in the respective territories of the United States of America and Sweden for the purpose of facilitating criminal investigations or prosecutions involving the United States of America and one or more Member States of the European Union where deemed appropriate by the United States of America and Sweden.

2. De förfaranden enligt vilka gruppen skall fungera, t.ex. sammansättning, varaktighet, plats, organisation, uppgifter, syfte samt villkor för deltagande av medlemmar från en stat i utredningar som sker på en annan stats territorium, skall överenskommas mellan de berörda behöriga myndigheter som ansvarar för utredning eller beivrande av brott, så som fastställts av de respektive berörda staterna.

2. The procedures under which the team is to operate, such as its composition, duration, location, organization, functions, purpose, and terms of participation of team members of a State in investigative activities taking place in another State's territory shall be as agreed between the competent authorities responsible for the investigation or prosecution of criminal offenses, as determined by the respective States concerned.

3. De behöriga myndigheter som har utsetts av respektive stat skall kommunicera direkt om inrättande av sådana grupper och deras verksamhet, men om komplexiteten är ovanligt stor eller om omfattningen eller andra rådande omständigheter anses nödvändiggöra en mer central samordning om några eller samtliga aspekter, får staterna enas om andra lämpliga kommunikationskanaler för detta ändamål.

3. The competent authorities determined by the respective States concerned shall communicate directly for the purposes of the establishment and operation of such team except that where the exceptional complexity, broad scope, or other circumstances involved are deemed to require more central coordination as to some or all aspects, the States may agree upon other appropriate channels of communications to that end.

4. När den gemensamma utredningsgruppen behöver vidta utredningsåtgärder i någon av de stater som inrättat gruppen, får en medlem av gruppen från den staten be sitt eget lands behöriga myndigheter att genomföra dessa åtgärder utan att de övriga staterna behöver lämna in en framställning om ömsesidig rättslig hjälp. Den rättsliga standard som krävs för att få till stånd åtgärden i den staten skall vara den standard som tillämpas på nationell utredningsverksamhet.

4. Where the joint investigative team needs investigative measures to be taken in one of the States setting up the team, a member of the team of that State may request its own competent authorities to take those measures without the other States having to submit a request for mutual legal assistance. The required legal standard for obtaining the measure in that State shall be the standard applicable to its domestic investigative activities.

Artikel 18c

Article 18 *quater*

Videokonferens

Video Conferencing

1. Det skall vara möjligt att använda teknik för videoöverföring mellan Sverige och Amerikas förenta stater för att, i ett förfarande där ömsesidig rättslig hjälp kan ges, ta upp vittnesmål från ett vittne eller en expert i den anmodade staten. I den mån de inte anges särskilt i denna artikel, skall de närmare villkoren för förfarandet överensstämma med de villkor som i övrigt föreskrivs i detta avtal.

1. The use of video transmission technology shall be available between the United States of America and Sweden for taking testimony in a proceeding for which mutual legal assistance is available of a witness or expert located in the Requested State. To the extent not specifically set forth in this Article, the modalities governing such procedure shall be as otherwise provided under this Treaty.

2. Den ansökande och den anmodade staten får samråda för att underlätta lösningen av sådana juridiska, tekniska eller logistiska problem som kan uppstå när framställningen verkställs.

2. The Requesting and Requested States may consult in order to facilitate resolution of legal, technical or logistical issues that may arise in the execution of the request.

3. Utan att det påverkar behörigheten enligt den ansökande statens lag skall avsiktligt felaktiga utsagor eller andra fel som begås av vittnet eller experten under videokonferensen kunna bestraffas i den anmodade staten på samma sätt som om de begåtts under nationella rättsliga förfaranden.
3. Without prejudice to any jurisdiction under the law of the Requesting State, making an intentionally false statement or other misconduct of the witness or expert during the course of the video conference shall be punishable in the Requested State in the same manner as if it had been committed in the course of its domestic proceedings.
4. Denna artikel skall inte påverka användningen av andra, enligt tillämpligt avtal eller tillämplig lagstiftning, tillgängliga metoder för upptagning av vittnesmål i den anmodade staten.
4. This Article is without prejudice to the use of other means for obtaining of testimony in the Requested State available under applicable treaty or law.
5. Den anmodade staten får tillåta användning av videokonferensteknik för andra syften än som anges i punkt 1, inklusive för identifiering av personer eller föremål eller upptagning av utsagor för en utredning.
5. The Requested State may permit the use of video conferencing technology for purposes other than those described in paragraph 1 of this Article, including for purposes of identification of persons or objects, or taking of investigative statements.

Artikel 19

Inledande av straffrättsligt förfarande i den anmodade staten

1. Endera avtalsslutande part får översända en framställning om att ett straffrättsligt förfarande skall inledas inför den andra partens behöriga myndigheter om båda parter är behöriga att utreda eller lagföra. Sådana framställningar skall översändas genom respektive centralorgan.
2. Den anmodade staten skall överväga att inleda utredning eller lagföring i den utsträckning som det är befogat enligt dess lagstiftning, praxis och processordning. Den anmodade staten skall underrätta den ansökande staten om varje åtgärd som vidtagits med anledning av framställningen.

Article 19

Initiation of Criminal Proceedings in the Requested State

1. Either Contracting Party may transmit a request for the purpose of initiating a criminal proceeding before the appropriate authorities of the other Party where both Parties have jurisdiction to investigate or prosecute. Such requests shall be transmitted through the respective Central Authorities.
2. The Requested State shall consider initiating an investigation or prosecution to the extent appropriate under its laws, practices and procedures. The Requested State shall notify the Requesting State of any action taken on the request.

Artikel 20

Förenlighet med andra avtal

Rättslig hjälp och förfaranden som regleras i detta avtal skall inte hindra någon av de avtalsslutande parterna från att lämna den andra parten rättslig hjälp enligt bestämmelser i andra tillämpliga internationella överenskommelser eller enligt bestämmelser i dess inhemska lagstiftning. Parterna kan också lämna rättslig hjälp i enlighet med en bilateral uppgörelse, överenskommelse eller praxis som kan vara tillämplig.

Artikel 21

Samråd

De avtalsslutande parternas centralorgan skall vid tidpunkter som de gemensamt kommer överens om samråda för att detta avtal skall utnyttjas så effektivt som möjligt. Centralorganen kan också komma överens om nödvändiga praktiska åtgärder för att underlätta tillämpningen av detta avtal.

Artikel 22

Uppsägning

Endera avtalsslutande part får säga upp detta avtal genom skriftlig underrättelse till den andra parten. Uppsägningen blir gällande ett år från den dag då den andra parten mottog sådan underrättelse på diplomatisk väg.

Article 20

Compatibility with Other Treaties

Assistance and procedures set forth in this Treaty shall not prevent either Contracting Party from granting assistance to the other Party through the provisions of other applicable international agreements or through the provisions of its national laws. The Parties may also provide assistance pursuant to any bilateral arrangement, agreement, or practice that may be applicable.

Article 21

Consultation

The Central Authorities of the Contracting Parties shall consult, at times mutually agreed to by them, to promote the most effective use of this Treaty. The Central Authorities may also agree on such practical measures as may be necessary to facilitate the implementation of this Treaty.

Article 22

Termination

Either Contracting Party may terminate this Treaty by means of written notice to the other Party. Termination shall take effect one year after the date upon which the other Party has received such notice through the diplomatic channel.

Bilaga 2

Formulär A

INTYG OM AFFÄRSHANDLINGAR

Jag, _____(namn)_____, intygar under laga ansvar för osann utsaga eller osant intygande att jag är anställd av/knuten till

_____ (namnet på företaget från vilket handlingar begärs) _____ med ställning

som _____ (ställning eller titel) _____.

Vidare intygar jag att varje handling som fogats till denna är en handling i förvar hos _____ (namnet på företaget från vilket handlingar begärs) _____.

Vidare intygar jag att:

- 1 dessa handlingar utfärdades, vid eller i nära anslutning till den tidpunkt då de omständigheter inträffade som skildras, av (eller från uppgifter som förmedlats av) en person med kännedom om dessa omständigheter,
- 2 dessa handlingar upprättats inom ramen för en reguljärt driven affärsrörelse,
- 3 det är regelbunden praxis i affärsverksamheten att upprätta sådana handlingar, samt
- 4 om någon handling inte utgör originalet, den är en kopia av originalet.

_____ (underskrift) _____

_____ (datum för underskrift) _____

_____ (plats för underskrift) _____

Formulär A - 1

INTYG OM AVSAKNADEN AV AFFÄRSHANDLINGAR

Jag, _____^(namn)_____, intygar under laga ansvar för osann utsaga eller osant intygande att jag är anställd av/knuten till

_____ (namnet på företaget från vilket handlingar begärs) _____

med ställning som _____ (ställning eller titel) _____.

Till följd av min anställning i/anknytning till ovan nämnda företag känner jag till affärshandlingarna det bevarar. Företaget bevarar handlingar som är:

- 1 utfärdade, vid eller i anslutning till den tidpunkt då omständigheter inträffade som skildras, av (eller från uppgifter som förmedlats av) en person med kännedom om dessa omständigheter,
- 2 upprättade inom ramen för en reguljärt driven affärsrörelse, och
- 3 som det är regelbunden praxis i affärsverksamheten att upprätta.

Bland handlingar som på detta sätt upprättats är handlingar från individer och enheter som har konto hos eller på annat sätt driver handel med ovan nämnda företag. Jag har gjort eller låtit göra omsorgsfulla efterforskningar bland dessa handlingar. Inga handlingar ha påträffats som återspeglar någon affärsverksamhet mellan företaget och följande individer och enheter:

Om företaget hade haft ett konto som ombud för eller deltagit i en affärsuppörelse med någon av de förut nämnda personerna eller enheterna skulle dess affärshandlingar återspegla detta förhållande.

_____ (underskrift) _____

_____ (datum för underskrift) _____

_____ (plats för underskrift) _____

Formulär B

INTYG GÄLLANDE ALLMÄNNA HANDLINGAR

Jag, _____ (namn) _____, intyggar under laga ansvar för osann utsaga eller osant intygande att:

a) _____ (namnet på den offentliga myndigheten) _____

är en offentlig myndighet i Sverige enligt svensk lag bemyndigad att förvara allmänna handlingar, som skildrar förhållanden som enligt lag skall upptecknas och dokumenteras eller tas om hand för förvaring,

b) min ställning i ovan nämnda offentliga myndighet är

_____ (officiell titel) _____,

c) jag i min officiella egenskap har låtit framställa sanna och riktiga kopior av handlingar som förvaras hos denna offentliga myndighet, samt

d) dessa kopior beskrivs nedan och bifogas.

Beskrivning av handlingar:

_____ (underskrift) _____

_____ (datum för underskrift) _____

_____ (plats för underskrift) _____

INTYG GÄLLANDE AVSAKNADEN AV ALLMÄNNA HANDLINGAR

Jag, ______(namn)_____, intygar under laga ansvar för osann utsaga eller osant intygande att:

1 ______(namnet på den offentliga myndigheten)_____

är en offentlig myndighet i Sverige enligt svensk lag bemyndigad att förvara allmänna handlingar som skildrar förhållanden som enligt lag skall upptecknas och dokumenteras eller tas om hand för förvaring,

2 handlingar av det slag som beskrivs nedan skildrar förhållanden som enligt lag skall upptecknas och dokumenteras eller tas om hand för förvaring och att sådana förhållanden regelbundet dokumenteras eller tas om hand för förvaring av ovan nämnda offentliga myndighet,

3 min ställning i ovan nämnda offentliga myndighet är

______(officiell titel)_____

4 jag har i min officiella egenskap gjort eller låtit göra omsorgsfulla efterforskningar bland ovan nämnda offentliga myndighets handlingar efter nedan beskrivna handlingar, och

5 inga sådana handlingar har där påträffats.

Beskrivning av handlingar:

______(underskrift)_____

______(datum för underskrift)_____

______(plats för underskrift)_____

INTYG RÖRANDE BESLAGTAGNA FÖREMÅL

Jag, _____ (namn) _____, intygar under laga ansvar för osann utsaga
eller osant intygande att min ställning inom

_____ (offentlig myndighet) _____ i Sverige är

_____ (officiell titel) _____.

Jag mottog de nedan angivna föremålen i förvar från

_____ (namnet på personen) _____ den _____ (datum) _____

i _____ (ort) _____.

De är nu i samma skick som när jag mottog dem (eller, om i annat
skick, i det skick som anges nedan).

Beskrivning av föremål:

Förändringar i skick under mitt förvar:

Officiellt sigill

_____ (underskrift) _____

_____ (datum för underskrift) _____

_____ (plats för underskrift) _____

Bilaga 3: Avtal om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater

INNEHÅLL

Ingress	
Artikel 1	Mål och syfte
Artikel 2	Definitioner
Artikel 3	Tillämpningsområde för detta avtal i förhållande till bilaterala utlämningsavtal med medlemsstater
Artikel 4	Brott som kan leda till utlämning
Artikel 5	Översändande av och vidimering av handlingar
Artikel 6	Översändande av framställningar om provisoriskt anhållande
Artikel 7	Översändande av handlingar efter provisoriskt anhållande
Artikel 8	Kompletterande information
Artikel 9	Tillfälligt överlämnande
Artikel 10	Framställningar om utlämning eller överlämnande som görs av flera stater
Artikel 11	Förenklade utlämningsförfaranden
Artikel 12	Transitering
Artikel 13	Dödsstraff
Artikel 14	Känslig information i en framställning
Artikel 15	Samråd
Artikel 16	Tidsmässig tillämpning
Artikel 17	Icke-avvikelse
Artikel 18	Framtida bilaterala utlämningsavtal med medlemsstater
Artikel 19	Utsedd myndighet och underrättelse
Artikel 20	Territoriell tillämpning
Artikel 21	Översyn
Artikel 22	Ikraftträdande och upphörande

Förklarande not

EUROPEISKA UNIONEN OCH AMERIKAS FÖRENTA STATER,

SOM ÖNSKAR att ytterligare underlätta samarbetet mellan Europeiska unionens medlemsstater och Amerikas förenta stater,

SOM ÖNSKAR bekämpa brottslighet på ett effektivare sätt för att skydda sina demokratiska samhällen och gemensamma värderingar,

SOM VEDERBÖRLIGEN BEAKTAR den enskildes rättigheter och rättsstatsprincipen,

SOM BEAKTAR de garantier i sina respektive rättssystem som ger utlämnade personer rätt till en rättvis rättegång, inbegripet rätt att rannsakas av en opartisk domstol inrättad i enlighet med lagstiftningen,

SOM ÖNSKAR ingå ett avtal om utlämning av brottslingar,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

*Artikel 1***Mål och syfte**

De avtalsslutande parterna förpliktar sig att, i enlighet med bestämmelserna i detta avtal, förbättra samarbetet inom ramen för tillämpliga relationer för utlämning av brottslingar mellan medlemsstaterna och Amerikas förenta stater.

*Artikel 2***Definitioner**

1. *Avtalsslutande parter*: Europeiska unionen och Amerikas förenta stater.
2. *Medlemsstat*: en medlemsstat i Europeiska unionen.
3. *Justitieministerium*: beträffande Amerikas förenta stater United States Department of Justice, och beträffande en medlemsstat dess justitieministerium, med undantag för om det i en medlemsstat är en myndighet som motsvarar riksåklagaren som fullgör de funktioner som beskrivs i artiklarna 3, 5, 6, 8 eller 12 och denna myndighet kan utses att fullgöra de funktioner som anges i artikel 19 i justitieministeriets ställe, såvida inte Förenta staterna och den berörda medlemsstaten enas om att utse en annan myndighet.

*Artikel 3***Tillämpningsområde för detta avtal i förhållande till bilaterala utlämningsavtal med medlemsstater**

1. Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, och Amerikas förenta stater skall se till att bestämmelserna i detta avtal tillämpas i förhållande till de bilaterala utlämningsavtal mellan medlemsstaterna och Amerikas förenta stater som är i kraft dagen för detta avtals ikraftträdande, på följande villkor:

- a) Artikel 4 skall tillämpas i stället för bilaterala avtalsbestämmelser som tillåter utlämning endast för vissa bestämda brott enligt en förteckning.
- b) Artikel 5 skall tillämpas i stället för bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar översändande, bestyrkande, vidimering eller legalisering av en framställning om utlämning och underlag som översänds av den ansökande staten.
- c) Artikel 6 skall tillämpas i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som tillåter direkt översändande av framställningar om provisoriskt anhållande mellan United States Department of Justice och den berörda medlemsstatens justitieministerium.
- d) Artikel 7 skall tillämpas utöver bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar översändande av framställningen om utlämning.

e) Artikel 8 skall tillämpas i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar tillhandahållande av kompletterande information; i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som specificerar vilken kanal som skall användas, skall även punkt 2 i den artikeln tillämpas.

f) Artikel 9 skall tillämpas i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som tillåter tillfälligt överlämnande av personer som är föremål för rättsliga förfaranden eller avtjänar ett straff i den anmodade staten.

g) Artikel 10 skall, utom då något annat stadgas i artikeln, tillämpas i stället för, eller i avsaknad av, bilaterala avtalsbestämmelser som gäller beslut om flera framställningar om utlämning av samma person.

h) Artikel 11 skall tillämpas i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som tillåter avstående från utlämningsförfaranden eller förenklade utlämningsförfaranden.

i) Artikel 12 skall tillämpas i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar transitering; i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som specificerar förfarandet för icke planerad landning av luftfartyg, skall även punkt 3 i den artikeln tillämpas.

j) Artikel 13 får tillämpas av den anmodade staten i stället för, eller i avsaknad av, bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar dödsstraff.

k) Artikel 14 skall tillämpas i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar behandling av känslig information i en framställning.

2. a) Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, skall se till att varje medlemsstat bekräftar att dess gällande bilaterala utlämningsavtal med Amerikas förenta stater skall tillämpas på det sätt som anges i denna artikel, i ett skriftligt instrument mellan medlemsstaten och Amerikas förenta stater.

b) Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, skall se till att nya medlemsstater som ansluter sig till Europeiska unionen efter detta avtals ikraftträdande och som har bilaterala utlämningsavtal med Amerikas förenta stater vidtar de åtgärder som avses i led a.

c) De avtalsslutande parterna skall sträva efter att fullfölja det förfarande som anges i led b före den beräknade anslutningen av en ny medlemsstat, eller snarast möjligt därefter. Europeiska unionen skall till Amerikas förenta stater meddela dagen för den nya medlemsstatens anslutning.

3. Om det förfarande som anges i punkt 2 b inte har slutförts dagen för anslutningen, skall bestämmelserna i detta avtal gälla i förbindelserna mellan den nya medlemsstaten och Amerikas förenta stater från och med den dag då de har underrättat varandra och Europeiska unionen om att de har avslutat sina interna förfaranden i detta syfte.

*Artikel 4***Brott som kan leda till utlämning**

1. Ett brott skall kunna leda till utlämning om det enligt den ansökande och den anmodade statens lagstiftning bestraffas med frihetsstraff vars maximilängd överskrider ett år, eller med en strängare påföljd. Ett brott skall även kunna leda till utlämning om brottet består i ett försök till, eller stämpling till, eller medverkan till ett brott som kan leda till utlämning. Om framställningen gäller verkställighet av domen mot en person som befunnits skyldig till ett brott som kan leda till utlämning, skall den del av frihetsstraffet som ännu inte avtjänats vara minst fyra månader.

2. Om utlämning beviljas för ett brott som kan leda till utlämning, skall utlämning även beviljas för ett annat brott som anges i framställningen om det sistnämnda brottet bestraffas med ett års frihetsstraff eller lägre, under förutsättning att alla andra krav för utlämning är uppfyllda.

3. Vid tillämpning av denna artikel skall ett brott betraktas som ett brott som kan leda till utlämning

- a) oavsett om brottet enligt lagstiftningen i den ansökande och i den anmodade staten tillhör samma brottskategori eller beskrivs med samma terminologi,
- b) oavsett om det i Amerikas förenta staters federala lagstiftning för detta brott krävs att man påvisar till exempel transport mellan delstater eller användning av post eller andra hjälpmedel som berör handeln mellan delstater eller utrikes-handeln, eftersom detta endast är av betydelse för att ge behörighet åt en federal domstol i Amerikas förenta stater, samt
- c) i brottmål som rör skatter, tullar, valutakontroll och import eller export av varor, oavsett om det i den ansökande och i den anmodade statens lagstiftning föreskrivs samma typer av skatter, tullar eller kontroller av valuta, eller av import eller export av samma typer av varor.

4. Om brottet har begåtts utanför den ansökande statens territorium, skall utlämning beviljas med förbehåll för de övriga tillämpliga kraven för utlämning, om den anmodade statens lagstiftning föreskriver straff för ett brott som begåtts utanför dess territorium under liknande omständigheter. Om den anmodade statens lagstiftning inte föreskriver straff för ett brott som begåtts utanför dess territorium under liknande omständigheter, får den verkställande myndigheten i den anmodade staten skönmässigt bevilja utlämning under förutsättning att samtliga andra tillämpliga krav för utlämning är uppfyllda.

*Artikel 5***Översändande av och vidimering av handlingar**

1. Framställningar om utlämning och handlingar som stöder dessa skall översändas på diplomatisk väg, inbegripet översändande enligt artikel 7.

2. Handlingar som är försedda med certifikat eller sigill från justitieministeriet eller det ministerium som ansvarar för utrikespolitiken i den ansökande staten, skall godtas vid utlämningsförfaranden i den anmodade medlemsstaten utan ytterligare certifiering, bestyrkande, vidimering eller annan legalisering.

*Artikel 6***Översändande av framställningar om provisoriskt anhållande**

Framställningar om provisoriskt anhållande får, som ett alternativ till den diplomatiska vägen, översändas direkt mellan justitieministerierna i den ansökande och den anmodade staten. Vägen över Internationella kriminalpolisorganisationen (Interpol) får också användas för att översända en sådan framställning.

*Artikel 7***Översändande av handlingar efter provisoriskt anhållande**

1. Om den person vars utlämning begärs är provisoriskt anhållen i den anmodade staten, får den ansökande staten uppfylla sin förpliktelse att översända framställningen om utlämning och de handlingar som stöder denna på diplomatisk väg i enlighet med artikel 5.1 genom att lämna in framställningen och de handlingar som stöder denna till den anmodade statens ambassad i den ansökande staten. I detta fall skall det datum ambassaden mottog en sådan framställning anses vara det datum den anmodade staten mottog framställningen för tillämpningen av eventuella tidsfrister som skall iaktas enligt det tillämpliga utlämningsfördraget, för att personen skall kunna hållas i fortsatt förvar.

2. Om en medlemsstat vid tidpunkten för detta avtals under-tecknande på grund av den etablerade nationella rättstraditionen som är tillämplig vid den tidpunkten, inte kan vidta de åtgärder som avses i punkt 1, skall denna artikel inte vara tillämplig förrän den medlemsstaten och Amerikas förenta stater enas om att så skall ske genom utväxling av en diplomatisk not.

*Artikel 8***Kompletterande information**

1. Den anmodade staten får kräva att den ansökande staten lämnar ytterligare information inom en rimlig tidsfrist som den anmodade staten fastställer, om den anser att den information som lämnats som stöd för framställningen om utlämning inte är tillräcklig för att uppfylla kraven i det tillämpliga utlämningsavtalet.

2. Sådan kompletterande information får begäras och lämnas direkt mellan justitieministerierna i de berörda staterna.

*Artikel 9***Tillfälligt överlämnande**

Om en framställning om utlämning beviljas när det gäller en person som är föremål för ett rättsligt förfarande eller avtjänar ett straff i den anmodade staten, kan den staten tillfälligt överlämna personen till den ansökande staten för att lagföras.

Den överlämnade personen skall hållas i förvar i den ansökande staten och skall återbördas till den anmodade staten när förfarandena mot honom/henne har avslutats, i enlighet med villkor som skall fastställas genom ömsesidig överenskommelse mellan den ansökande och den anmodade staten. Den tid som har tillbringats i förvar på den ansökande statens territorium under lagföring i den staten får dras av från den strafftid som återstår att avtjäna i den anmodade staten.

*Artikel 10***Framställningar om utlämning eller överlämnande som görs av flera stater**

1. Om den anmodade staten mottar framställningar från den ansökande staten och från någon annan stat eller andra stater om utlämning av samma person, antingen för samma brott eller för olika brott, skall den verkställande myndigheten i den anmodade staten avgöra till vilken stat den skall utlämna personen, om den beslutar att över huvud taget utlämna personen.

2. Om en anmodad medlemsstat mottar en framställning om utlämning från Amerikas förenta stater och en framställning om överlämnande i enlighet med den europeiska arresteringsordern av samma person, antingen för samma brott eller för olika brott, skall den behöriga myndigheten i den anmodade medlemsstaten avgöra till vilken stat den skall utlämna personen, om den beslutar att över huvud taget utlämna personen. För detta ändamål skall den behöriga myndigheten vara den anmodade medlemsstatens verkställande myndighet, om beslut om konkurrerande framställningar fattas av den myndigheten i enlighet med det gällande bilaterala utlämningsavtalet mellan Amerikas förenta stater och medlemsstaten. Om det bilaterala utlämningsavtalet inte innehåller några bestämmelser om detta skall den behöriga myndigheten utses av den berörda medlemsstaten i enlighet med artikel 19.

3. När den anmodade staten fattar sitt beslut i enlighet med punkterna 1 och 2 skall den beakta alla relevanta omständigheter, även, men inte uteslutande, omständigheter som anges i tillämpligt utlämningsavtal, och om de inte anges där, följande omständigheter:

- a) Huruvida framställningarna gjorts i enlighet med ett avtal.
- b) De orter där de enskilda brotten begicks.
- c) De ansökande staternas respektive intressen.
- d) Brottnens svårhetsgrad.
- e) Offrets nationalitet.

f) Möjligheten till utlämning på ett senare stadium mellan de ansökande staterna.

g) Den kronologiska ordning i vilken framställningarna från de ansökande staterna mottogs.

*Artikel 11***Förenklade utlämningsförfaranden**

Om den eftersökte samtycker till att överlämnas till den ansökande staten, får den anmodade staten i enlighet med de principer och förfaranden som gäller i dess rättssystem överlämna honom/henne så snabbt som möjligt utan ytterligare förfaranden. Den eftersöktes samtycke kan innefatta att han/ hon går med på att avstå från skydd under specialitetsregeln.

*Artikel 12***Transitering**

1. En medlemsstat får tillåta transport genom sitt territorium av en person som skall överlämnas till Amerikas förenta stater av tredje stat, eller av Amerikas förenta stater till tredje stat. Amerikas förenta stater får tillåta transport genom sitt territorium av en person som skall överlämnas till en medlemsstat av tredje stat, eller av en medlemsstat till tredje stat.

2. En framställning om transitering skall göras på diplomatisk väg eller direkt mellan United States Department of Justice och den berörda medlemsstatens justitieministerium. Vägen över Interpol får också användas för att översända en sådan framställning. Framställningen skall innehålla en beskrivning av den person som transporteras och en kort redogörelse för fallet. Personen skall under transiteringen hållas i förvar.

3. Tillstånd krävs inte när flygtransport används och ingen landning på transiteringsstatens territorium planeras. Om en icke planerad landning sker, kan den stat i vilken den icke planerade landningen sker kräva en framställning om transitering i enlighet med punkt 2. Alla åtgärder som är nödvändiga för att hindra personen från att rymma skall vidtas tills transiteringen verkställs, om framställningen om transitering mottas inom 96 timmar efter den icke planerade landningen.

*Artikel 13***Dödsstraff**

Om det brott för vilket utlämning begärs är belagt med dödsstraff enligt lagstiftningen i den ansökande staten men inte enligt lagstiftningen i den anmodade staten, får den anmodade staten bevilja utlämning på villkor att den eftersökte inte skall ådömas dödsstraff, eller, om den ansökande staten av formella skäl inte kan uppfylla detta villkor, på villkor att dödsstraff som utdömts inte skall verkställas. Om den ansökande staten godtar utlämning med förbehåll för villkoren enligt denna artikel, skall den anses uppfylla villkoren för utlämning. Om den ansökande staten inte godtar villkoren, får framställningen om utlämning avslås.

*Artikel 14***Känslig information i en framställning**

Om den ansökande staten överväger att överlämna särskilt känslig information som stöd för sin framställning om utlämning, kan den samråda med den anmodade staten för att avgöra i vilken utsträckning det är möjligt för den anmodade staten att skydda informationen. Om den anmodade staten inte kan skydda informationen på det sätt som den ansökande staten eftersträvar, får den ansökande staten avgöra huruvida informationen skall överlämnas trots detta.

*Artikel 15***Samråd**

De avtalsslutande parterna skall i förekommande fall samråda för att möjliggöra att detta avtal utnyttjas så effektivt som möjligt och även för att underlätta lösningen av tvister om tolkningen eller tillämpningen av avtalet.

*Artikel 16***Tidsmässig tillämpning**

1. Detta avtal skall tillämpas på brott som begås såväl före som efter avtalets ikraftträdande.

2. Detta avtal skall tillämpas på framställningar om utlämning som görs efter avtalets ikraftträdande. Artiklarna 4 och 9 skall emellertid tillämpas på framställningar som inte har avgjorts i en anmodad stat vid den tidpunkt då avtalet träder i kraft.

*Artikel 17***Icke-avvikelse**

1. Detta avtal skall inte hindra den anmodade staten att åberopa skäl för vägran rörande en omständighet som inte regleras av detta avtal men som omfattas av ett gällande bilateralt utlämningsavtal mellan en medlemsstat och Amerikas förenta stater.

2. Om de konstitutionella principerna, eller de bindande slutliga rättsliga avgörandena, i den anmodade staten utgör ett hinder för staten att fullgöra sin skyldighet till utlämning och detta avtal eller det gällande bilaterala avtalet inte tillhandahåller någon lösning i ärendet, skall samråd äga rum mellan den anmodade och den ansökande staten.

*Artikel 18***Framtida bilaterala utlämningsavtal med medlemsstater**

Detta avtal skall inte utesluta att bilaterala avtal mellan en medlemsstat och Amerikas förenta stater ingås efter detta avtals ikraftträdande, förutsatt att de är förenliga med detta avtal.

*Artikel 19***Utsedd myndighet och underrättelse**

Europeiska unionen skall underrätta Amerikas förenta stater om vilken myndighet som utsetts enligt artikel 2.3 och artikel 10.2, innan den utväxling av skriftliga instrument som avses i artikel 3.2 äger rum mellan medlemsstaterna och Amerikas förenta stater.

*Artikel 20***Territoriell tillämpning**

1. Detta avtal skall

a) gälla för Amerikas förenta stater,

b) när det gäller Europeiska unionen

— gälla för medlemsstaterna,

— gälla för territorier för vilkas yttre förbindelser en medlemsstat ansvarar, eller länder som inte är medlemsstater men för vilka en medlemsstat har andra skyldigheter avseende yttre förbindelser, om de avtalsslutande parterna enas om detta genom utväxling av en diplomatisk not som vederbörligen bekräftas av den berörda medlemsstaten.

2. Tillämpningen av detta avtal på ett territorium eller land till vilket utvidgning har ägt rum i enlighet med punkt 1 b, kan avslutas sex månader i förväg av endera avtalsslutande parten genom en skriftlig anmälan på diplomatisk väg till den andra avtalsslutande parten, som vederbörligen bekräftas av den berörda medlemsstaten och Amerikas förenta stater.

*Artikel 21***Översyn**

De avtalsslutande parterna har enats om att genomföra en översyn av detta avtal när det är nödvändigt, och under alla omständigheter senast fem år efter dess ikraftträdande. Översynen skall i synnerhet röra avtalets genomförande i praktiken och kan även omfatta sådana frågor som vilka konsekvenser innehållet i detta avtal, inklusive artikel 10, får för Europeiska unionens vidare utveckling.

*Artikel 22***Ikraftträdande och upphörande**

1. Detta avtal träder i kraft den första dagen efter den tredje månaden efter den dag då de avtalsslutande parterna har utväxlat instrument som anger att de har avslutat sina interna förfaranden i detta syfte. Dessa instrument skall även ange att de åtgärder som anges i artikel 3.2 har avslutats.

2. En avtalsslutande part kan säga upp avtalet när som helst genom en skriftlig anmälan till den andra parten, varvid uppsägningen får verkan sex månader efter dagen för anmälan.

Till bevis härpå har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta avtal.

Som skedde i Washington D.C. den tjugofemte juni tjugohundratre i två exemplar på danska, engelska, finska, franska, grekiska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska, svenska och tyska språken, vilka alla texter är lika giltiga.

Por la Unión Europea

For Den Europæiske Union

Für die Europäische Union

Για την Ευρωπαϊκή Ένωση

For the European Union

Pour l'Union européenne

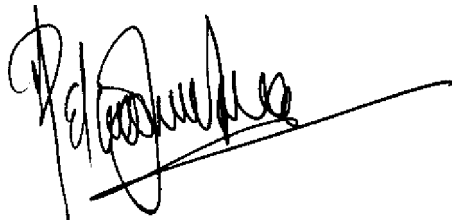
Per l'Unione europea

Voor de Europese Unie

Pela União Europeia

Euroopan unionin puolesta

På Europeiska unionens vägnar

Por los Estados Unidos de América

For Amerikas Forenede Stater

Für die Vereinigten Staaten von Amerika

Για τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής

For the United States of America

Pour les États-Unis d'Amérique

Per gli Stati Uniti d'America

Voor de Verenigde Staten van Amerika

Pelos Estados Unidos da América

Amerikan yhdysvaltojen puolesta På

Amerikas förenta staters vägnar

Förklarande not om avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater

Denna förklarande not återspeglar överenskommelser mellan de avtalsslutande parterna om tillämpningen av vissa bestämmelser i avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater (nedan kallat "avtalet").

Beträffande artikel 10

Artikel 10 är inte avsedd att påverka förpliktelsema för de stater som är parter i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen och inte heller att påverka Amerikas förenta staters rättigheter i egenskap av stat som inte är part när det gäller Internationella brottmålsdomstolen.

Beträffande artikel 18

I artikel 18 föreskrivs det att detta avtal inte skall utesluta att bilaterala avtal mellan en medlemsstat och Amerikas förenta stater ingås efter detta avtals ikraftträdande, förutsatt att de är förenliga med detta avtal.

Om någon bestämmelse i detta avtal ger upphov till en tillämpningssvårighet för antingen en eller flera medlemsstater eller Amerikas förenta stater bör en sådan svårighet i första hand om möjligt lösas genom samråd mellan den eller de berörda medlemsstaterna och Amerikas förenta stater, eller, om så är lämpligt, genom de samrådsförfaranden som anges i detta avtal. När det inte är möjligt att hantera en sådan tillämpningssvårighet uteslutande genom samråd, är det förenligt med avtalet att låta framtida bilaterala avtal mellan den eller de berörda medlemsstaterna och Amerikas förenta stater fastställa en operativt genomförbar alternativ reglering som uppnår syftet med den särskilda bestämmelse i förhållande till vilken svårigheten har uppstått.

Bilaga 4: Avtal om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater

INNEHÅLL

Artikel	1	Mål och syfte
Artikel	2	Definitioner
Artikel	3	Tillämpningsområde för detta avtal i förhållande till bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp med medlemsstater och om sådana avtal saknas
Artikel	4	Identifiering av bankinformation
Artikel	5	Gemensamma utredningsgrupper
Artikel	6	Videokonferens
Artikel	7	Påskyndat översändande av framställningar
Artikel	8	Ömsesidig rättslig hjälp till administrativa myndigheter
Artikel	9	Begränsningar av användningen för att skydda personuppgifter och andra uppgifter
Artikel	10	Den ansökande statens begäran om sekretess
Artikel	11	Samråd
Artikel	12	Tidsmässig tillämpning
Artikel	13	Icke-avvikelse
Artikel	14	Framtida bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp som ingås med medlemsstater
Artikel	15	Utsedd myndighet och underrättelse
Artikel	16	Territoriell tillämpning
Artikel	17	Översyn
Artikel	18	Ikraftträdande och upphörande

Förklarande not

EUROPEISKA UNIONEN OCH AMERIKAS FÖRENTA STATER,

SOM ÖNSKAR att ytterligare underlätta samarbetet mellan Amerikas förenta stater och Europeiska unionens medlemsstater,

SOM ÖNSKAR bekämpa brottslighet på ett effektivare sätt för att skydda sina demokratiska samhällen och gemensamma värderingar,

SOM VEDERBÖRLIGEN BEAKTAR den enskildes rättigheter och rättsstatsprincipen,

SOM BEAKTAR de garantier i sina respektive rättssystem som ger en åtalad person rätt till en rättvis rättegång, inbegripet rätt att rannsakas av en opartisk domstol inrättad i enlighet med lagstiftningen,

SOM ÖNSKAR ingå ett avtal om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

*Artikel 1***Mål och syfte**

De avtalsslutande parterna förpliktar sig att, i enlighet med bestämmelserna i detta avtal, förbättra samarbetet och ömsesidig rättslig hjälp.

*Artikel 2***Definitioner**

1. *avtalsslutande parter*: Europeiska unionen och Amerikas förenta stater.
2. *medlemsstat*: en medlemsstat i Europeiska unionen.

*Artikel 3***Tillämpningsområde för detta avtal i förhållande till bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp med medlemsstater och om sådana avtal saknas**

1. Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, och Amerikas förenta stater skall se till att bestämmelserna i detta avtal tillämpas i förhållande till de bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp mellan medlemsstaterna och Amerikas förenta stater som är i kraft dagen för detta avtals ikraftträdande, på följande villkor:

- a) Artikel 4 skall tillämpas för att göra det möjligt att identifiera konton och ekonomiska transaktioner utöver det bemyndigande som redan föreskrivs enligt bestämmelserna i bilaterala avtal.
- b) Artikel 5 skall tillämpas för att tillåta upprättande av och verksamhet för gemensamma utredningsgrupper utöver det bemyndigande som redan föreskrivs enligt bestämmelserna i bilaterala avtal.
- c) Artikel 6 skall tillämpas för att tillåta upptagning av vittnesmål från en person i den anmodade staten genom användning av videoöverföringsteknik mellan den ansökande och de anmodade staterna utöver det bemyndigande som redan föreskrivs enligt bestämmelserna i bilaterala avtal.

d) Artikel 7 skall tillämpas för att göra det möjligt att använda snabba kommunikationsmedel utöver det bemyndigande som redan föreskrivs enligt bestämmelserna i bilaterala avtal.

e) Artikel 8 skall tillämpas för att tillåta ömsesidig rättslig hjälp till de berörda administrativa myndigheterna utöver det bemyndigande som redan föreskrivs enligt bestämmelserna i bilaterala avtal.

f) Med förbehåll för artikel 9.4 och 9.5 skall artikel 9 tillämpas i stället för, eller i avsaknad av, bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar begränsningar av användningen av information eller bevismaterial som lämnas till den ansökande staten och som reglerar villkoren för eller vägran att lämna hjälp på grunder som rör dataskydd.

g) Artikel 10 skall tillämpas i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar under vilka omständigheter en ansökande stat kan ansöka om att få framställningen belagd med sekretess.

2. a) Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, skall se till att varje medlemsstat bekräftar att dess gällande bilaterala avtal med Amerikas förenta stater om ömsesidig rättslig hjälp skall tillämpas på det sätt som anges i denna artikel, i ett skriftligt instrument mellan medlemsstaten och Amerikas förenta stater.

b) Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, skall se till att nya medlemsstater som ansluter sig till Europeiska unionen efter detta avtals ikraftträdande och som har bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp med Amerikas förenta stater vidtar de åtgärder som avses i led a.

c) De avtalsslutande parterna skall sträva efter att fullfölja det förfarande som anges i led b före den beräknade anslutningen av en ny medlemsstat, eller snarast möjligt därefter. Europeiska unionen skall till Amerikas förenta stater meddela dagen för den nya medlemsstatens anslutning.

3. a) Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, och Amerikas förenta stater skall även se till att bestämmelserna i detta avtal tillämpas i avsaknad av ett gällande bilateralt avtal om ömsesidig rättslig hjälp mellan en medlemsstat och Amerikas förenta stater.

b) Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, skall se till att sådana medlemsstater i ett skriftligt instrument mellan den berörda medlemsstaten och Amerikas förenta stater bekräftar tillämpningen av bestämmelserna i detta avtal.

c) Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, skall se till att de nya medlemsstater som ansluter sig till Europeiska unionen efter detta avtals ikraftträdande och som inte har bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp med Förenta staterna vidtar de åtgärder som avses i led b.

4. Om det förfarande som avses i punkterna 2 b och 3 c inte har slutförts dagen för anslutningen, skall bestämmelserna i detta avtal gälla i förbindelserna mellan Amerikas förenta stater och den nya medlemsstaten från och med den dag de har underrättat varandra och Europeiska unionen om att deras interna förfaranden i detta syfte har slutförts.

5. De avtalsslutande parterna är eniga om att syftet med detta avtal endast är ömsesidig rättslig hjälp mellan de berörda staterna. Bestämmelserna i detta avtal medför inga rättigheter för en enskild person att erhålla, undertrycka eller utesluta bevis eller förhindra att en framställning verkställs, inte heller att utöka eller begränsa rättigheter som annars skulle gälla enligt nationell lagstiftning.

Artikel 4

Identifiering av bankinformation

1. a) Den anmodade staten skall, i överensstämmelse med villkoren i denna artikel, efter en framställning från den ansökande staten snabbt förvissa sig om huruvida bankerna på den anmodade statens territorium innehar information om huruvida en identifierad fysisk eller juridisk person som misstänks eller anklagas för ett brott är innehavare av ett eller flera bankkonton. Den anmodade staten skall genast meddela den ansökande staten resultaten av sina undersökningar.
 - b) De åtgärder som avses i led a kan även vidtas för att identifiera
 - i) information som rör fysiska eller juridiska personer som fällt för eller på annat sätt varit inblandade i brott,
 - ii) information som andra finansinstitut än banker innehar, eller
 - iii) ekonomiska transaktioner utan samband med konton.
2. En framställning om information enligt punkt 1 skall innehålla följande:
- a) Identiteten på den fysiska eller juridiska person som är relevant för att finna kontona eller transaktionerna.
 - b) Tillräcklig information för att den behöriga myndigheten i den anmodade staten
 - i) skäligen skall kunna misstänka att den berörda fysiska eller juridiska personen är inblandad i brott och att banker eller annat finansinstitut än bank på den anmodade statens territorium kan inneha den begärda informationen, och
 - ii) skall kunna anta att den information som eftersträvas gäller brottsutredningen eller lagföringen.
 - c) I möjligaste mån information om vilken bank eller annat finansinstitut än bank som kan beröras och annan tillgänglig information som kan bidra till att minska utredningens omfattning.

3. Framställningar om hjälp enligt denna artikel skall översändas mellan

- a) de centrala myndigheter som ansvarar för ömsesidig rättslig hjälp i medlemsstaterna eller de nationella myndigheter i medlemsstaterna som ansvarar för att utreda eller beivra brott och som har utsetts i enlighet med artikel 15.2, och
- b) de nationella myndigheter i Förenta staterna som ansvarar för att utreda eller beivra brott och som har utsetts i enlighet med artikel 15.2.

Efter ikraftträdandet av detta avtal får de avtalsslutande parterna genom utväxling av diplomatiska noter enas om att ändra de kanaler genom vilka framställningar enligt denna artikel görs.

4. a) Med förbehåll för led b får en stat enligt artikel 15 inskränka sin skyldighet att lämna hjälp enligt denna artikel till följande:
 - i) Straffbara brott enligt såväl den anmodade som den ansökande statens lagstiftning.
 - ii) Brott som medför en påföljd som innebär frihetsstraff eller annan frihetsberövande åtgärd på minst fyra år i den ansökande staten och minst två år i den anmodade staten.
 - iii) Angivna grova straffbara brott enligt såväl den anmodade som den ansökande statens lagstiftning.
- b) En stat som inskränker sin skyldighet enligt led a ii eller a iii skall åtminstone möjliggöra identifiering av konton som kopplas till terroristverksamhet och tvätt av vinning som skapats genom omfattande grov brottslig verksamhet som är straffbar enligt såväl den anmodade som den ansökande statens lagstiftning.

5. Hjälp får inte vägras enligt denna artikel med hänvisning till banksekretess.

6. Den anmodade staten skall besvara en framställning om att uppvisa förteckning över konton eller transaktioner som identifierats enligt denna artikel i överensstämmelse med bestämmelserna i det tillämpliga avtal om ömsesidig rättslig hjälp som är i kraft mellan de berörda staterna eller, i avsaknad av ett sådant avtal, i överensstämmelse med kraven i dess nationella lagstiftning.

7. De avtalsslutande parterna skall vidta åtgärder för att undvika att anmodade stater åläggs mycket stora bördor genom denna artikel. Om resultatet ändå blir mycket stora bördor för den anmodade staten, inbegripet för banker eller genom användning av de kommunikationskanaler som anges i denna artikel, skall de avtalsslutande parterna omedelbart samråda för att underlätta tillämpningen av denna artikel och även för att vidta de åtgärder som kan krävas för att minska aktuella och framtida bördor.

Artikel 5

Gemensamma utredningsgrupper

1. De avtalsslutande parterna skall, i den utsträckning de inte redan har gjort detta, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att möjliggöra att gemensamma utredningsgrupper kan inrättas och verka på varje medlemsstats respektive Amerikas förenta staters territorium, i syfte att underlätta brottsutredningar eller straffrättsliga förfaranden som berör en eller flera medlemsstater och Amerikas förenta stater, om den berörda medlemsstaten eller Amerikas förenta stater anser det vara lämpligt.

2. De förfaranden enligt vilka gruppen skall fungera, t.ex. sammansättning, varaktighet, plats, organisation, uppgifter, syfte samt villkor för deltagande av medlemmar från en medlemsstat i utredningar som sker på en annan medlemsstats territorium, skall överenskommas mellan de berörda behöriga myndigheter som ansvarar för utredning eller beivrande av brott, så som fastställs av de respektive berörda staterna.

3. De berörda behöriga myndigheter som har utsetts av respektive stat skall kommunicera direkt om inrättande av sådana grupper och deras verksamhet, men om komplexiteten är ovanligt stor, eller om omfattningen eller andra rådande omständigheter anses nödvändiggöra en mer central samordning om några eller samtliga aspekter, får staterna enas om andra lämpliga kommunikationskanaler för detta ändamål.

4. När den gemensamma utredningsgruppen behöver vidta utredningsåtgärder i någon av de stater som inrättat gruppen, får en medlem av gruppen från den staten be sitt eget lands behöriga myndigheter att genomföra dessa åtgärder utan att de övriga staterna behöver lämna in en framställning om ömsesidig rättslig hjälp. Den rättsliga standard som krävs för att få till stånd åtgärden i den staten skall vara den standard som tillämpas på nationell utredningsverksamhet.

Artikel 6

Videokonferens

1. De avtalsslutande parterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra användning av teknik för videoöverföring mellan varje medlemsstat och Amerikas förenta stater för att i ett förfarande där ömsesidig rättslig hjälp kan ges ta upp vittnesmål från ett vittne eller en expert i den anmodade staten, i den mån sådan hjälp för närvarande inte är möjlig. I den mån de inte anges särskilt i denna artikel, skall de närmare villkoren för förfarandet överensstämma med de villkor som föreskrivs enligt det tillämpliga avtal om ömsesidig rättslig hjälp som är i kraft mellan de berörda staterna, eller enligt den anmodade statens lagstiftning, beroende på vilket som är tillämpligt.

2. Såvida inte den ansökande och den anmodade staten enas om något annat, skall den ansökande staten stå för kostnaderna i samband med installationen och skötseln av videoöverföringen. Övriga kostnader som uppstår medan hjälpen lämnas

(inklusive kostnader i samband med deltagarnas resor i den anmodade staten) skall bestridas i överensstämmelse med de tillämpliga bestämmelserna i det avtal om ömsesidig rättslig hjälp som är i kraft mellan de berörda staterna eller, i avsaknad av ett sådant avtal, såsom den ansökande och den anmodade staten överenskommer.

3. Den ansökande och den anmodade staten får samråda för att underlätta lösningen av sådana juridiska, tekniska eller logistiska problem som kan uppstå när framställningen verkställs.

4. Utan att det påverkar behörigheten enligt den ansökande statens lag skall avsiktligt felaktiga utsagor eller andra fel som begås av vittnet eller experten under videokonferensen kunna bestraffas i den anmodade staten på samma sätt som om de begåtts under nationella rättsliga förfaranden.

5. Denna artikel skall inte påverka användningen av andra, enligt tillämpligt avtal eller tillämplig lagstiftning, tillgängliga metoder för upptagning av vittnesmål i den anmodade staten.

6. Denna artikel skall inte påverka tillämpningen av sådana bestämmelser i bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp mellan medlemsstater och Amerikas förenta stater som nödvändiggör eller tillåter användning av videokonferensteknik för andra syften än som anges i punkt 1, inklusive för identifiering av personer eller föremål eller upptagning av utsagor för en utredning. Om detta inte redan föreskrivs i ett tillämpligt avtal eller i tillämplig lagstiftning, får en stat tillåta användning av videokonferensteknik i sådana fall.

Artikel 7

Påskyndat översändande av framställningar

Framställningar om ömsesidig rättslig hjälp och meddelanden i samband med dessa får översändas genom snabba kommunikationsmedel, inbegripet fax och e-post, varvid en formell bekräftelse skall följa om den anmodade staten kräver detta. Den anmodade staten får besvara framställningen genom sådana snabba kommunikationsmedel.

Artikel 8

Ömsesidig rättslig hjälp till administrativa myndigheter

1. Ömsesidig rättslig hjälp skall även lämnas till en nationell administrativ myndighet som utreder beteenden som kan bli föremål för åtal eller som kan överföras till brottsutredande myndigheter eller åklagarmyndigheter i enlighet med dess specifika administrativa eller författningsmässiga bemyndigande för detta. Ömsesidig rättslig hjälp kan även lämnas till andra administrativa myndigheter under sådana förhållanden. Hjälp skall inte lämnas i ärenden som den administrativa myndigheten inte förväntar sig skall leda till åtal eller, i tillämpliga fall, hänskjutas till domstol.

2. a) En framställning om hjälp enligt denna artikel skall översändas mellan de centrala myndigheter som utsetts enligt det bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp som är i kraft mellan de berörda staterna, eller mellan andra myndigheter som de centrala myndigheterna har enats om.
- b) Om ett avtal saknas skall framställningar översändas mellan United States Department of Justice och justitieministeriet, eller, enligt artikel 15.1, ett jämförbart ministerium i den berörda medlemsstaten vilket ansvarar för översändandet av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp, eller mellan andra myndigheter som Department of Justice och ministeriet enas om.
3. De avtalslutande parterna skall vidta åtgärder för att undvika att anmodade stater genom tillämpning av denna artikel åläggs mycket stora bördor. Om resultatet ändå blir mycket stora bördor för den anmodade staten, skall de avtalslutande parterna omedelbart samråda för att underlätta tillämpningen av denna artikel, bland annat genom att vidta sådana åtgärder som kan krävas för att minska aktuella och framtida bördor.

Artikel 9

Begränsningar av användningen för att skydda personuppgifter och andra uppgifter

1. Den ansökande staten får använda bevismaterial eller information som erhållits från den anmodade staten
- a) vid sina brottsutredningar och rättsliga förfaranden,
- b) för att förebygga ett överhängande och allvarligt hot mot sin allmänna säkerhet,
- c) för rättsliga eller administrativa förfaranden som inte gäller brottmål men som är direkt kopplade till de utredningar eller förfaranden,
- som anges i led a, eller
- för vilka ömsesidig rättslig hjälp lämnats enligt artikel 8,
- d) för varje annat ändamål, om informationen eller bevismaterialet har offentliggjorts inom ramen för de förfaranden för vilka de överlämnats, eller i någon av de situationer som anges i led a, b och c, samt
- e) för varje annat ändamål, endast med föregående samtycke från den anmodade staten.

2. a) Denna artikel skall inte hindra den anmodade staten från att införa ytterligare villkor i ett särskilt fall, om den särskilda framställningen om hjälp inte kan uppfyllas utan dessa villkor. Om ytterligare villkor har införts i enlighet med detta led, får den anmodade staten begära att den ansökande staten lämnar upplysning om hur bevismaterialet eller informationen används.

- b) Den anmodade staten får inte införa allmänna begränsningar beträffande den ansökande statens rättsliga standarder för behandling av personuppgifter som ett villkor enligt led a för att tillhandahålla bevismaterial eller information.

3. Om den anmodade staten efter att ha lämnat uppgifter till den ansökande staten blir medveten om förhållanden som kan ge den anledning att i ett särskilt fall kräva ett ytterligare villkor, kan den anmodade staten samråda med den ansökande staten för att avgöra i vilken mån bevismaterialet och informationen kan skyddas.

4. En anmodad stat får i stället för denna artikel tillämpa den bestämmelse om begränsningar av användningen som återfinns i det tillämpliga bilaterala avtalet om ömsesidig rättslig hjälp, om detta medför att användningen av information och bevismaterial begränsas i mindre utsträckning än genom denna artikel.

5. Om ett bilateralt avtal om ömsesidig rättslig hjälp som är i kraft mellan en medlemsstat och Amerikas förenta stater den dag detta avtal undertecknas ger möjlighet att begränsa skyldigheten att lämna hjälp som rör vissa skattebrott, får den berörda medlemsstaten vid den utväxling av skriftliga instrument med Amerikas förenta stater som beskrivs i artikel 3.2 ange att medlemsstaten kommer att fortsätta att tillämpa bestämmelsen om begränsningar av användningen enligt det avtalet.

Artikel 10

Den ansökande statens begäran om sekretess

Den anmodade staten skall göra sitt yttersta för att iaktta sekretess i fråga om en framställning och dess innehåll, om den ansökande staten begär detta. Om en framställning inte kan verkställas utan att den begärda sekretessen bryts, skall den centrala myndigheten i den anmodade staten informera den ansökande staten, som sedan skall avgöra huruvida framställningen likväl bör verkställas.

Artikel 11

Samråd

De avtalslutande parterna skall i förekommande fall samråda för att möjliggöra att detta avtal utnyttjas så effektivt som möjligt och även för att underlätta lösningen av tvister om tolkningen eller tillämpningen av avtalet.

Artikel 12

Tidsmässig tillämpning

1. Detta avtal skall tillämpas på brott som begås såväl före som efter avtalets ikraftträdande.

2. Detta avtal skall tillämpas på framställningar om ömsesidig rättslig hjälp som görs efter avtalets ikraftträdande. Artiklarna 6 och 7 i avtalet skall emellertid tillämpas på framställningar som inte har avgjorts i en anmodad stat vid den tidpunkt då avtalet träder i kraft.

Artikel 13

Icke -avvikelse

Med förbehåll för artikel 4.5 och artikel 9.2 b skall detta avtal inte hindra den anmodade staten från att åberopa skäl för att vägra hjälp med hänvisning till ett bilateralt avtal om ömsesidig rättslig hjälp eller, i avsaknad av ett avtal, sina tillämpliga rättsliga principer, inbegripet om verkställandet av framställningen skulle kunna skada dess suveränitet, säkerhet, allmänna ordning eller andra väsentliga intressen.

Artikel 14

Framtida bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp som ingås med medlemsstater

Detta avtal skall inte utesluta att bilaterala avtal mellan en medlemsstat och Amerikas förenta stater ingås efter detta avtals ikraftträdande, förutsatt att de är förenliga med detta avtal.

Artikel 15

Utsedd myndighet och underrättelse

1. Om något annat ministerium än justitieministeriet har utsetts i enlighet med artikel 8.2 b skall Europeiska unionen underrätta Amerikas förenta stater om vilket ministerium som utsetts, innan den utväxling av skriftliga instrument mellan Amerikas förenta stater och medlemsstaterna som avses i artikel 3.3 äger rum.

2. De avtalsslutande parterna skall, på grundval av samråd dem emellan om vilka nationella myndigheter som skall utses i enlighet med artikel 4.3 för att ansvara för utredning och beivrande av brott, underrätta varandra om vilka nationella myndigheter de på så sätt har utsett, innan den utväxling av skriftliga instrument som avses i artikel 3.2 och 3.3 äger rum mellan medlemsstaterna och Amerikas förenta stater. Europeiska unionen skall före utväxlingen underrätta Amerikas förenta stater om vilka centrala myndigheter enligt artikel 4.3 som utsetts när det gäller medlemsstater som inte har ingått något avtal om ömsesidig rättslig hjälp med Amerikas förenta stater.

3. De avtalsslutande parterna skall underrätta varandra om eventuella begränsningar som åberopas enligt artikel 4.4, innan den utväxling av skriftliga instrument som avses i artikel 3.2 och 3.3 äger rum mellan medlemsstaterna och Amerikas förenta stater.

Artikel 16

Territoriell tillämpning

1. Detta avtal skall

a) gälla för Amerikas förenta stater,

b) när det gäller Europeiska unionen

– gälla för medlemsstaterna,

– gälla för territorier för vilkas yttre förbindelser en medlemsstat ansvarar, eller länder som inte är medlemsstater men för vilka en medlemsstat har andra skyldigheter avseende yttre förbindelser, om de avtalsslutande parterna enas om detta genom utväxling av en diplomatisk not som vederbörligen bekräftas av den berörda medlemsstaten.

2. Tillämpningen av detta avtal på ett territorium eller land till vilket utvidgning har ägt rum i enlighet med punkt 1 b, kan avslutas sex månader i förväg av endera avtalsslutande parten genom en skriftlig anmälan på diplomatisk väg till den andra avtalsslutande parten, som vederbörligen bekräftas av den berörda medlemsstaten och Amerikas förenta stater.

Artikel 17

Översyn

De avtalsslutande parterna har enats om att genomföra en översyn av detta avtal senast fem år efter dess ikraftträdande. Översynen skall i synnerhet röra avtalets genomförande i praktiken och kan även omfatta sådana frågor som vilka konsekvenser innehållet i detta avtal får för Europeiska unionens vidare utveckling.

Artikel 18

Ikraftträdande och upphörande

1. Detta avtal träder i kraft den första dagen efter den tredje månaden efter den dag då de avtalsslutande parterna utväxlat instrument som anger att de har avslutat sina interna förfaranden i detta syfte. Dessa instrument skall även ange att de åtgärder som anges i artikel 3.2 och 3.3 har avslutats.

2. En avtalsslutande part kan säga upp avtalet när som helst genom en skriftlig anmälan till den andra parten, varvid uppsägningen får verkan sex månader efter dagen för anmälan.

Till bevis härpå har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta avtal.

Som skedde i Washington D.C. den tjugofemte juni tjugohundratre i två exemplar på danska, engelska, finska, franska, grekiska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska, svenska och tyska språken, vilka alla texter är lika giltiga.

Por la Unión Europea

For Den Europæiske Union

Für die Europäische Union

Για την Ευρωπαϊκή Ένωση

For the European Union

Pour l'Union européenne

Per l'Unione europea

Voor de Europese Unie

Pela União Europeia

Euroopan unionin puolesta

På Europeiska unionens vägnar

Por los Estados Unidos de América

For Amerikas Forenede Stater

Für die Vereinigten Staaten von Amerika

Για τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής

For the United States of America

Pour les États-Unis d'Amérique

Per gli Stati Uniti d'America

Voor de Verenigde Staten van Amerika

Pelos Estados Unidos da América

Amerikan yhdysvaltojen puolesta På

Amerikas förenta staters vägnar

Förklarande not om avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater

Denna not återspeglar överenskommelser mellan de avtalsslutande parterna om tillämpningen av vissa bestämmelser i avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater (nedan kallat "avtalet").

Beträffande artikel 8

När det gäller ömsesidig rättslig hjälp till administrativa myndigheter enligt artikel 8.1 medför den första meningen i artikel 8.1 en skyldighet att lämna ömsesidig rättslig hjälp till ansökande amerikanska federala administrativa myndigheter och ansökande nationella administrativa myndigheter i EU:s medlemsstater. I enlighet med den andra meningen i den punkten kan ömsesidig rättslig hjälp även lämnas till andra – alltså icke-federala eller lokala - administrativa myndigheter. Denna bestämmelse omfattas dock av den anmodade statens skönsmässiga bedömning.

Parterna är eniga om att ömsesidig rättslig hjälp enligt den första meningen i artikel 8.1 skall lämnas till en ansökande administrativ myndighet som vid den tid då ansökan görs genomför utredningar eller driver förfaranden i syfte att väcka åtal för brott eller hänskjuta det utredda beteendet till de behöriga lagförande myndigheterna inom ramen för sitt lagstadgade mandat i enlighet med nedanstående närmare beskrivning. Det faktum att åtal för brott övervägs vid den tid då ansökan görs utesluter inte att den myndigheten kan använda sig av andra påföljder än straffrättsliga sådana. Följaktligen kan ömsesidig rättslig hjälp som erhålls i enlighet med artikel 8.1 få den ansökande administrativa myndigheten att dra den slutsatsen att straffrättsligt förfarande eller hänskjutande till en lagförande myndighet inte är lämpligt. Dessa tänkbara konsekvenser påverkar inte de avtalsslutande parternas skyldighet att lämna hjälp enligt denna artikel.

Den ansökande administrativa myndigheten får emellertid inte utnyttja artikel 8.1 för att begära hjälp i fall då straffrättsliga förfaranden eller hänskjutande till lagförande myndigheter inte övervägs eller i frågor då det beteende som utreds inte kan bli föremål för straffrättsliga påföljder eller hänskjutande till lagförande myndigheter enligt den ansökande statens lag.

Europeiska unionen erinrar om att innehållet i avtalet för unionens del omfattas av bestämmelserna om polisiärt och rättsligt samarbete i avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen och att avtalet har ingåtts inom ramen för dessa bestämmelser.

Beträffande artikel 9

Syftet med artikel 9.2 b är att garantera att rättslig hjälp endast i undantagsfall får vägras med hänvisning till skydd av personuppgifter. En sådan situation kan uppstå om vid en vägning av de viktiga intressen som berörs i ett särskilt fall (å ena sidan allmänintressen, inbegripet sund rättskipning, å andra sidan skydd av privatlivet) utlämnande av de särskilda uppgifter som begärs av den ansökande staten skulle ge upphov till svårigheter som är så grundläggande att den anmodade staten anser att de omfattas av vägran på grund av skydd av väsentliga intressen. En bred, kategorisk eller systematisk tillämpning av uppgiftsskyddsprincipen av den anmodade staten i syfte att vägra samarbete utesluts härmed. Det faktum att den ansökande och den anmodade staten har olika system för skydd av uppgifter (t.ex. att den ansökande staten inte har något som motsvarar en dataskyddsmyndighet) eller olika metoder för att skydda personuppgifter (t.ex. att den ansökande staten använder andra medel än radering för att skydda integriteten och korrektheten hos de personuppgifter som mottas av de brottsbekämpande myndigheterna) får inte i sig införas som tilläggsvillkor enligt artikel 9.2 a.

Beträffande artikel 14

I artikel 14 föreskrivs det att detta avtal inte skall utesluta att bilaterala avtal mellan en medlemsstat och Amerikas förenta stater ingås efter detta avtals ikraftträdande, förutsatt att de är förenliga med detta avtal.

Om någon bestämmelse i detta avtal ger upphov till en tillämpningssvårighet för antingen Amerikas förenta stater eller en eller flera medlemsstater bör en sådan svårighet i första hand om möjligt lösas genom samråd mellan den eller de berörda medlemsstaterna och Amerikas förenta stater eller, om så är lämpligt, genom de samrådsförfaranden som anges i detta avtal. När det inte är möjligt att hantera en sådan tillämpningssvårighet uteslutande genom samråd, är det förenligt med avtalet att låta framtida bilaterala avtal mellan den eller de berörda medlemsstaterna och Amerikas förenta stater fastställa en operativt genomförbar alternativ mekanism där syftet med den särskilda bestämmelse i förhållande till vilken svårigheten har uppstått.

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1957:668) om utlämning för brott

dels att nuvarande 26 a § skall betecknas 26 b §,

dels att det skall införas en ny paragraf, 26 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 a §

Om en oplanerad mellanlandning sker i Sverige vid en transport som avses i 26 §, skall tillstånd enligt den bestämmelsen begäras, för det fall transporten inte fortsätter inom 24 timmar från landningen. Ansökan om tillstånd skall göras inom 96 timmar från landningen.

Polismyndigheten får, om det är nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras, omhänderta och ta i förvar den som utlämnas, dock längst till dess en ansökan om tillstånd till transport har prövats. Görs ingen ansökan inom rätt tid enligt första stycket, skall personen omedelbart friges.

Om tillstånd meddelas, gäller därefter bestämmelserna i 26 § tredje stycket. Tidsfristen skall räknas från det att tillstånd meddelas.

I fråga om svenska medborgare gäller bestämmelserna i andra stycket endast under de förutsättningar som anges i 26 § andra stycket.

När transporten avser någon som utlämnas till en medlemsstat i Europeiska unionen, tillämpas 8 kap. 2 § lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder i stället för bestämmelserna i första–fjärde styckena.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder

Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 2 § lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

2 §

Begärs tillstånd till transport genom Sverige av någon som överlämnas på grund av en arresteringsorder eller som utlämnas till en annan medlemsstat i Europeiska unionen skall Rikspolisstyrelsen bevilja sådant tillstånd och ange under vilka villkor transporten får ske.

Har tillstånd meddelats enligt första stycket får polismyndigheten, om det bedöms vara nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras, omhänderta och ta i förvar den som överlämnas eller utlämnas, dock längst under fyrtioåtta timmar.

Sker en oplanerad mellanlandning i Sverige, får polismyndigheten, om det är nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras, omhänderta och ta i förvar den som utlämnas eller överlämnas, dock längst till dess en ansökan om tillstånd till transport har prövats. Görs ingen ansökan inom 96 timmar från landningen, skall personen omedelbart frigges.

När tillstånd har meddelats, gäller därefter bestämmelserna i andra stycket. Tidsfristen skall räknas från det att tillstånd meddelats.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

Bilaga 6: Förteckning över remissinstanser

Följande instanser har beretts tillfälle att lämna remissyttrande: Riksdagens ombudsmän, Göta Hovrätt, Stockholms tingsrätt, Norrköpings tingsrätt, Justitiekanslern, Domstolsverket, Riksåklagaren, Ekobrottsmyndigheten, Finansinspektionen, Rikspolisstyrelsen, Skatteverket, Tullverket, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Juridiska fakultetsnämnden vid Lunds universitet, Sveriges Advokatsamfund, Sveriges Domareförbund, Luftfartsstyrelsen.